

Evangelio según Mateo

Jesucristo roy pjlú ère, e jyã tara Mateorë

Kjibokwo ère sorë

Domer shäng kjlara ko Mateo. E kowëba Leví bakoe. E judío. Dënashko ga e dbur töngga Roma so kong. Pjlara ga sök ba pak'lishko ga rokara Jesúsde opping ba tjok. Kuya ga to jek ba tjok, beno shäng ba oppingga shara. E irgo ga öötong beno shäng ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li kjlarayo bakoe.

Eshko dbaryo ga judíoga löng no pjluyo iche le Sbörë li koshë, gueniyo e Jesús miydara ararë llëme. E kjishko ga Jesús wolono, ga woshrra Sbörë iröng obi irgo ga kjibokwo ère tara Mateorë. Llëbo ñna, kura om go li jyã tara beno lok kjibokwo ère go, ber judíoga uunkong kong wlo. Woyde ga kjibokwo ère go ga miyde lok ga koshe löng li, e Jesús om go.

Jesucristo data, kjokë, tjlapgaga tek dënashko dwayo

¹ Jesucristo, e David tjëyo, Abraham tjëyo bakoe. Ère ba data, ba kjokë, ba tjlapgaga tek dënashko dwayo, e kjibokwoyo.

² Abraham, e Isaac data.

Isaac, e Jacob data.

Jacob, e Judá data, ba shjiyga, ba lëmga data bakoe.

- ³ Judá, e Fares data, Zera data bakoe. Epga mekë ko Tamar.
Fares, e Esrom data.
Esrom, e Aram data.
- ⁴ Aram, e Aminadab data.
Aminadab, e Naasón data.
Naasón, e Salmón data.
- ⁵ Salmón, e Booz data. Booz mekë ko Rajab.
Booz, e Obed data. Obed mekë ko Rut.
Obed, e Isaí data.
- ⁶ Isaí, e Pjlu David data.
David, e Salomón data. Salomón mekë, e dënashko ga Urías boy.
- ⁷ Salomón, e Roboán data.
Roboán, e Abías data.
Abías, e Asa data.
- ⁸ Asa, e Josafat data.
Josafat, e Joram data.
Joram, e Uzías data.
- ⁹ Uzías, e Jotam data.
Jotam, e Acaz data.
Acaz, e Ezequíás data.
- ¹⁰ Ezequíás, e Manasés data.
Manasés, e Amón data.
Amón, e Josías data.
- ¹¹ Josías, e Jeconías data, ba shjiy, ba lëmga data bakoe. E dbaryoshko ga Israel tjëyoga zanaba, söraba jek Babilonia kjokyo dbo go.
- ¹² Eshko tek lëkong ga wapga weno obi.
Jeconías, e Salatiel data.
Salatiel, e Zorobabel data.
- ¹³ Zorobabel, e Abiud data.
Abiud, e Eliaquim data.
Eliaquim, e Azor data.

¹⁴ Azor, e Sadoc data.

Sadoc, e Aquim data.

Aquim, e Eliud data.

¹⁵ Eliud, e Eleazar data.

Eleazar, e Matán data.

Matán, e Jacob data.

¹⁶ Jacob, e José data, María lanma. María, e Jesús mekë. Oba tjlë ga no pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e Jesús.

¹⁷ Abraham wapga, tjërğa, tek lëkong tjwe jong David go beno wapga öötong kop eni doglo sak kjwara kjingsho pkëng (14). David wapga, tjërğa, tek lëkong tjwe jong Israel tjëyoga söraba jek Babilonia kjokyo dbo go dbaryoshko beno wapga öötong kop eni doglo sak kjwara kjingsho pkëng (14). Eshko dwayo ba wapga, tjërğa, tek lëkong tjwe jong no pjluyo iche le Sbörë li buk dbaryoshko beno wapga öötong kop eni doglo sak kjwara kjingsho pkëng (14) bakoe.

Jesucristo bukshko dbaryo

¹⁸ Jesucristo, e bukshko ga eni. Kjonglo shäng kjlara ko María. Domer shäng kjlara ko José. Tjlokwo twono ëng kong, orkwosmok wlo. Gueniyo orkwosmoydë lok llëm obishko ga María beno shäng kjlaraso llëm, Sbö Sëya ï. ¹⁹ José, e domer pjlo bek, ga María rote woydë ë kong llëme. E kjishko ga raye kjingtëng lara. ²⁰ Woyotjlïya shärye eni leshko ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng ba kong kjlara yoshko, ga tjlë ba kong ga «José, David tjëyo, pja orkwosmok María tjok ga bangkjrëp llëme. Shäng kjlaraso llëm, Sbö Sëya ï. ²¹ Llono ga María wa buk kjlara domer. Eshko ga

koiëp Jesús.* Koiëp eni, ba tjëyoga döya llëbo owa shärye löng li dbo dorko dwayo kjïshko» le.

²² Shäryono eni, tjlökwö lara Tjlapgarë ba tjlökwö laga kong dënashko li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni:

²³ «Kjoglö domer miydoydë llëm obi li,
e ber shäng kjlaraso llëme.

Wa buk kjlara domer, ga koiëba Emanuel.»†
(Emanuel, e «Sbö shäng bi tjok» loklo.)

²⁴⁻²⁵ José wollenoshko ga llëye lara Tjlapga park-aga kjok dogo sorë li shäryara eni, ga María wlokjrara. Gueniyo José pono ba tjok llëm, äär jong chida li buk guing. Eni ga wa buk kjlara domer, ga koiara Josërë Jesús. E irgo ga beno löng pjöyïkong.

2

Domerga llëbo miydë ara dbala go wleniyo, e shrono löng dlo wen tëm shwo lëkong dwayo

¹ Jesús weno buk Belén kjokyo, e Judea kjokyo obi. E dbaryo ga kjok eshko so pjluvo ko Herodes. Eshkoshko ga domerga llëbo miydë ara dbala go wleniyo, e tek shrono löng Jerusalén kjokyo, dlo wen tëm shwo lëkong dwayo ga ² tjlë oba kong ga «¿Judío pjluvo weno buk kjone? Ba dbala ñorwa, ga tjawa tek löng ba poshrék» le.

³ Kuya Pjlu Herodesdë ga beno sök woydë ara. Jerusalén sopga beno löng eni bakoe. ⁴ Eshko ga syöshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e rokara pjlorë uunkong, ga tjlë

* **1:21** Grecia so tjlökwö Jesús, e shji döya Tjlapgarë loklo. † **1:23** Isaiás 7.14.

ba kong'lok ga «¿No pjluyo iche le Sbörë'li wen buk kjone?»

⁵ «E wen buk Belén kjokyo, e Judea kjokyo obi. Tara beno Sbö tjlökwö'läga tek dënashko sorë'li eni.

⁶ »“Belén kjokyo, pja Judá tjëyoga kjokyo obi.

Bor nopga Israel tjëyo pjluyo wen kjlara bop kjok kjing go.

E kjïshko ga pja tjwlö tira llëm kjok ëre kjing goshko.”*^{*}

⁷ Eni ga domerga shrono dlo wen tëm shwo lëkong dwayo'li rokara pjlurë tjoksa lütshko. Ga epga kjïshko ga miydara ga dbala weno pjang llonoshko. ⁸ E irgo ga tjlë ba kong ga «Pjây nom Belén kjokyo, ga kjwozirwa wlëmi yötso. Wlënomi ga pjây tek iröng, ga roy sömi bor kong, tja jek ba poshrëk bako wlo» le.

⁹ Kuya lok ga toe. Ga dbala ña weno pjang'li jek pjang ba bäm go, ga slan äär pjang kjwozirwa sök li kopshko. ¹⁰ Dbala li ñya lok ga beno löng wopjlúe.

¹¹ Eshko ga opzrëno jek lok u'li roshko, ga kjwozirwa ña sök ba mekë María tjok. Eshko ga kjök tonö, ga kjwozirwa'li poshrëra. E irgo ga dbur sho shöylör, llëbo lö pjlëblë tjwlö ara wleniyo, dwlo poshtikklo lö pjlëblë, e shira, twara ba kong ba sëngglo. ¹² E irgo ga Sbö tjlë ba kong yoshko ga «Pjây jek pjlü shwo lëkong llëme» le. E kjïshko ga irbo shano oblë, ga to jek'lok iröng obi ba kjokshko eni.

José töktong to jek Egipto kjokyo María, Jesús tjok

* **2:6** Miqueas 5.2.

¹³ Domerga li brik tong irgo ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno José kong kjlara yoshko, ga tjlē ba kong ga «Kjwozirwa li wlēya Pjlu Herodesdē, zrōya wlo le. E kjīshko ga pja kojōzong. Kjwozirwa, ba mekē, e sōs na dwayo. Pjāy nom tōk Egipto kjokyo. Pjāy ber lōng eshko, āar jong llono lēr bop kong guing» le.

¹⁴ E shkēyo ga José kojono, ga kjwozirwa, ba mekē, e sōra to jek Egipto kjokyo. ¹⁵ Öötong beno lōng eshko, Pjlu Herodes wolono guing. Shāryono eni, tjlōkwo lara Tjlapgarē ba tjlōkwo laga kong dēnashko li ber jlōkoyo wlo. Tjlēno beno eni: «Bor wa rokoror Egipto kjokyo dwayo.»†

Herodes nōga ichono kjwozirga zrōk

¹⁶ Miydara Herodesdē ga jyāpgwara domerga tjwe dlo wen tēm shwo lēkong dwayo lirē ga iirkono ara anmoyō. Dbala weno pjang llonoshko lara domerga lirē ba kong kjīshko ga nōga ichara kjwozirga domerga lu pjloglo pjok ter lēkong lōng Belén kjokyo li zrōk uunkong, kjwozirga lu eni lōng ba soshko li tjok bakoe. ¹⁷ Eni ga tjlōkwo lara Sbō tjlōkwo laga tek dēnashko so Jeremiasdē li beno jlōkoyo. Tjlēno beno eni:

¹⁸ «Ramá kjokyo ga ybō pjluk ara,
slar ara, kjloshtē ara.

E Raquel,
ba wapga wolono,
ga slar sök ba kjīshko,
wojekoba woyde llēme.»‡

† **2:15** Oseas 11.1. ‡ **2:18** Jeremías 31.15.

José to jek Nazaret kjokyo iröng obi María, Jesús tjok, ber löng eshko wlo

¹⁹ Herodes wolonoshko ga Tjlapga parkaga kjok dogo so weno shäng kjlara José kong yoshko Egipto kjokyo, ²⁰ tjlē ba kong ga «Nopga löng kjwozirwa zrök woydē kjupä li wolonoe. E kjishko ga pja kojōzong. Kjwozirwa, ba mekē, e sös jek na dwayo. Pjāy nom jek Israel kjokyo iröng obi» le.

²¹ Eni ga José kojono, ga kjwozirwa, ba mekē, e söra to jek iröng Israel kjokyo. ²² Gueniyo kuya ga Arquelao parkē sök Judea so pjluvo, ba data Herodes shtoshko ga jek eshko ga bangkjre ara. Eni ga Sbō tjlē ba kong yoshko ga «Pjāy jek Judea kjokyo llēme» le. E kjishko ga to jek Galilea kjokyo shara. ²³ Öötong eshko ga jek löng Nazaret kjokyo, ber löng eshko wlo. Shäryono eni, tjlökwō lara Tjlapgarē ba tjlökwō lagaga kong dēnashko li ber jlökoyō wlo. Tjlēno beno eni: «No pjluvo iche Sbörē tjwe li kowēba Nazaret so.»

3

Juan No Waga shäng kjok dogro no llēmshko

¹⁻² Lu to jek ara irgo ga domer weno shäng kjlara ko Juan No Waga. E jek to shäng Judea kjok dogro no llēmshko, tjlē oba kong ga «Sbō ber no pjluvo wlo li, e dbaryo äätoe. E kjishko ga llēbo owa shäryēmi löng li, e owa jlōe lozī, ga rayozīa» le.

³ Kjibokwo tara Sbō tjlökwō laga tek dēnashko so Isaíasdē. Tjlēno beno eni:

«Kjok dogro no llēmshko ga ēbo tjlē shäng dbo go ga
“Irbo poshäryozī Tjlapga tjwe li kong.

Shäryozĩ ber beke.”»*

Ëbo tjľě shäng dbo go lara li, e Juan layde.

⁴ Eshkoshko ga Juan doyë shwong sek öng jëkkľo sok kësbang zok go, dop pjrikklo shäryak öng kwota go bakoe. Ba dli beno sekwa, or kjľoshko so dyo bakoe.

⁵ Jerusalén sopga, Judea sopga, Jordán diyo kjokyo sopga, e shrono löng träk llëm ba kuk.

⁶ Eshko ga kjone kjone, llëbo owa shäryara li le oba uunkong boksho. E irgo ga we Juandë jer Jordán diyo roshko.

⁷ Eshko ga nopga tjeng kjring pjök ko fariseoga, saduceoga. Īya Juandë ga tjwe löng ba shwoy we wlo ga tjľě ba kong ga «ĭPjãy so dgur kjoyoe! ĩNopga owa shdüžlong dbaryo dörö lishko ga pjãy dăr laga ërë bomi kongdo? ⁸ Pjãy jëk pjlo beke. Miydëba e go ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe loromi, ga rayoromi jlökoyo. ⁹ Lër bomi kong ga akkwo ëre ëmdë shärye Sbörë ber Abraham tjëyoga ga pjlúe. E kjĩshko ga “Tjawa Abraham tjëyoga kjĩshko ga tjawa shdüya Sbörë llëme” lëmi llëme. ¹⁰ “Zër e” le Sbörë shäng. Kjør botjyë pjlú llëm wleniyo tjeng kës li ze jek tas, dbuya iök roy, suya wlo.

¹¹ »Ëye, llëbo owa shärye löng li, e owa jlöe lara, ga rayara ga wër shäng di goshko. Gueniyo ga no tjwe bor irgo kjlara. Bek wlo ga tja ba drepkwota sök wlo llëm, e tjwlö ara bor kjinmo anmoyö kjĩshko. † Era, pjãy we iök go, ga pjãy go Sbö Sëya iche tjwe

* **3:3** Isaías 40.3. † **3:11** Eshko dbaryo ga parkagaga tjwlëk löng pjir wleniyo, ba sogoga drepkwota döra ba kong, e ba pak kjĩshko. Eni ga llëye le Juandë ga e «Tja tjwlö äär ber Jesús parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo ëmdë llëme» loklo.

ber kësbang bomi tjok. ¹² Tjwe kjwlë tjok, dwla pjloyong wlo wleni. Dwla pokeshko ga dwla bo töya ber tjeng ba bapkwö roy. Gueniyo ba kasho lira suya iök roy. Iök 'li pjë jong ri ri iyado, sjer llëme» le.

Jesús wara Juandë

¹³ Jesús opshino jek Galilea kjokyo dwayo, öötong shäng Jordán diyo, Juan shängshko, we wlo. ¹⁴ Gueniyo we woydë Juandë llëme. Tjlë ba kong ga «Pja tek shäng bor shwoy, pja wër wlo lëp, gueniyo tja waga pjarë dey» le.

¹⁵ Kuya ga tjlë ba kong ga «Ios ber eni guing. Shäryëy jüni, woyde Sbörë eni kjishko» le.

Kuya ga «jölö» le. ¹⁶ Eni ga Jesús wara jer di roshko. Wara pjir ga Jesús opshik tëm shäng di roy dwayoshko ga kjok dogo roshwino beno ojong erä. Ga İya Jesüsdë ga Sbö Sëya to ter kjok dogo dwayo so dunggwo kjoyo, ga opyono sök ba go. ¹⁷ Eshko ga ybö kuraba kjok dogo dwayo, tjlë ga «Bor wa li kjwe. Kjwe woydër ara. Tja wopjlú ba tjok» le.

4

Jesús tjlina Äre, llëbo shärye owa wlo le

¹ E irgo ga Jesús söra Sbö Sëyarë jek öötong shäng kjok dogro no llëmshko, tjlİya Äre wlo. ² Eshko ga iono llëm Sbö kong dbargwo sak pkëng (40), shkë dbae. E irgo ga pjli jonge. ³ Eni ga Ä jek äär shäng Jesús tjlİk, llëbo shärye owa wlo le. Tjlë ba kong ga «Pja Sbö Wa jlökoyo ga akkwo tjeng ëre posgos ber pjlung shosho suk pjir, uëp wlo» le.

⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni:

»“No mär dli goshko dö llëme.

Mär tjlökwo le Sbörë li go bakoe”»* le.

⁵ E irgo ga söra Äre jek öötong shäng kjok zrek ko Jerusalén, Sbö u kësbang jong lishko. Eshko ga söra jem, öötong shäng Sbö u dbo go, ⁶ ga tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni:

»“Ba parkagaga kjok dogo so iche Sbörë bop dë,
pja shaya ba orkwo go,
pja dre pjë akkwo go llëm wlo.”†

E kjïshko ga pja Sbö Wa jlökoyo ga pja optos jer na dwayo» le.

⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni bakoe:

»“Tjlapga, bop Sbö li tjlïy llëme”»‡ le.

⁸ E irgo ga söra Äre jem öötong shäng dlup jong kjökshko dbo go, ga kjok kjwang jïkong kjrina kjrina li pina ba kong uunkong, wölësowa ïya wlo.

⁹ Eshko ga tjlë ba kong ga «Pja kjök tok, tja poshrëp wleni ga kjok uunkong ëre twër ber bop kong» le.

¹⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni:

»“Tjlapga, bop Sbö li poshrëmirë döe. E kolomirë döe.”§

E kjïshko ga Ä, pja opkjos na dwayo» le. ¹¹ Eni ga Ä opkiono ey dwayo ga toe. Eshko ga Sbö parkagaga kjok dogo so shrono lok Jesús kjimtë.

Jesús ba pak soyono

* **4:4** Deuteronomio 8.3. † **4:6** Salmo 91.11-12. ‡ **4:7** Deuteronomio 6.16. § **4:10** Deuteronomio 6.13.

12 Juan bängzaraba shäng no shdüzlong uyo roshko li roy kuya Jesúsde ga to jek Galilea kjokyo iröng obi. 13 Gueniyo beno sök Nazaret kjokyo llême. To jek Capernaúm kjokyo, ga beno sök eshko shara. Capernaúm kjokyo, e ber buk di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo li sor go, Zabolón tjëyoga, Neftalí tjëyoga dëna löngshko. 14 Shäryono eni, tjlökwö lara ba tjlökwö laga tek dënashko so Isaíasde li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni:

15 «Zabolón tjëyoga, Neftalí tjëyoga,
e kjokyo ber buk Jordán diyo kjwo kalëkong,
di bäng buk kësbang, shkung, so dlung kjoyo ko
Galilea li kjako,
nopga judío llëm wleniyo löngshko.

16 Kjok eshko sopga jëk löng kjok ro sï roshko
wopro ga
iök shjiy ña lok kësbang kjwara.
“Nopga li wolono tjeng pjire” laraba,
gueniyo iök shjiy weno ba kong kjwara,
dlo wen tëm pjang kjok shröngto wleni.”»*

17 Eshko jek lëkong ga Jesús beno shäng tjlë oba kong ga «Sbö ber no pjluyo wlo li, e dbaryo döröe. E kjishko ga llëbo owa shäryëmi löng li, e owa jlöe lozï, ga rayozïa» le.

Nopga mã shaga kjrara Jesúsde doglo pkëng (4)

18 Domer shäng kjlara ko Simón, e kowëba Pedro bakoe. Domer shäng kjlara obi ko Andrés, e Simón lëng. Epga mã shaga. Pjlara ga löng ba kjla mã shakklo dbuk Galilea di bäng buk kësbang shkung, so dlung kjoyo li roshko. Eshko ga Jesús jek shäng diksor go, ga ñya ga domerga li bëlöng. 19 Eshko ga

* 4:16 Isaías 9.1-2.

tjlě ba kong ga «Pjãý tek bor tjok, pjãý pin wlo. Pjãý to löng mã shak ame. Pjãý iěr to ber löng no töng bor kong shara» le. ²⁰ Kuya lok ga ba kjla rayara jekdo, ga to jek ba tjok.

²¹ Jek këgo sit ga domerga löng do pjök ko Santi-ago, Juan. E data Zebedeo. Epga löng ba kjla mã shakklo bängyë kjong roshko ba data tjok. Ga Jesús jek shäng eshko ga domerga do pjök li ĩna, ga rokara jek ba tjok, opping ba tjok wlo. ²² Kuya lok ga ba data rayara jekdo, beno sök ba kjong roshko, ga to jek lok Jesús tjok.

Jesús oba pino, swlopga poptono träk llëme

²³ Eshko ga Jesús jek to shäng Galilea kjokyo kjok kjwang jikong. Kjok kjrina kjrina ga oba pĩa judioga syö uyo lok kjwobi li roshko. Sbö ber no pjluvo sorë li roy pjlu le oba kong, ga oba swlo llë ara, llayo boyo bang ara, e popte. ²⁴ Eni ga Jesús roy shdöktong Siria kjokyo kjok kjwang jikong, ga swlopga sökoba tjwe ba kong, no swlo llërba pogo tjok, no poglo llë bang ara, no goshko Ä sëyaga, no wopjir ä wleniyo, no dre kuga llëm wleniyo, ga poptara uunkong.

²⁵ Galilea sopga, Decápolis sopga, Jerusalén sopga, Judea sopga, Jordán diyo kjok ber buk dlo wen tem shwo lëkong li sopga, e to jek lok ba tjok ara.

5

Jesús tjlěno oba kong dlup go

¹ ĩya Jesúsde ga nopga ara ga poyono sök dlup go. Eshko ga ba oppinggaga tek shrono löng ba zlong ga ² pina. Tjlě ba kong ga

Llëye shäryë, shji ber wopjlú wlo

- 3 «Ëye songe le, llëye pjlú twe Sbö kong wlo drete le
ga
era ber wopjlú,
Sbö ber ba pjluyo kjïshko.
- 4 Ëye slar ëë ga
era ber wopjlú,
wojeya Sbörë kjïshko.
- 5 Ëye wotöy ga
era ber wopjlú,
llono ga kjok uunkong twe Sbörë ba kong, ber
baïya wlo kjïshko.
- 6 Ëye, llëye woyde Sbörë li shärye woydë ara, no pjlï
ara li dli uë woydë wleni, no wodogro li di
ië woydë wleni bako ga
era ber wopjlú,
kjimte Sbörë ba shäryë kjïshko.
- 7 Ëye, oblë songe le ïyado ga
era ber wopjlú,
songe le Sbörë bako kjïshko.
- 8 Ëye Sbö woydë jlökoyo ba pjlúshko, le kjamo go dö
llëm ga
era ber wopjlú,
llono ga Sbö ïya kjïshko.
- 9 Ëye oba wlëpyotkë, ber löng wopjlú ëng tjok wlo ga
era ber wopjlú,
kowe Sbörë ba wa kjïshko.
- 10 Ëye shdungoba, llëye woyde Sbörë li shärye
kjïshko ga
era ber wopjlú,
Sbö ber ba pjluyo kjïshko.

11 »Pjãý wlongoba, pjãý shdungoba, pjãý jyõyotkëba bor kjïshkoshko ga pjãý ber wopjlué.
 12 Eshkoshko ga pjãý woydë llëme. Pjãý ber wopjlué dey. Pjãý äär kjok dogoshko ga pjãý potjwlën ara. Dënashko ga Sbö tjlökwo lagaga shdunaba eni bakoe.

Dlungna, iök shjiy

13 »Pjãý so dlungna kjoyo, nopga löng kjok ëre kjing go kong. Gueniyo dlungna pjlä ameshko ga iëy ber pjlä ba shtoy iröng obi ga äe. Eshko ga llëno ame. Dbuy ber tjeng irbo bang, shglëkoba wlo.

14 »Pjãý so iök shjiy kjoyo, nopga löng kjok ëre kjing go kong. U lok dlup dbo go jney ga äe. 15 Iök shjiy borkey, jney llëbo dorko wlo llëme. Iëy jong kjókshko dey, kãlä të shjiy nopga löng ushko kjlobi li kong. 16 Pjãý ber löng iök shjiy wleni. Pjãý jëklöng bëy oba boksho, llëye shäryëmi li ikoba wlo, bomi Data sök kjok dogo li poshrëkoba wlo.

Kjok llgwekklo tara Moisésdë

17 »Tja shrono shäng kjok llgwekklo tara Moisésdë li kjaga lëmi llëme. Tja shrono shäng llëye lara Sbö tjlökwo lagaga tek dënashko sorë li kjaga lëmi llëm bakoe. E eni llëme. Tja shrono shäng llëye lak jlökoyo li, e llë loklo lë bomi kong, miydëmi wlo. 18 Lër bomi kong jlökoyo ga kjopkwo, kjok ëre pjité llëm obishko ga tjlökwo tak lok kjok llgwekklo li jer kjwara llëm, shäryono uunkong guing, tjlökwo chirawayo ëmdë eni bakoe.

19 »Eni ga ëye kjok llgwekklo tara Moisésdë li kjë kjrina, ba chirawayo ëmdë, ga oblë pïya eni bako ga Sbö sök no pjluoyo ïyado lishko ga tjwlö sira li e lëba eshko. Gueniyo ëye omkolë, ga oblë pïya ba

kolë bako ga Sbö sök no pjluyo ÿyado lishko ga tjwłõ ara li e lëba eshko. ²⁰ ¡Tja kuzĩa! Woyde ga llëye woyde Sbörë li shäryëmi pjlú, fariseoga kjinmo, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go kjinmo bakoe. Shäryëmi eni llëm ga pjäy äär ber löng Sbö sök no pjluyo ÿyado lishko llëme.

Iir

²¹ »«Shji no zrök llëme. Æye no zröno ga e shdungko» laraba tjlapgaga tek dënashko so kong eni. Tjlökwo ëre kuromi tjän. ²² Gueniyo lër bomi kong ga ëye iirkono ba kjlara kong* ga e shdungko. Æye «Pja makrae» lono ba kjlara kong ga sökoba Judío Kjok llgwegaga Këskësyo kong, shdüya wlo. Æye ba kjlara äyoshtono ga e jek shäng irbo äär jong iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li go.

²³ »E kjĩshko ga pjäy jek äär öng sho sukklo Sbö sënggłõ tjokshko ga woyoshrëmi ga bomi kjlara shäng iirkë bomi tjok wleni ga ²⁴ Sbö sënggłõ li rayëmi ber sök eshko, pjäy nom ba llgwek bomi kjlara tjok, pjäy ber wopjlú ëng tjok wlo. Pjir ga pjäy jek iröng Sbö sënggłõ söromi li twë ga pjlúe.

²⁵ »Pjäy sökoba no llgwegaga shwoy lëbashko ga pjäy lan bomi söga li tjok bäm goshko, pjäy ie ber tjeng tjlapga wloshko llëm wlo. Shäryëmi eni llëm ga pjäy twe tjlapga lirë ba parkagaga kong, pjäy shdüya wlo, ga pjäy ie ber löng no shdüzlong uyo roshko. ²⁶ Lër bomi kong jlökoyo ga pjäy opshik

* **5:22** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjłë ga «Gueniyo lër bomi kong ga ëye iirkono ba kjlara kong llë kjĩshko llëm ga e shdungko.»

eshko dwayo llëm, äär jong dburwa kjöme larabomi kong li potjwłēnomi pjir guing.

Shji pë oma boy oblë tjok llëme

²⁷ »“Shji pë oma boy oblë tjok llëme” larabakuromi eni tjän. ²⁸ Gueniyo lër bomi kong ga eye walë oblë ik, wotjlík ba pjlúshko ba woydë dö wleni ga llëbo owa shäryara, pono ba tjok wleni.

²⁹ »Bomi bokkwo, pjäy iche llëbo owa shäryë wleni ga shimi pjus, dbumi pjola, e bomi bokkwo pjlúyo ëmdë. Bomi doyo, e dbuya jer uunkong iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo ga shäryëmi eni dey. ³⁰ Bomi orkwo, pjäy iche llëbo owa shäryë wleni ga zëmi tas, dbumi pjola, e bomi orkwo pjlúyo ëmdë. Bomi doyo, e jer uunkong iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo ga shäryëmi eni dey.

Shji ëng rayë

³¹ »“Ë pogo ba boy rayono ga ëng rayono kji-bokwoyo twe ba kong dey” larabakuromi eni bakoe. ³² Gueniyo lër bomi kong ga domer ba boy rayono, pono domer oblë tjok kjïy llëm ga ba boy orkwosmok oblë tjok wleni ga owa li ber ba go, gueniyo ba go dö llëme. Owa li ber ba rayaga li go, e ber ba lanma kjlara obi li go bakoe.

Shji tjłë ëng tjok jlökoyo

³³ »“Tjłökwo loromi jlökoyo Tjlapga ko go li shäryozï eni iyado” laraba bi tjlapgaga tek dënashko so kong eni bakoe. ³⁴ Gueniyo lër bomi kong ga pjäy tjłë jlökoyo Tjlapga ko go llëme. Pjäy tjłë jlökoyo kjok dogo so ko goshko llëm, kjok dogo, e Sbö pjlu sökklo wleni kjïshko. ³⁵ Pjäy tjłë jlökoyo kjok ëre

so ko go llëm bako, kjok ëre, e ba kjupkwo shto wleni kjïshko. Pjãy tjlë jlõkoyo Jerusalén kjokyo kjïshko llëm bako, e no pjlyo kësbang li† kjokyo kjïshko. ³⁶ Pjãy tjlë jlõkoyo bomi kägä kjïshko llëm, bomi käkzong, e iëmi ber sï, llëm ga pjublún pjlara llëm kjïshko. ³⁷ Pjãy lan ëng tjokshko ga “Ëng” lëmi, “Llëme” lëmi. Pjãy lan ber ëng tjok eni döe. Tjlõkwo lëmi oblë obi ga e laga Äre.

Shji tjlwõ shik ëng kong

³⁸ »“Ëye oblë bokkwo shino kjwara ga e bokkwo shikko kjwara bakoe. Ëye oblë orkwo zono tas kjwara ga e orkwo zako tas kjwara bakoe” laraba kuromi eni. ³⁹ Gueniyo lër bomi kong ga ëye llëbo owa shäryono bomi kong ga wëyë, kar llëbo owa shäryëy ba kong llëme. Pjãy kwomso këlä shpora oblërë ga mlëkong twëmi ba kong, shpoya wlo bakoe. ⁴⁰ Pjãy rote oblërë tjlapgaga kjok llgwega wleniyo kong, bomi shwong ter lëkong li döya wlo le ga bomi shwong kop lëkong li twëmi ba kong bakoe. ⁴¹ Ëngkjwaga, pjãy iche ba llëbo sök dbo go äär wop kjöme le bomi kong ga äär jong eshko ga sömi ba kong eni pjlara obi. ⁴² Ë pogo tjwe bomi shwoy llëbo rokë ga twëmi ba kong. No tjwe llëbo poskwong bomi kong ga “Llëme” lëy ba kong llëm bakoe.

Bi moskwoga woydëy dey

⁴³ »“Bi kjlara, e woydako, ga bi moskwo, e woydako llëme” laraba kuromi eni bakoe. ⁴⁴ Gueniyo lër bomi kong ga bomi moskwoga woydozï ara.

† 5:35 No pjlyo kësbang le li, e Sbõ loklo.

Pjây syôshtos Sbö kong, bomi shdunggaga kjîshko.
⁴⁵ Enira pjây jêk bomi Data sök kjok dogo li wapga wleni. Dlo shâryara li ie tē nopga pjlo bek kong, nopga owa kong bakoe. Shunyo iche shrē nopga jêk bëy li kjing go, nopga jêk owa li kjing go bakoe. ⁴⁶ ¿Bomi woydagaga woydomirē dō wleni ga pjây potjwlëkklo llē lēmiro? ¿Pjây tjlē ga nopga dbur tōngga Roma so kong, e owa, gueniyo epga omshâryē e kjoyo llēmdo? ⁴⁷ ¿“Miga” lēmi bomi pjeyoga kong erō wleni ga llē shâryomirēro? Nopga Sbö miydē llēm wleniyo omshâryē eni bakoe. ⁴⁸ Bomi Data sök kjok dogo li, e pjlo bek, dir llēme. Pjây ber löng pjlo bek, dir llēm, baîya dik bakoe.

6

Llëbo twëy nopga song wleniyo kong sorë

¹ »Pjây llëbo pjlu shâryëshko ga shâryēmi îkoba wlo llēme. Llēm ga pjây potjwlēya bomi Data sök kjok dogo lirē llēme.

² »E kjîshko ga nopga song wleniyo kjimtoromishko ga roy shdōmi ē kong llēme. Nopga Sbö tjlōkwo söga jlōkoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjlushko li omshâryē eni judioga syō uyo roshko, irbo pjlobi bäng goshko, opposhrëk e go wlo. Lër bomi kong jlōkoyo ga potjwlëkklo tjok tjän.

³⁻⁴ »Gueniyo pjâyda nopga song wleniyo kjimtëshko ga shâryēmi lütshko, miydaga erē llēm wlo. Enira pjây potjwlëngga ber bomi Data sök bomi îk lütshko lirē.

Shji syôshtë Sbö kong sorë

⁵ »Pjã syõshtë Sbõ kongshko ga pjã ber lõng nopga Sbõ tjlõkwo söga jlõkoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjlúshko li dik llëme. Epga syõshtë lõng kojong nopga arashko, judíoga syõ uyo roy, irbo pjlobi bãng goshko, ikoba wlo. Lër bomi kong jlõkoyo ga potjwlëkklo tjok tjän.

⁶ »Gueniyo pjãyda syõshtëshko ga pjã opzrëk jek kjër roshko, ga kjër bãngzami tuke. Pjã syõshtë bomi data konglütshko. Enira pjã potjwlëngga ber bomi Data sök bomi ik lütshko lirë.

⁷ »Pjã syõshtëshko ga tjlõkwo lëmi jek ba bokjing obi llëme. Nopga Sbõ miydë llëm wleniyo omshäryë eni. Tjlõkwo le ara kjishko ga kuya Sbörëro le. ⁸ Pjã opshäryë baíya dik llëm, llëbo rokomirë llëm obishko ga llëye woydëmi li miydara bomi Datarë pjir tjän kjishko.

⁹ »Pjã syõshtë Sbõ kong eni.

»«Data, pja sök kjok dogo,
bop ko, e ber kësbang, dboye.

¹⁰ Pja tjwe ber sök borwa pjluyo wlo.

Kjok dogo ga llëye woydëp sorë ga shäryë eni ñyado.
Ichos ga shäryë kjok ëre kjing go eni bakoe.

¹¹ Dli woydërwa li twos borwa kong, eeri wlo.

¹² Llëbo shäryara oblërë borwa kong owa li iororwa beno tjwlõ llëm sorë ga
owa pjang borwa go li lõs ber dret eni bakoe.

¹³ Tjawa iëp ber lõng borwa tjlizlõng lishko llëme.
Tjawa dös Ä wloshko dwayo.»*

* **6:13** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyã shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Tjawa dös Ä wloshko dwayo. Pja nopga uunkong pjluyo. Pja dbo ara. Pja dbo kälä ara ñyado. Ber eni.»

14 »İlēbo shäryara oblērë bomi kong owa li ioromi beno tjewlō llēm ga owa pjang bomi go li lõya bomi Data sök kjok dogo lirë ber dret eni bakoe. 15 Gueniyo llēbo shäryara oblērë bomi kong owa li ioromi beno tjewlō llēm wleni llēm ga owa pjang bomi go li lõya bomi Datarë llēm bakoe.

Shji ië llēm Sbö kong dbaryoshko ga shäryëy sorë

16 »Pjây ië llēm Sbö kongshko ga pjây ber lõng nopga Sbö tjlökwo söga jlökoyo le, gueniyo wotjlik owa ba pjlúshko li dik llēme. Epga opyë lõng bokkwo woydë, ĩkoba wlo. Lër bomi kong jlökoyo ga potjwlëkklo tjok tjän.

17 »Gueniyo pjâyda ië llēm Sbö kongshko ga pjây bokkwo shkwë, pjây poshäryë yõtso, 18 pjây lõng ië llēm li miydëba llēm wlo. Miydaga ber bomi Datarë eröe. Enira pjây potjwlëngga ber bomi Data sök bomi ĩk lütshko lirë.

Shji llēbo tōng kjok dogo

19 »Pjây parkë bomi kong om go, llēbo tjewlō ara tömi kjok ëre kjing go wlo llēme. Llëye tömi jüşko li ue ba sëyarë dret, srer dret, lüyotkëba bomi shjiryö dret bakoe. 20 Pjây parkë ber lõng Sbö kong dey, llēbo tjewlō ara li ber bomi kong kjok dogo wlo. Eshko ga llēbo li ue ba sëyarë llēm, srer llēm, lüyotkëba llēm bakoe. 21 Bomi llēbo tjewlō ara li tōng tjeng kjone ga pjây wotjlik eshko bakoe.

Iök shjiy bi doyo kong

22 »Iök shjiy ĩgömi wëllë bomi bokkwo go. Bomi bokkwo pjlú wleni ga bomi doyo uunkong iök shjiy tjok wleni. 23 Gueniyo bomi bokkwo owa

wleni ga bomi doyo uunkong kjok ro sī wleni. Eni ga pjāy kjok ĭgō llēm ga pjāy lōng kjok ro yēt erä.

Sbö, dbur

²⁴ »Ëye parkē pjlu do pjök kong ga äe. Shärye eni wleni ga kjlara woyde, kjlara woyde llēme. Ber pjlu kjlara tjok, ber owa kjlara tjok. Pjāy wo pjang dbur go ĩyado wleni ga pjāy parkē Sbō kong ga äe.

Shji woydē llēbo kjīy llēme

²⁵ »ĭĕr bomi kong ga shji woydē llēme. Shji woydē dli kjīy llēm, di kjīy llēm, shwong kjīy llēm bakoe. Pjāy lōng sē, e tjwlō ara, bomi dli kjinmo. Bomi doyo, e tjwlō ara, bomi shwong kjinmo. ²⁶ Sēnwa dbuk to lōng sorē ĭzā. Dwla dgue llēm, bo kjre llēm, jneya ba jnekklo uyo roy llēm bakoe. Gueniyo sēya bomi Data sök kjok dogo lirē. ĩGa pjāyda tjwlō ara, sēnwa kjinmo!

²⁷ »ĭPjāy woydē ara ga llēye shimi e goro? Bomi lu iēmi om go dbar kjwara obi ga äe. ²⁸ ĩPjāy woydē bomi shwong kjīshko ega? Nana kjloshko so ĭzā. Parkē llēm, shwong sek llēm bakoe. ²⁹ Eni ĕmdē ga lōng wolēsowa ĩyado. ĭĕr bomi kong ga Pjlu Salomón llēbo ara anmoyō. Gueniyo doyono wolēsowa, öötong nana kjloshko so ĭ dik llēme. ³⁰ Kjlo sho llē doye Sbörē eni, eeri ga lok pjlu, bong ga sukoba gueniyo. ĩPjāy doye e kjinmo anmoyō llēmdo? ĩPjāy mär Sbō go jlōkoyo llēm ega?

³¹ »E kjīshko ga pjāy woydē llēme. “ĭLlēye uēy? ĩLlēye iēy? ĩShji doyē llē go?”, e lēmi llēme. ³² Llēbo tjeng kēs ĕre kjīshko ga nopga Sbō miydē llēm wleniyo woydē arae. Gueniyo pjāyda Data sök kjlara kjok dogo. Llēye woydēmi dö li miyde sök

ppir tjän. ³³ Sbö ber bomi pjluyo sorë li woyotjlïmi ara, llëbo oblë oblë kjinmo. Tjïkwo lara li shäryozï eni. Shäryëmi löng eni ga llëbo oblë woydëmi kës li ber bomi kong bakoe.

³⁴ »Pjäy woydë llëye wen bong li kjïshko llëme. E woyotjlïmi bong jã ga pjlúe. Dbar kjwara kjwara ga llëbo wen bomi kong owa ara.

7

«No oblë llëbo owa shäryono» lëy ë kong llëme

¹ »“No oblë llëbo owa shäryono” lëy ë kong llëm, pjäy llëbo owa shäryono le Sbörë llëm wlo. ² Oblë woyotjlïmi sorë ga pjäy woyotjlïya Sbörë eni bakoe. Shäryëmi oblë kong sorë ga shärye Sbörë bomi kong eni bakoe.

³ »Bomi kjlara bok bäng kjor pjloyo ïmi kjër. E wopro ga bomi bok roshko kjorkwang buk kjwangna li ïgömi llëme. ¿Shäryëmi eni egaro? ⁴ ¿Pjäy bok roshko kjorkwang buk kjwangnashko ga “Kjor pjloyo buk bop bok bäng kjwe shir bop kong” lëmi bomi kjlara kong sorëro? ⁵ ¡Pjäy Sbö tjïkwo söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjäy wotjlik owa bomi pjlúshko! Kjorkwang buk bomi bok roshko li shizï bäm go. Enira kjor pjloyo buk bomi kjlara bok bäng li ïgömi wëllë, shimi ba kong wlo.

⁶ »Llëbo Sbö ï li twëmi ba wloyoga kong llëm, e so shjiti kjloshko so sëmire wleni. Eni ga tek workwë bomi kjing go iröng obi, ga pjäy ue. Bomi obrikkwo tjwlo ara wleniyo dbumi köchi kong llëme. Eni ga sho shglëya bomi shjiryo drete.

Llëbo rokëy, llëbo wlëy, «U bäng bäng dözi bor kong» lëy

⁷ »Llëbo rokozĩ Sbö kong, ga twe bomi kong. Llëbo wlëzĩ, ga wlëmi. “U bäng bäng dözĩ bor kong” lozĩ, ga dār bomi kong. ⁸ Ęye llëbo rokë ga e kjre. Ęye llëbo wlëk ga e wlëya. Ęye “U bäng bäng dözĩ bor kong” lë ga e dār ba kong.

⁹ »¿Data kjone dey ga kong dli roke ba warëshko ga kong apkwo twaydero? ¹⁰ ¿Ga kong mã rokeshko ga kong dgur twaydero? ¹¹ Eni ga pjây nopga owa ëmdë ga pjây wotjlik llëbo pjlu twë bomi wapga kong. Eni wleni ga bomi Data sök kjok dogo li kong llëbo rokëmishko ga pjây kong llëbo twe pjlu anmoyö.

¹² »Eni ga pjây llëbo shäryos oblë kong, woydëmi ga shärye lok bomi kong sorë ga eni. Pjây omshäryë enira kjok ilgwekklo tara Moisésdë li, tjlokwo lara Sbö tjlokwo lagaga tek dënashko sorë li, e shäryëmi löng uunkong.

Kjër bäng bam chira

¹³ »Pjây opzrëk jek kjër bäng bam chira li go. Irbo jek jong äär nopga shdüya ber tjeng iyado shtoyoshko li, e kjang llëm, kjëryo u bäng bam ee bakoe. Nopga jëk ara e go. ¹⁴ Gueniyo irbo jek jong äär shji ber löng së iyado Sbö tjok shtoyoshko li, e kjang, kjëryo u bäng bam chira bakoe. Nopga jëk e go kjlöbö döe.

No miydëy ba bo go

¹⁵ »No kjone kjone to löng tjlä ga “Tja Sbö tjlokwo laga” le, gueniyo ichaga Sbörë llëme. Tek löng bomi shwoy öng wlëp ushko so wleni, miga pjây shaywa, ue wlo le, shjiti kjloshko so dik. ¹⁶ Kjillgwo bo kjrëy shkë sho doyo go llëme. Kjor bo kjrëy shklik

doyo go llëm bakoe. Eni ga llëye shärye nopga lirë goshko ga epga sorë miydëmi wëlle. ¹⁷ KJOR doyo pjlú ga ba bo, e pjlúe. KJOR doyo owa ga ba bo, e owa. ¹⁸ KJOR bo owa wlëy kJOR doyo pjlú goshko llëme. KJOR bo pjlú wlëy kJOR doyo owa go llëm bakoe. ¹⁹ KJOR lok bo owa kjlobi li kõy, suy wlo. ²⁰ Eni ga Sbö tjlökwo lagaga kjok ëre so li miydëmi ba bo go.

²¹ »Oba ara tjlë bor kong ga “Pja bor Tjlapga jlökoyo” le. Gueniyo epga kjone kjone äär ber löng Sbö sök no pjluyo iyado lishko llëme. Eye bor Data sök kjok dogo li kolë ga äär ber ba nopga eröe. ²² No llgwezlong dbaryoshko ga oba ara tjlë bor kong ga “Pja borwa Tjlapga jlökoyo. Bop tjlökwo lororwa ara. Bop ko go ga Ä sëyaga tjeng oba goshko li ichororwa toe. Bop ko go ga llëbo iydëba llëm wleniyo shäryororwa ara” le. ²³ Gueniyo eshko ga tja tjlë ba kong ga “Pjäy bor nopga llëme. Pjäy nopga owa erä. Pjäy opkjos bor shwoy ëre dwayo” lër ba kong eni.

U shäryë sorë

²⁴⁻²⁵ »Eye, tja tjlökwo kuya, ga llëye loror li shärye ga e so domer u ywaga kjlara kjoyoe. U shäryarashko ga shwleyo pjlona rong, ga ak iara ba so bäng pjribrie. Shäryara pjir ga shunyo shrono, di to jer, pjluk shrono träk llëm, pjono u li goshko ga to wito llëm, ba shwleyo pjlong lok rong, ak roshko kjishko.

²⁶⁻²⁷ »Gueniyo eye, tja tjlökwo kuya, ga llëye loror li shärye llëm ga e so domer u ywaga oblë kjoyoe. U shäryarashko ga shwleyo pjlona uriso, rong llëme.

Shäryara pjiir ga shunyo shrono, di to jer, pjluk shrono träk llëm, pjono u li goshko ga skwara pjiir, söra dirë drete» le.

²⁸ Tjlëno pjiir ga nopga uunkong'löng'li beno'löng yëy le erä, pina sorë li kjïshko. ²⁹ Tjlökwo lara jlökoyo, dbo ara go, le no pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë go lirë dik llëme.

8

Domer poglo go sw'lo ara, sho an do jïkong wleniyo poptara Jesúsdë kjlara

¹ E irgo ga Jesús oplono jer dlup dwayoshko, ga nopga to jer ara ba tjok. ² Eshko ga domer shrono shäng Jesús shwoy. Domer li poglo go sw'lo ara, sho an do jïkong. Öötong shäng Jesús zlong bäng ga kjök tonu ba bokshto, tjlä ba kong ga «Tjlapga, tja poptëp woydë ga tja poptëp ga pjlúe» le.

³ Kuya ga porwara ba orkwo go, ga tjlä ba kong ga «Pja poptër woydë. Pja ber pjlú shara» le. Jekdo eshko ga domer li poptono, beno pjlúe. ⁴ Eshko ga Jesús tjlä ba kong ga «Tja kuzong. Pja poptoror lëp è kong llëme. Pja nom opping syöshtaga Sbö kong nopga kjïshko li kong, pja ïya wlo eröe. Sbö sëngglo lara Moisésdë li söp, twëp ba kong, pja poptono miydëba wlo» le.

Ëngkjwaga kägäyo parkaga poptara Jesúsdë kjlara

⁵ E irgo ga Jesús opzrëno jek öötong shäng Capernaúm kjokyo. Domer Roma so shäng kjlara eshko, e ëngkjwagaga ara kägäyo. E tek shrono shäng Jesús zlong bäng ga tjlä ba kong ga ⁶ «Tjlapga,

bor parkaga buk swlo ara bor ushko. Dre kuga llëm, doyo bang ara» le.

⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «Enira tja jek ba poptë» le.

⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, tja llëno llëm, tjwlö llëm, pja opzrëk tek bor u roshko wlo. Bor parkaga poptë lëp erö ga poptë dani. ⁹ Tja kägäyo tjok. Llëye le bor kong li shäryër eni ïyado. Tja ëngkjwagaga ara kägäyo. Llëye lër ba kong li shärye lok eni ïyado bakoe. “Pja nomo” lër kjlara kong ga toe. “Pja tegö” lër kjlara kong ga teke. Bor parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo ichër llëbo shäryë ga shärye eni» le.

¹⁰ Kuya ga beno shäng yëy le erä, ga tjlë nopga jëk löng ba tjok li kong ga «Lër bomi kong jlökoyo ga domer ëre mär bor go jlökoyo, Israel tjëyoga uunkong kjinmo. ¹¹ Lër bomi kong ga nopga judío llëm wleniyo tjwe ara llaw pogo dwayo, äär löng ië Abraham, Isaac, Jacob tjok, Sbö sök no pjluoyo ïyado lishko. ¹² Judíogara, epga uunkong äär löng eshko wlo. Gueniyo kjone kjone dbuya ber tjeng kjoko, kjok ro sī roshko, ber tjeng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjishko» le.

¹³ Eshko ga tjlë ëngkjwaga kägäyo li kong ga «Pja nom bop ushko. Woyotjlinop sorë ga shäryoror bop kong eni» le, ga ba parkaga li poptono jekdo eshko.

Pedro ëm poptara Jesúsde

¹⁴ E irgo ga Jesús jek öötong shäng Pedro ushko ga ba ëm wlëna buk ba bukklo kjing go, kjlirkono buk träk llëme. ¹⁵ Eshko ga ba orkwo porwara, ga kjlik li zenoe. Eni ga walë li kojono, ga dli shäryono ba kong.

Swlopga poptara Jesúsde ara

¹⁶ Jek kjok ro zar ga nopga goshko Ä sëyaga söraba ara Jesús kong. Ga Jesús tjlëno ba kong dö ga Ä sëyaga li to lok ba go dwayo. Swlopga löng kjlobi li poptara bakoe. ¹⁷ Shäryono eni, tjlökwo lara Tjlapgarë ba tjlökwo laga tek dënashko so Isaiás kong li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni:
«Shji döra bi swlo tjeng kës li dbo dorko dwayo.»*

Shji jëk Jesús tjok ga soyo buke

¹⁸ E irgo ga İya Jesúsde ga oba tjwe tön ara shäng lishko ga ba oppinggaga ichara dipzë jek di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong. ¹⁹ Eshko ga no pingga kjok İlgwekklo tara Moisésde go li tek shäng ba zlong bäng kjlara ga tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, woydër ga pja jek kjone ga tja jek bop tjok eshko» le.

²⁰ Kuya ga tjlë ba kong ga «Shjiti kjloshko so, e pë klung bäng. Sënwa, e pë ba usho roy. Gueniyo no to ter kjok dogo dwayo ërera woshtozlong shtoyo drete» le.

²¹ E irgo ga Jesús oppingga kjlara tjlë ba kong ga «Tjlapga, tja ichos jek bor data ushko sira. Bor data wolono, jnenor sakshko pjir ga tja tekdo iröng bop tjok» le.

²² Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo dey. Shinmoga ber tjeng ëng jnek wëyë» le.

Pjluk, di bäng buk kësbang, e ichara Jesúsde

²³ E irgo ga Jesús opyono kjong roshko ba oppinggaga tjok, ga toe. ²⁴ E irgo ga pjluk tjwe jong

* **8:17** Isaiás 53.4.

träk llëm, dbo ara di bäng buk kësbang li kjing go. Di iöya ara, ga kjong li pir sek seke. Gueniyo Jesús bë buk pëe. ²⁵ Eni ga ba oppinggaga jek löng ba wolleng, ga tjlë ba kong ga «¡Tjlapga, tjawa kjimtozong, tjawa shten llëm wlo!» le.

²⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Bangkjrëmi ega? Pjây löng mär bor go jlökoyo llëme» le. E irgo ga kojono, ga pjluk, di iöya, e wlonä, ga beno tjeng tjëkso.

²⁷ Eni ga epga beno löng yëy le erä. Ga tjlë lok ëng kong ga «¿Domer kjwe ëro? İzïa. Tjlëno pjluk, di iöya li kong ga köle pjluë» le.

Domerga do pjök goshko Ä sëyaga

²⁸ Jesús, ba oppinggaga, e dipzono jek öötong löng di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong, Gadara kjokyo. Eshko ga domerga goshko Ä sëyaga löng do pjök. Epga iir äya kjloshko so wleni. E kjishko ga ëye jëk irbo e go llëme. Eshko ga domerga li opshino tek sakshko dwayo, tjwe löng Jesús zlong bäng ga ²⁹ tjlë ba kong dbo go ga «Sbö Wa, ¿pja tek shäng borwa barwë ega? ¿Pja to tek ëreshko borwa shdung wlore? Borwa shdüzlong dbaryo li äätë llëm obi» le. ³⁰ Epga löng lishko soshko ga köchi tjeng träk llëm, ië. ³¹ Eni ga Ä sëyaga li tjlë ba kong ga «Rokërwa bop kong sira ga tjawa ichëp domerga pjök ëre rayë wlo wleni ga tjawa ichos jek köchi tjeng kjwe go» le.

³² Kuya ga tjlë ba kong ga «Pjây nomo» le. Ga Ä sëyaga li opkjono to lok domerga li go dwayo, jek lok köchi li go shara. Wop eni llëm ga köchi tjeng li zrono jer ri ri dlup poglo go, optono lok jer

uunkong di bäng buk kësbang li roshko, ga shteno lok dret eshko.

³³ Eni ga köchi dagaga tjeng li töktong jek ey dwayo, ga öötong löng nopga löngshko ga lléye ña domerga goshko Ä sëyaga tjok li roy lara nopga kong pjire. ³⁴ Eni ga nopga löng eshko li opshino jek lok uunkong, ga öötong löng Jesús shäng lishko ga tjlä ba kong ga «Rokërwa bop kong sira ga pja opshis kjok ëreshko dwayo» le.

9

Domer dre kuga llëm wleniyo poptara Jesúsde kjlara

¹ E irgo ga Jesús opyono kjong roshko, ga dipzono jek ba kjokshko iröng obi. ² Eshko ga domer buk töshko kjlara, dre kuga llëm wleniyo, ga söra nopga oblërë lok poglo roshko Jesús zlong bäng. Ìya Jesúsde ga swlo sögaga li mär ba go ga tjlä swlo buk töshko li kong ga «Pja wosong llëme. Owa pjang bop go li lönor beno drete» le.

³ No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go löng eshko kjlöbö. Kuya lok ga wotjlík ga «¿Domer kjwe shäng Sbö läywë owa, ber tjwlö llëm wlo le!» le.

⁴ Wotjlík löng llë li miydara Jesúsde pjir kuzong ga tjlä ba kong ga «¿Pjäy wotjlík owa eni ega? ⁵ “Owa pjang bop go li lönor beno drete” loror ba kong. Gueniyo lönorde, de lönor llëm, e ñgömi llëme. Gueniyo ga “Pja kojözong. Pja jëkzong” loror ba kong ga poptororde, de poptoror llëm, era ñgömi wëlle. ⁶ Kjok ëre kjing go ga no to ter kjok dogo dwayo ëre dbo ara, owa pjang nopga go li lön ber

dret wlo ga pjlúe. Miydëmi wlo ga llëbo shäryër e» le. Eni ga tjlë swlo buk töshko li kong ga «Pja kojõzong. Bop bukklo kjwe kjros, ga pja nom bop ushko» le. ⁷ Kuya ga kojono, ga to jek ba ushko. ⁸ İya löng eshko lirë ga beno löng yëy le erä, ga Sbö poshrëra, dbo twara domer kong eni kjışhko.

Mateo rokara Jesúsde

⁹ E irgo ga Jesús opshino to ey dwayo. Jek jëk shängshko ga domer sök kjlara eshko ko Mateo, e dbur töngga Roma so kong. E sök ba pak'lishko. İya Jesúsde ga tjlë ba kong ga «Pja tek bor tjok, pja pin wlo» le. Kuya ga kojono, ga to jek ba tjok.

¹⁰ E irgo ga Jesús jek öötong sök ië Mateo tjok ba ushko,* ba oppinggaga tjok. Ga nopga dbur töngga Roma so kong öötong löng ië ba tjok eshko, nopga owa wleniyo oblë öötong löng ië ba tjok eshko bakoe. ¹¹ İya fariseogarë ga tjlë Jesús oppinggaga löng li kong ga «¿Bomi pingga kjwe ië nopga owa wleniyo tjok kjweni ega?» le.

¹² Kuya Jesúsde ga tjlë ba kong lok ga «Nopga löng pjlú, swlo llëm ga e dwlomnega woydë llëme. Swlopgara dwlomnega woydë. ¹³ Pjây to opping Sbö tjlökwo go. Tjlëno beno eni: “Woydër ga oblë songe lëmi. E tjwlö ara, öng zrömi, sho sumi, pjë dret bor poshrëkklo li kjinmo.”† Eni ga tja shrono shäng kjok ëreshko, nopga pjlo bek rokaga llëm, nopga owa rokaga eröe» le.

* **9:10** Grecia so tjlökwo ëre llë loklo miydëy yötso llëme. E Jesús jek öötong sök ië Mateo tjok Jesús ushko loklo, llëm ga Jesús jek öötong sök ië Mateo tjok Mateo ushko loklo. Ë ushko miydëy yötso llëme.

† **9:13** Oseas 6.6.

Jesús lano shji ië llëm Sbö kong dbaryo kjïshko

¹⁴ Dbar kjwara ga Juan oppinggaga tek shrono löng Jesús shwoy ga tjlë ba kong ga «Tjawa ië llëm Sbö kong dbar kop ara. Fariseoga omshäryë eni bakoe. ¿Bop oppinggagara omshäryë eni llëm ega?»

¹⁵ «Orkwosmozlong dbaryoshko ga domer orkwosmok wlo li† shäng ba tjok obishko ga nopga mak löng eshko li§ woydë llëme. Gueniyo domer li söra ba shjiryoshko ga epga ië llëm eshko jä.

¹⁶ »Shwong këguë* bängyëy shwong likyo tjaglën† go llëme. Shäryoroy eni kjwe ga shwong likyo tjaglën li, shwong këguë li, e sreya, dwler jek këgong.

¹⁷ »Kjillgwo bo dyo dbo ara tjaglën† tyëy ba bapkwö këguë shäryak öng kwota go§ roshko llëme. Shäryoroy eni kjwe ga bapkwö li böptur. Eni ga kjillgwo bo dyo li ber llëno ame, ba bapkwö li ber eni bakoe. Eni kuzong ga kjillgwo bo dyo dbo ara tjaglën tyëy wlo ga woyde bapkwö tjaglën, pjöyikong ber tjeng pjlu wlo» le ba kong.

Kjoglo kjlara wolono buk, walë kjlara swlo ara

† **9:15** Domer orkwosmok wlo le li, e Jesús loklo. § **9:15** Nopga mak löng eshko le li, e Jesús oppinggaga loklo. * **9:16** Shwong këguë le li, e tjlökwo twara Sbörë Israel tjëyoga kong jlökoyo dënashko li loklo. † **9:16** Shwong likyo tjaglën le li, e tjlökwo twara Sbörë jlökoyo tjaglën Jesús kjïshko li loklo. † **9:17** Kjillgwo bo dyo dbo ara tjaglën le li, e tjlökwo twara Sbörë jlökoyo tjaglën Jesús kjïshko li loklo. § **9:17** Kjillgwo bo dyo dbo ara bapkwö këguë shäryak öng kwota go le li, e tjlökwo twara Sbörë Israel tjëyoga kong jlökoyo dënashko li loklo.

¹⁸ Jesús shäng tjlë wopro ga judío ichaga tjwe shäng kjlara ba zlong bäng, ga kjök tonon, tjlë ba kong ga «Bor wa walë wolono buk eeri jã. Gueniyo pja jek orkwo ië ba kjing go ga woshre iröng obi» le.

¹⁹ Kuya ga kojono, ga to jek ba tjok, ba opping-gaga jek ba tjok bakoe.

²⁰ Löng li tjreko walë shäng kjlara swlo ara lu pjloglo sak kjwara kjingsho pjök (12) tjän. Ba dbar İya İyado, poptë llëme. Eshko ga tek shrono shäng Jesús zlong bäng ba kokso shwo lëkong, ga ba shwong worbo porwara. ²¹ Wotjlik ga «Ba shwong worbo porwër dö ga tja poptë» le.

²² İya Jesüsdë iröng ga walë bë shäng. Eshko ga tjlë ba kong ga «Pja wosong llëme. Pja mär bor go kuzong ga pja poptonoe» le. Ga walë li poptono jekdo eshko.

²³ E irgo ga Jesús öötong shäng judío ichaga li ushko ga İya ga nopga dbonmo bakwaga poshäryë löng ba shinmo jnek wlo, ga nopga slar wopjluk jong träk llëme. ²⁴ Eshko ga tjlë löng li kong ga «Pjã opshis na dwayo. Kjoglo, e wolono llëme. Buk pë erä» le. Kuya lok ga Jesús joywe lok jong erä. ²⁵ Gueniyo ga epga ichara opshik pjire. E irgo ga opzreño jek öötong shäng kjoglo buk lishko, shara ba orkwo go, ga kojono.

²⁶ Llëbo shäryono eshko li roy shdöktong kjok eshko kjwang jikong.

Domerga kjok İgö llëm wleniyo poptara Jesüsdë do pjök

²⁷ Jesús opshino jek shäng ey dwayo ga domerga löng do pjök kjok İgö llëm wleniyo. Öö le jek löng

ba irgo, tjlě ba kong ga «David tjěyo, tjawa songe lozong» le.

²⁸ Ga Jesús jek öötong shäng ushko ga nopga kjok ĩgö llēm wleniyo li jek äär löng ba irgo. Eshko ga Jesús tjlě ba kong lok ga «¿Woyotjlěmi ga pjāy bokkwo poptēr ga pjlúe lēmire?»

«Ĕng, Tjlapga» le lok ba kong.

²⁹ Eni ga ba bokkwo porwara Jesúsde, ga tjlě ba kong ga «Pjāy mār bor go kuzong ga shāryē bomi kong eni» le. ³⁰ Bokkwo poptono pjir ga Jesús tjlě ba kong ga «Pjāy poptoror lēmi ē kong llēme» le. ³¹ Gueniyo opshino jek lok ey dwayo, ga llēye shāryara Jesúsde ba kong li roy shdōra kjok eshko kjwang jīkong.

Domer tjlě llēm poptara Jesúsde kjlara

³² Domerga li opshino pjir ga domer sōraba tjwe shäng kjlara, tjlě llēm, goshko Ä sēya kjlara. ³³ Eshko ga sēya li ichara Jesúsde toe. E irgo ga domer li beno shäng tjlě. Ĩya löng lirē ga beno löng yēy le erä. Ga tjlě ěng kong ga «Llēye ĩkdoy Israel kjokyo kjweni llēme» le.

³⁴ Gueniyo ga fariseoga löng eshko li tjlě ga «Ä sēyaga iche to, dbo twara Ä sēya kägāyorē ba kong li go» le.

Dwla bo ara

³⁵ Jesús to shäng oba ping kjok kjrina kjrina, judíoga syō uyo roshko. Šbō ber no pjluyo sorē li roy pjlú le oba kong. Oba swlo llē ara, llayo boyo bang ara, e poptara. ³⁶ Ĩya ga nopga sjeno löng ara, dbo ame. Ĕ kjīshko ga songe le. Wotjlīk ga epga öng wlēp ushko so daga llēm wleni le. ³⁷ Eni ga

tjlë ba oppinggaga kong ga «Dwla bo kjrëy wlo ga ara, gueniyo parkagaga kjlëbö döe. ³⁸Eni ga rokozi dwla sogo li kong ga parkagaga wlëya obi, dwla bo ara li kjre wlo» le.

10

Jesús domerga kjrono doglo sak kjwara kjingsho pjök (12)

¹ Jesús, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara, ga kong dbo twara, Ä sëyaga tjeng oba goshko li iche to wlo, swlo oblë oblë, llayo boyo bang ara, e popte wlo bakoe. ² Domerga kjrara parkë löng Sbö tjlökwo roy lagaga ba äska doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li ko lok eni:

Simón, e kowëba Pedro, e ba bäm iyo;

Andrés, e Simón lëng;

Santiago, e Zebedeo wa;

Juan, e Santiago kjlarayo;

³ Felipe;

Bartolomé;

Tomás;

Mateo, e parkono dbur töngga Roma so kong;

Santiago, e Alfeo wa;

Lebeo, e kowëba Tadeo bakoe;

⁴ Simón, e cananita;*

Judas Iscariote, e Jesús soynega.

Ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li poshduna Jesúsde

* **10:4** Cananitaga le li, ba tjëyoga baña woyde lok ara, woyde ga iche nopga kjok shto oblë sorë ame, ga llëbo shäryara lok ara ber löng opichë om go wlo.

⁵ E irgo ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li ichara jek Sbö tjlökwo lë. Bäm goshko ga tjlëno ba kong ga «Pjãý jek judíoga shwoy eröe. Pjãý jek nopga judío llëm wleniyo shwoy llëme. Pjãý jek opzrëk Samaria kjokyo llëm bakoe. ⁶ Pjãý to Israel tjëyoga shwoy dey, epga, e öng wlëp ushko jeno löng wleni kjïshko. ⁷ Pjãý nom Sbö ber no pjluyo wlo li, e dbaryo ääto li roy shdök. ⁸ Swlopga poptëmia. Shinmoga woshrëmia. Nopga poglo go swlo ara, sho an do jïkong wleniyo poptëmia. Ä sëyaga tjeng oba goshko li ichëmi toe. Pjãý kong dbo twak iguing kuzong ga oblë kjimtëmi iguing bakoe. ⁹ Dbur sho sömi bomi tjok llëme. ¹⁰ Shwong oblë sömi llëm, drepkwota oblë llëm, llëbo bapkwö llëm, kjorkung llëm bako, ëye parkë ga mär ba potjwlëkklo ba pak äska li go kjïshko.

¹¹ »Pjãý äär kjone pogo ga no wlëmi kjlara, miydëmi ga wotjlik bëy wleniyo, ga pjãý ber löng ba ushko, äär jong pjãý opshik kjok eshko dwayo guing. ¹² Pjãý äär ushko ga “Pjãý kjimte Sbörë” lëmi ba kong eni. ¹³ E irgo ga e beno bomi kong pjlú wleni ga kjimte Sbörë jlökoyo. Eni llëm wleni ga tjlökwo loromi pjlú li ber ba kong llëme. ¹⁴ Pjãý öötong löng kjone ga pjãý wlokjre llëm, pjãý kuya llëm wleni ga pjãý opshik kjok eshko dwayo ga bomi dre pjlungyo lözi ber tjeng eshko. ¹⁵ Lër bomi kong jlökoyo ga no llgwezlöng dbaryoshko ga kjok eshko soppa shdüya Sbörë ara, Sodoma soppa, Gomorra soppa, e kjinmo.

Shji shdungoba

16 »Tja kuzña. Pjāy ichër jek lōng öng wlēp ushko so jek lōng shjiti kjloshko so lōngshko wleni. Eni kuzong ga pjāy jek lōng nopga kjok miydë ara wleni, gueniyo pjāy ber lōng wlēp bakoe. 17 Pjāy sjëke. Pjāy iëba ber tjeng tjlapgaga wloshko, pjāy sökoba äär judíoga syō uyo roshko, pjāy shpokoba no shpokklo go eshko wlo. 18 Bor kjĩshko ga pjāy sökoba äär tjeng no ichagaga bokshto, pjłupga kësks boksho bakoe. Eshko ga llëbo ĩnomi, kuromi li roy lëmi ba kong, nopga judío llëm wleniyo kong bakoe. 19 Gueniyo ga pjāy shakobashko ga pjāy woydë llëm, “¿Llëye lër?” lëmi llëm, “¿Lër sorë?” lëmi llëm bakoe. Pjāy tjlëshko ga tjlökwo twe Sbörë bomi kong, lëmi wlo. Pjāy woydë llëm e kjĩshko. 20 Eshko ga pjāy li tjlëkdo llëme. Bomi Data Sëya li tjlëkdo bomi kjĩshko.

21 »Nopga epenga dö ëng twë tjlapgaga kong, zröya lok wlo. Dataga, e ba wapga twë eni bakoe. Wapga iirkono ba data, ba mekë kong ga twe tjlapgaga kong, zröya wlo. 22 Pjāy ĩywa nopga uunkongdë shjiktëng bor kjĩshko. Gueniyo ga ëye mär Sbö go äär jong ba dbo go ga era där ber shäng pjłú ĩyado. 23 Pjāy lōngshko ga pjāy shdungoba wleni ga pjāy tök kjok shto oblë. Gueniyo lër bomi kong jlökoyo ga pjāy äätë Israel kjokyo uunkong llëm obishko ga no to ter kjok dogo dwayo ëre shrono tjän.

24 »Oppinggaga tjwlö ara, ba pingga kjinmo llëme. Parkagaga tjwlëk lōng pjir wleniyo tjwlö ara, ba sogo kjinmo llëm bakoe. 25 Woyde oppingga lirë ga äär ber ba pingga dik erö dey. Woyde parkaga lirë ga äär ber ba sogo ĩ dik erö dey bakoe. Tja bomi

kägäyo. ¿Tja ga kowëba Beelzebú† ga era pjäye?

Nopga bangkjrëy llëme

²⁶ »Llëbo shäryak lütshko kës li wen wëleshko. Llëbo jnek tjeng kës li wlëkoba pjire. E kjishko ga nopga bangkjrëy llëme. ²⁷ Tjlökwo lër bomi kong shkëshko li, e lëmi oba kong kjok shjiyshko. Tjlökwo lër bomi kong lütshko li, e lëmi oba uunkong kong kjone pogo. ²⁸ Nopga bangkjrëmi llëme. Bomi doyo zröya lok ga pjlú, gueniyo bomi sëyara zröya lok ga äe. Bomi sëya, bomi doyo, e zröga, dbuga iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko ga pjlú li, e bangkjromirë dey.

²⁹ »¿Sënwa kjwo pjök, e soynek dburwa kjwara äska llëmdo? Eni ëmdë ga sënwa li iche bomi Datarë lon töshko, enira lon. Gueniyo iche llëm ga lon kjwara llëme. ³⁰⁻³¹ Pjäyda tjwlö ara, sënwa ara kjinmo. Bomi käkzong pjlobi li shtara Sbörë pjir tjän. E kjishko ga llëye bangkjrëmi llëme.

Shji lan oba tjok Jesús kjishko

³² »Pjäy tjläno oba kong ga pjäy löng bor tjok loromi wleni ga bomi kjishko ga tja tjlä bor Data sök kjok dogo li kong ga pjäy löng bor tjok lër eni bakoe. ³³ Gueniyo pjäy tjläno oba kong ga pjäy löng bor tjok llëme loromi wleni ga tja tjlä bor Data li kong ga pjäy löng bor tjok llëme lër eni bakoe.

Shji moskwoga ara

³⁴ »Tja shrono shäng nopga ichë ber löng wlëp ëng tjok wlo lëmi llëme. Tja shrono shäng nopga ichë ëngkjwë wlo, ber löng wlëp ëng tjok wlo llëme. ³⁵ Tja shrono shäng wapga domerga ichë ëngkjwë ba

† 10:25 Ä, e kowëba Beelzebú bakoe.

dataga tjok, wapga walëga ichë ëngkjwë ba mekëga tjok, p̄laydoga ichë ëngkjwë ba ëmga tjok. ³⁶ Eni ga bomi pjeyoga löng bomi ushko li ber löng bomi moskwoga.

³⁷ »Ëye, ba data, ba mekë, ba wapga, e woyde ara, bor kjinmo wleni ga ber bor oppingga ga äe. ³⁸ Woyde ga llëye shäryëba ba kong bor kjishko llë pogoshko li, e zrökoba pjang kjlös go ëmdë ga e ba kong ga llëye llëme le. Eni llëm ga e ber bor oppingga ga ä bakoe. ³⁹ Ëye beno shäng bor tjok llëm, e zrökoba llëme le wleni ga äär kjok dogo llëme. Gueniyo ga ëye jëk bor tjok jlökoyo, e zröraba bor kjishko ëmdë ga era ber sök së ÿyado Sbö tjok.

Bi potjwlëkklo

⁴⁰ »Ëye, pjäy wlokjrara ga tja wlokjrara wleni. Ëye, tja wlokjrara ga bor ichaga wlokjrara wleni bakoe. ⁴¹ Ëye Sbö tjlökwo laga wlokjrara, e Sbö tjlökwo laga kjishko ga Sbö tjlökwo laga li potjwlëkklo ber ba kong bakoe. Ëye no pjlo bek wleniyo wlokjrara, e pjlo bek kjishko ga no pjlo bek li potjwlëkklo ber ba kong bakoe. ⁴² Ëye bor oppingga song ëre kjimtara, e bor oppingga kjishko ga sëna di zeng erö ëmdë ga lër bomi kong jlökoyo ga potjwlëkklo tjok tjän» le.

11

Juan No Waga

¹ Jesús, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjing-sho pjök (12) li poshduna pjir ga to jek lok eshko dwayo, jongya kjok shto oblë oblë, oba ping wlo.

² Eshkoshko ga Juan shdung shäng no shdüzlong uyo roshko. Ga Cristo roy kuya ga ba opping-gaga ichara pjök mya, ³ llëbo kjakrokë Jesús kong. Öötong löng Jesús shängshko ga tjlä lok ba kong ga «¿No pjluyo iche le Sböre koshërwa löng li pjare, de oblë koshorwarë?»

⁴ «Lläye kuromi, ñnomi li to lämi Juan kong. ⁵ Nopga kjok ñgö llëm wleniyo kjok ñnoe. Nopga jëk llëm wleniyo jëktonge. Nopga poglo go swlo ara, sho an do jïkong wleniyo poptonoe. Nopga kjok kugö llëm wleniyo kjok kunoe. Shinmoga woshrono iröng obi. Nopga song wleniyo kong Sbö tjlökwö roy pjlú lak ba kong. ⁶ Eye mär bor go, ga tja raye llëm ga era ber sök wopjlúe» le ba kong.

⁷ Epga brikshko ga Jesús tjläno oba kong Juan kjïshko. Tjlä ga «¿Pjäy jek löng kjok dogro no llëmshko, Juan ikshko ga pjäy äätë eshko llëm obishko ga domer, e kjwe sorë loromi? ¿E sjro bakwara pjlukdë wleni loromire? ⁸ ¿Eni llëm ga e kjwe sorë loromi? ¿E doyono shäng shwong wolësowa, tjwlö ara wleniyo go loromire? Miydëmi pjlú ga nopga eniyo löng pjlú ushko. ⁹ ¿Eni ga e kjwe sorë loromi? ¿E kjwe Sbö tjlökwö laga loromire? E jlöe. Ga e tjwlö ara, Sbö tjlökwö lagaga oblë kjinmo. ¹⁰ Sbö tjlökwö tak pjang li goshko ga Sbö tjläno Juan kjïshko. Tjläno beno eni:

»“No ichër kjlara bop bäm go,
bop roy laga,
irbo poshäryë bop kong wlo.”*

¹¹ »Lër bomi kong jlökoyo ga nopga uunkong kjok ëre kjing go äätë tjwlö ara, Juan No Waga

* **11:10** Malaquías 3.1.

kjinmo llëme. Eni gueniyo ga nopga löng Sbö sök no pjluoyoshko kjlobi li tjwlö ara, Juan kjinmo.

¹² »Juan No Waga dbaryoshko tek lëkong ga nopga ara optwono Sbö kong, e ber ba pjluoyo wlo. Ga nopga owa ëngkjwë ara, Sbö ber no pjluoyo llëm wlo. ¹³ Juan tjwayde llëm obishko ga Sbö tjlökwö lagaga uunkong tjläno ga llono ga Sbö, e ber no pjluoyo le. Kjuk llgwekklo tara Moisésdë li tjlä eni bakoe. ¹⁴ Eye, tja tjlökwö kuya woydë li kong ga lër ga Sbö tjlökwö laga Elías tjwe iröng lara koshëmi löng li, e Juan. ¹⁵ Eye kwomgwö tjok ga woyde ga kuya yötso.

¹⁶ »Eerishko dbaryo sopga, ¿pjäy so llë kjoyo lër bomi kong? Pjäy so kjwozirga öö le löng ëng kong llëbo soynezlöng shtoyoshko tjör kjoyoe. Tjlä lok ga

¹⁷ »“Tjawa dbonmo bakwono ga bëyotkoromi llëme.

Tjawa tonö tëkwö woydoklö ga pjäy slatong llëm bakoe” le lok eni.

¹⁸⁻¹⁹ »Lër ega lër bomi kong. Juan shrono shäng ga iono llëm Sbö kong dbar kop ara, ga kjillgwö bo dyo iono llëm bakoe. Eshko ga “Kjwe goshko Ä sëya kjlara” loromi. E irgo ga no to ter kjok dogo dwayo ëre shrono ga tja ië ara, tja kjillgwö bo dyo ië bakoe. Eni ga “Domer kjwe ië sïyo, nelötkë äe, jëk nopga owa wleniyo tjok, ië nopga dbur töngga Roma so kong li tjok bakoe” lëmi eni. Lër bomi kong ga pjäy so kjwozirga löng li kjoyo e kjïshko. Sbö kjok miydë li, e jlöe miydëba ba pak shäryara beno li go» le.

Kjok shto oblë oblë, ba tjlõkwo kjrëba woydë llëm kjĩshko ga kjok eshko sopga wlonã Jesúsdë

²⁰ Llëbo ãydëba llëm wleniyo shãryara Jesúsdë kjok shto oblë oblë tjãn, ga kjok eshko sopga, llëbo owa shãrye lõng li, e owa jlõe loromi llëm, ga rayara llëm bakoe. E kjĩshko ga e dbaryo ga epga wlonã Jesúsdë, tjlë ga ²¹ «¡Corazín sopga, Betsaida sopga, pjãý song jlõ, pjãý shdungko! Llëbo ãydëba llëm wleniyo shãryoror bomi kong li ãna Tiro sopga, Sidón sopgarë tek dënashko kjwe ga llëbo owa shãrye lõng li, e owa jlõe lara, ga rayara, ga shwong pjuna shtëgro së ä wleniyo, pjlung sho iara ba dlu kjing go, ba woowa li ãya Sbörë wlo tjãn. ²² Eni ga lër bomi kong ga no llgwezlong dbaryoshko ga pjãý shdüya Sbörë ara, Tiro sopga, Sidón sopga, e kjinmo.

²³ »Capernaúm sopga, ¿pjãý wotjlik ga pjãý söya Sbörë jem äär kjok dogo lëmiro? Eni llëme. Pjãý iche jer äär iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko. Llëbo ãydëba llëm wleniyo shãryoror bomi kong li ãna Sodoma sopgarë kjwe ga eeri ga ba tjëyoga lõng eshko obi. ²⁴ Eni ga lër bomi kong ga no llgwezlong dbaryoshko ga pjãý shdüya Sbörë ara, Sodoma sopga kjinmo» le.

Shji woshtë sorë

²⁵ Eshko ga Jesús tjlë Sbõ kong ga «Data, pja kjok dogo sopga, kjok ëre sopga, e Tjlapga. Llëye jnenop kjok miydagaga lõng kong li pinop oba song, wotöy wleniyo kong. E kjĩshko ga pja poshrër ara. ²⁶ Shãryorop eni, woydorop eni kjĩshko» le.

²⁷ Eshko ga tjlë nopga kong ga «Llëbo uunkong iara Data Sbörë beno tjeng bor wloshko. Sbõ Wa

ëre sorë, e miydaga ërë llëm, e miydaga bor Datarë eröe. Data Sbö, e sorë miydaga ërë llëm, e miydaga tjarë eröe. Gueniyo e sorë pin woydë ë kong ga pin.

²⁸ »Pjäy sjeno parkorbo, llëbo pjanbo ga pjäy tek bor shwoy uunkong, ga pjäy iër ber löng woshtë. ²⁹ Tja wlëp, wotöy kuzong ga pjäy kong pak twër li shäryozï, pjäy oppïs bor go. Enira pjäy woshtë jlökoyo. ³⁰ Llëye pin bomi kong li, e kjang llëme. Llëye twër bomi kong pjami wlo li, e kwing llëm bakoe» le.

12

Woshtozlong dbaryo ga Jesús oppinggaga dwla bo kjrono

¹ Woshtozlong dbaryo kjwara ga Jesús jëk shäng dwla dgak buk li tjrëko. Eshko ga ba oppinggaga pjli ara kuzong ga dwla bo kjre löng, ue lok wlo.

² İya fariseogarë ga tjlë Jesús kong ga «ıBop oppinggaga kjwe İzong! Löng llëbo shäryako woshtozlong dbaryoshko llëm li shäryë» le.

³ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Dënashko ga David, ba yorkagaga, e pjli lok arashko ga llëye shäryara tak pjang Sbö tjlökwo go li, e lomirë llëmdo?

⁴ David opzrëno jek shäng Sbö u roshko, ga pjlung shosho suk pjir iak beno tjeng dboy Sbö kong li, e uaga syöshtagarë erö ëmdë ga uara loke.

⁵ Kjuk llgwekklo tara Moisésdë li tjlë ga woshtozlong dbaryoshko ga syöshtagaga parkë löng Sbö u roshko li, llëye owa shärye löng llëme. ¿E lomirë llëmdo?

⁶ Lër bomi kong ga ëreshko shäng kjlara tjwlö ara anmoyö, Sbö u kjinmo. ⁷ Sbö tjlökwo tak pjang eni: “Woydër ga oblë songe lëmi. E tjwlö

ara, öng zrömi, sho sumi, pjë dret bor poshrëkklo li kjinmo.”* Tjlokwö ëre llë loklo miydëmi kjwe ga “Pja owa shäryono” lëmi oblë llëye owa shäryono llëm li kong llëme. ⁸Woshtozlong dbaryo kägäyo li, no to ter kjok dogo dwayo ëre li e» le.

Woshtozlong dbaryoshko ga swlo poptara Jesúsdë kjlara

⁹ E irgo ga Jesús to ey dwayo, ga opzrëno jek judioga syö uyo jong kjok eshko li roshko. ¹⁰ Domer shäng kjlara eshko orkwo kjwara slosloe. Fariseoga löng eshko kjlobö, llëbo wlëya löng ara, Jesús rote e go wlo. Eni ga tjlä lok ba kong ga «¿Woshtozlong dbaryo ga no poptëy ga pjläre?»

¹¹ «¿Bomi öng, e lono pjläbgwo roshko woshtozlong dbaryoshko ga shimi llëmdo? ¹² No, e tjwlo ara, öng kjinmo anmoyö. Eni ga llëbo pjlä, e shäryëy woshtozlong dbaryoshko ga pjläre» le ba kong.

¹³ Eshko ga Jesús tjlä domer li kong ga «Pja orkwo roshwizong» le. Kuya ga orkwo roshwino, ga poptono beno pjlä, ba orkwo kar go dik.

¹⁴ Gueniyo ga fariseoga opshino jek lok ey dwayo, ga tjlä lok ëng kong ga «¿Jesús, e zröy sorë ga pjläre?» le.

Sbö parkaga

¹⁵ Wotjlik löng llë li miydara Jesúsdë pjire. Eni ga opshino to kjok eshko dwayo. Oba to jek ara ba tjok. Swlopga löng eshko li poptara uunkong, ¹⁶ ga tjlä ba kong lok ga «Tja ë lëmi ë kong llëme» le. ¹⁷ Shäryono eni, tjlokwö lara ba tjlokwö laga tek

* **12:7** Oseas 6.6.

dēnashko so Isaíasdē li ber jlōkoyo wlo. Tjļēno beno eni:

18 «Bor parkaga kjrōror shāng ěre.

Kjwe woydēr ara. Tja wopjłú ba tjok bakoe.

Bor Sēya iēr ber ba go,

ga kjok lļgwer sorē li roy shdōya tjēyoga uunkong kong.

19 Kjwe ěnglē kar kar ě tjok lļēm,

ōō le kukoba irbo bāng lļēm bakoe.

20 Sjro shūktong tjeng li, e toya lļēm,†

shwomzrēng pjē jer jong ba seto li, e sjēya

lļēm,‡

kjok lļgwera beno bek pjir guing.

21 Llono ga tjēyoga uunkong ber lōng ba koshē.»§

*Jesús, Beelzebú**

22 Eshko ga domer shāng kjlara kjok ĩgō lļēm, tjļē lļēm, goshko Ä sēya kjlara kjīshko. E sōraba Jesús shwoy, ga poptara beno shāng kjok ĩgō pjłú, tjļē pjłú bakoe. 23 Nopga lōng eshko li beno lōng yēy le erā. Ga tjļē ěng kong ga «ĶĚre David tjēyo shrono shāng bi dōgaro lļēm?» le lok eni.

24 Kuya fariseogarē lok ga tjļē lok ěng kong ga «Ä sēyaga iche to, dbo twara Ä sēya kägāyo ko Beelzebūrē ba kong li go» le.

25 Wotjłik lōng lļē li miydara Jesúsde pjir, ga tjļē ba kong ga «Pjłu lļē, ba nopga ěngkjwē ěng tjok kar

† 12:20 Sjro shūktong tjeng li, e toya lļēm le li, e domer li ber kjang, nopga dbo ara lļēm li tjok lļēme loklo. ‡ 12:20 Shwomzrēng pjē jer jong ba seto li, e sjēya lļēm le li, e domer li ber wotōy, nopga mār ba go sira dō li tjok loklo. § 12:21 Isaías 41.1-4. * 12:21 Ä, e kowēba Beelzebú bakoe.

kar wleni ga e oppjik lok om go. Nopga tjeng kjok kjrinaso, nopga tjeng u kjwaraso, e ëngkjwë ëng tjok kar kar wleni ga e oppjik lok om go bakoe. ²⁶ ¿Eni ga Ä, e ëngkjwë ba sëyaga tjok wleni ga e pjir maling llëmdo? ²⁷ Ä sëyaga ichër opshik oba goshko dwayo, dbo twara Beelzebúrë bor kong li go lëmi. ¿Eni ga bomi oppinggaga kong dbo twaga ërë, Ä sëyaga iche lok wlo? E kjishko ga epga omik wëlä ga pjây diktong löng jlöe. ²⁸ Ä sëyaga ichër to, Sbö Sëya dbo ara go. Miydëmi e go ga Sbö ber no pjluyo wlo li, e dbaryo shrono tjän.

²⁹ »¿Domer sök kjlara dbo ara ba ushko wleni ga no jek äär opzrëk lürkë ba u roshko sorëro? Woyde ga domer li shara, pjirira bäm go guing. Enira ba llëbo lüyotke ga pjlúe.†

³⁰ »Ëye shäng bor shwo lëkong llëm ga e shäng bor wloyo. Ëye no töng bor kong llëm ga e shäng ba shdöga. ³¹ E kjishko ga lër bomi kong ga ëye llëbo owa shäryë, tjlökwö lë owa ga owa pjang ba go li löya Sbörë ber dret wlo ga pjlúe. Gueniyo ëye Sbö Sëya läywë owa ga owa li löya ba kong llëme. ³² Ëye no to ter kjok dogo dwayo ëre läywë owa ga owa li löya ber dret wlo ga pjlúe. Gueniyo ëye Sbö Sëya läywë owa ga owa li löya eerishko llëm, llonoshko llëm bakoe.

Kjor; e sorë miydëy ba bo go

³³ »Kjor doyo pjlú ga ba bo, e pjlúe. Kjor doyo owa ga ba bo, e owa. Kjor, e sorë miydëy ba bo go.

† **12:29** Domer dbo ara le li, e Ä loklo. Shrono shäng ba llëbo lüyotkë le li, e Jesús loklo. Lara eni li, e Ä sëyaga iche wlo ga woydara ga Ä zana guing loklo.

34 ꞑPjāy so dgur kjoyoe! ꞑPjāy owa kjīshko ga pjāy tjlē pjlú sorëro? Llëbo tjeng bomi pjlúshko lomirë bomi kjamo go. 35 No pjlú ga tjlē pjlú, wotjlik pjlú kjīshko. No owa ga tjlē owa, wotjlik owa kjīshko. 36 Lër bomi kong ga no llgwezlong dbaryo ga no kjlobi li iche Sbörë ba dboryë, tjlökwo owa lono kjwobi li kjīshko. 37 Eshko ga pjāy ie ber löng pjlú, llëm ga pjāy ie ber löng shdungko, tjlökwo loromi li kjīshko» le.

Jonás jyāglo

38 Eshko ga fariseoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e kjone kjone tjlē Jesús kong ga «Tjlapga no pingga, pja ichara Sbörë li jyāglo shäryos kjrina borwa kong, llëbo ÿdëba llëm wleniyo ñwa wlo» le.

39 Kuya ga tjlē ba kong ga «Eerishko dbaryo sopga, pjāy owa. Pjāy so domer orkwosmok shäng pjir, gueniyo jëk shäng walë oblë tjok kjoyoe. Woydëmi ga llëbo jyāglo shäryër bomi kong, gueniyo shäryër llëm, Sbö tjlökwo laga Jonás, e jyāglo shäryotë bomi kong eröe. 40 Dënashko ga e beno sök mã dlung roy so kësbang bö roshko dbargwo mya, shkë dba sorë ga no to ter kjok dogo dwayo ëre äär ber buk klung roshko dbargwo mya, shkë dba eni bakoe. 41 Nínive sopga, e Jonás tjlökwo kunoshko ga llëbo owa shärye löng li, e owa jlõe lara, ga rayarae. Ga ëreshko no shäng kjlara tjwlö ara, Jonás kjinmo. E kjīshko ga eerishko dbaryo sopga, pjāy llgweya Sbörëshko ga Nínive sopga kojong lok, ga tjlē ga “Kjwepga shdungko” le. 42 Sabá so pjluyo walë tek pjola dwayo, Pjlu Salomón kjok miydë li kuya

wlo. Ga ëreshko no shäng kjlara tjwłö ara, Salomón kjinmo. E kjışko ga eerishko dbaryo sopga, pjăy ilgweya Sbörëshko ga walë li kojong, ga tjłë ga “Kjwepga shdungko” le.

⁴³ »Ă sëya pjang no goshko li toshko ga to shäng shto wlëk kjok dogro no llëmshko, woshtë wlo, gueniyo wlëya llëme. ⁴⁴ Eshko ga wotjłik ga “Tja to bor ushko iröng obi” le. Äär iröng ba ushko ga wlëya shäng rorë, pjlokjak pjir, poshäryak pjir wleni. ⁴⁵ Eni ga sëya oblë töya ba tjok doglo kjäk (7), owa ba kjinmo, ga uunkong li pjë jek äär ber tjeng no li go. Eni ga no li beno shäng owa anmoyö, shäng bäm go sorë li kjinmo. Eerishko dbaryo sopga, pjăy owa, ga pjăy ber löng domer ëre dik eni» le.

Jesús, ba mekë, ba lëmga

⁴⁶ Jesús sök tjłë oba tjeng ara li kong wopro ga ba mekë, ba lëmga, e shrono tjeng kjoko, lan ba tjok wlo. ⁴⁷ Eni ga rotaraba Jesús kong, tjłë ga «Bop mekë, bop lëmga, e shrono tjeng bop ik kjoko» le.

⁴⁸ Kuya ga tjłë ba kong ga «¿Bor mekë, e ë? ¿Bor lëmga, e ë?» le. ⁴⁹ Eni ga ba oppinggaga löng li piya ba sakkwo go, ga tjłë ga «Bor mekë lër li kjwepga. Bor lëmga lër li kjwepga. ⁵⁰ Eye bor Data sök kjok dogo li kolë ga era bor mekë wleni, bor löng wleni, bor dor wleni» le.

13

Dwla sguingga

¹ E dbaryo ga Jesús opshino jek u li roshko dwayo, ga öötong sirkeno sök di bäng buk kësbang li sor go. ² Nopga shrono löng ara kjışko ga

Jesús opyono kyyong roshko, ga sirkeno sök eshko. Nopga li beno tjeng di bäng li kjako. ³ Eshko ga tjlëno ba kong ara llëbo jyäglo go, tjlë ga «Domer shäng kjlara dwla sguingga. Pjlara ga opshino to jek dwla sguing. ⁴ Sguÿashko ga kjone kjone lono tjeng irbo bäng, ga sënwa shrono, uara lok drete. ⁵ Kjone kjone lono tjeng ak ara tjrëko, klung sho ara llëmshko, ga weno maling, klung sho rong llëm kjishko. ⁶ Gueniyo slenggwo dret kjishko ga dlo wenoshko ga dwla li sura, beno dogroe. ⁷ Dwla kjrina obi, e lono tjeng shkö sho roshko, ga shkö sho li kunoshko ga dwla li llgwinae. ⁸ Dwla kjrina obi, e lono tjeng klung sho pjlú kjing go, ga kuno, botjyono pjlúe. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak dbäw (100), kjoneshko ga botjyono kjwo sak tjer (60), kjoneshko ga botjyono kjwo sak mya (30). ⁹ Ëye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso» le.

Jesús tjlëno llëbo jyäglo go erä ega

¹⁰ E irgo ga ba oppinggaga tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlë ba kong ga «¿Pja tjlë oba kong llëbo jyäglo go erä ega?»

¹¹ «Sbö ber no pjluyo sorë li roy miydaydëba llëm li pinaba bomi kong, gueniyo epga kong llëme.

¹² Ëye llëbo tjok ga sëya jek obi, ber llëbo ara wlo. Ëye llëye llëm ga llëye tjeng sirawa li döya ba shjiryo drete.* ¹³ Kuya löng ga llë loklo miyde lok llëme. İya löng ga llë İyde miyde lok llëm bakoe. Tja tjlë

* **13:12** Llëbo tjok le li, e Sbö tjlökwo loklo. Eni ga ëye Sbö tjlökwo kjrë ga kong tjlökwo twe Sbörë obi, gueniyo ëye omkjrë llëm ga Sbö tjlökwo miyde tjan li döya ba shjiryo.

ba kong llëbo jyãglo go e kjishko. ¹⁴ Llëye lara Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Isaíasdë li beno epga li kjishko. Tjlëno beno eni:

»“Kuya löng kjër ga llë loklo miyde lok llëm,
 ãya löng kjër ga llë ãyde miyde lok llëm bakoe.

¹⁵ Nopga ëre, llëye kuya woydë llëme.
 Kwomgwo bäng bängzara lok tuke.
 Bokkwo lino lok tuk bakoe.

Shäryara eni,
 llëye ãya lok ba bokkwo go llëm wlo,
 llëye kuya lok ba kwomgwo go llëm wlo,
 opping lok sira llëm wlo,
 optwë ber bor kong llëm wlo,
 epga dör llëm wlo bakoe.”

¹⁶ »Gueniyo pjäyda kjok ãgö bomi bokkwo go, pjäy kjok kugö bomi kwomgwo go bakoe. E kjishko ga pjäy ber löng wopjlúe. ¹⁷ Lër bomi kong jlökoyo ga llëbo ãmi, kumi löng ëre tjwlö ara. Dënashko ga Sbö tjlökwo lagaga, nopga oblë pjlo bek wleniyo, e omik woydë, omkuk woydë, gueniyo omño llëm, omkuno llëm bakoe.

Dwla sguingga lanyo, e llë loklo lara Jesúsde

¹⁸ »Dwla sguingga lanyo, e llë loklo lër bomi kong. Kuzia. ¹⁹ Eye Sbö ber no pjlyo sorë li roy kuno, gueniyo llë loklo miyde llëm ga e so dwla lono irbo bäng li kjoyoe. Tjlökwo li dgak pjang ba pjlushko, gueniyo Ä tjwe eshko, ga döya ba shjiryo. ²⁰ Dwla lono ak ara tjrëko li, e eye tjlökwo li kuno, ga beno shäng wopjlú li loklo. ²¹ Gueniyo tjlökwo li äär ber ba pjlushko jlökoyo llëm kjishko ga llëye wen ba kong sirashko, shdungoba tjlökwo li kjishkoshko ga tjlökwo li raye, söya ame. ²² Dwla lono shkö sho

roshko li, e ëye tjlökwo li kuno li loklo. Tjlökwo li kura, gueniyo llëbo tjeng kjok ëre kjing goshko li woyotjlïya ara, wo pjang dbur go bakoe. E kjïshko ga tjlökwo li woyo ba kong ame, ga bo wen tjlökwo li kjïshko llëme. ²³ E ga dwla lono klung sho pjlú kjing go li, e ëye tjlökwo li kuno, ga llë loklo miyde pjlú li loklo. Eni ga e ber shäng so dwla botjyono pjlú kjoyoe. Kjoneshko ga sok kjwara botjyono kjwo sak dbäw (100), kjwo sak tjer (60), kjwo sak mya (30)» le ba kong.

Kjlo sho owa weno dwla pjlú tjrëko

²⁴ Ga Jesús tjlëno ba kong llëbo jyäglo go obi, tjlë ga «¿Sbö ber no pjluyo sorë, e so llë kjoyo lër bomi kong? Domer shäng kjlara. Pjlara ga dwla pjlú wleniyo dgara ba kjok kjing go. ²⁵ Gueniyo dwla dgaga li ponoshko ga ba moskwo shrono shäng kjlara dwla dgak buk lishko. Kjlo sho owa dwlayo, e söra, dgara dwla buk pjlú li roshko, ga to ey dwayo. ²⁶ Eni ga dwla pjlú li weno, botjyë kjwlëshko ga kjlo sho owa li weno ba tjrëko bakoe.

²⁷ »Ïya dwla sogo li parkagagarë ga öör lok ba rotë ba kägäyo kong, tjlë ga “Tjlapga, pja dwla dgono bop kjok kjing go pjlú eröe. ¿Eni ga kjlo sho owa kjwe wen sorë?”

²⁸ »“Söga, dgaga bi moskworë” le ba kong.

»Kuya lok ga tjlë ba kong ga “¿Kjlo sho owa kjwe shirware?”

²⁹ »“Llëme. Kjlo sho owa kjwe skwëmishko ga dwla pjlú kjwe skwe tëm ba tjok äe. ³⁰ Pjlú wlo ga iozï ber kun uunkong, äär jong bo kjrozlong dbaryo. Eshko ga nopga ichër kjlo sho owa li zë bäm go, pjriya, ga ie tjeng dboshko, ber sukoba

wlo. Shäryara lok eni pjir ga dwla pjlú li skoya, jneya tjeng dwla jnekklo uyo roshko” le ba kong» le.

Kjor dwlayo chirawa

³¹ Ga Jesús tjlëno ba kong llëbo jyäglo go obi, tjlë ga «Sbö ber no pjluyo sorë, e so kjor dwlayo chirawa ko *mostaza* dgoroy klung roy kjoyoe. ³² Dwlagwo ëre chirawa, dwlagwo oblë oblë dorko. Gueniyo kun kësbang, dwlagwo oblë oblë kjinmo. Eshko ga sënwa llë usho ywë ba kowo go» le.

Pjlung shosho uukklo

³³ Ga Jesús tjlëno ba kong, llëbo jyäglo go obi, tjlë ga «Sbö ber no pjluyo sorë, e so walë pjlung shosho llruno bayo gök kësbang tjung wleni kjwo sak kjwara (10)† ba uukklo tjok, ga ie ber buk uur wlo kjoyoe. Ba uukklo shdöktong pjlung shosho li kjwang jïkong» le.

Jesús tjlëno llëbo jyäglo go

³⁴ Llëbo uunkong ëre lara Jesúsdë nopga kong llëbo jyäglo go erä. Eni llëm ga llëye lara ba kong llëme. ³⁵ Shäryono eni, tjlökwo lara Sbö tjlökwo laga tek dënashko sorë li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni:

«Tja tjlë llëbo jyäglo go;
tjlökwo lër li, e iak Sbörë tjeng lütshko,
kjok ëre shäryara Sbörë tek lëkong.»‡

† **13:33** Gök kësbang tjung wleni kjwo sak kjwara (10), e bayo litro sak pjök (20) dik. ‡ **13:35** Salmo 78.2.

Kjlo sho owa weno dwla pjlú tjrëko lanyo, e llë loklo lara Jesúsde

³⁶ Jesús to ey dwayo ga opzrëno jek shäng u roshko. Eshko ga ba oppinggaga tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlë ba kong ga «Kjlo sho owa weno dwla pjlú tjrëko lanyo, e llë loklo los borwa kong sira» le.

³⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «Dwla pjlú dgaga li, e no to ter kjok dogo dwayo ëre loklo. ³⁸ Dwla dgara kjokyo li, e kjok kjwang jlkong loklo. Dwla pjlú li, e Sbö nopga loklo. Kjlo sho owa li, e Ä nopga loklo. ³⁹ Ba moskwo, kjlo sho owa dgaga li, e Ä loklo. Dwla bo kjrozlong dbaryo li, e kjok pjir dbaryo loklo. Ga dwla skogaga li, e Sbö parkagaga kjok dogo so loklo.

⁴⁰ »Kjlo sho owa li töya, dbuya iök roshko, suya wlo sorë ga kjok pjir dbaryoshko ga Ä nopga suya eni bakoe. ⁴¹ Eshkoshko ga nopga ber löng llëbo owa shäryë, nopga ber löng oblë ichë llëbo owa shäryë bakoe. Eshko ga bor parkagaga kjok dogo so ichër no to ter kjok dogo dwayo ërerë nopga owa li töng. ⁴² Ga dbuya lok iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko, ber tjeng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjÿ. ⁴³ Ga nopga pjlo bek löng li ber löng kälä lletlet dlo wleni, ba Data sök lishko. Eye kwomgwo tjok ga woyde ga kuya yötso.

Llëbo tjwlö ara jnek buk

⁴⁴ »Sbö ber no pjluyo sorë, e so llëbo tjwlö ara jnek buk kjok kjrina roshko kjoyo. Domer, llëbo tjwlö ara li wlëna buk eshko, ga jnena jek beno buk eshko obi. Eshko ga woowa llëme. Eni ga ba llëbo

tjeng'li soynena uunkong, ga kjok'li tjwlëna beno ba kong.

Obrikkwo tjwlõ ara

⁴⁵ »Sbö ber no pjluyo sorë, e so domer llëbo tjwlëga, soynega to shäng obrikkwo tjwlõ ara wlëk kjoyo bakoe. ⁴⁶ Obrikkwo wlëna kjwara tjwlõ ara wleniyoshko ga ba llëbo tjeng'li soynena uunkong, ga obrikkwo'li tjwlëna beno ba kong.

Kjla mã shakklo

⁴⁷ »Sbö ber no pjluyo sorë, e so kjla mã shakklo kjoyo bakoe. Dbuya lok di roshkoshko ga mã shaya llërba pogo. ⁴⁸ Kjla'li dlinoshko ga shikoba tjeng pjõshko, ga mã pjlú wleniyo tòngoba shing roshko, ga owa li dbukoba. ⁴⁹ Eni ga kjok pjir dbaryoshko ga Sbõ parkagaga kjok dogo so tjwe lok nopga owa li kjë nopga pjlo bek tjeng lishko dwayo, ⁵⁰ ga nopga owa li dbuya lok iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo'li roshko, ber tjeng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjÿ» le.

Llëbo tjaglën, llëbo këguë

⁵¹ Eshko ga Jesús tjlë ba kong lok ga «¿Tjlõkwo lër shäng'li llë loklo miydëmi löngde?»

«Ëng, miydërwa» le lok ba kong.

⁵² Kuya ga tjlë ba kong ga «Ëye no ping pjlú, Sbõ ber no pjluyo sorë li kjÿshko ga e so domer u sogo kjoyoe. Llëbo jnek tjeng ara, llëbo tjaglën, llëbo këguë bakoe. Ga llëbo li shiya, twe oba kong ga pjlúe» le. §

§ 13:52 Llëbo tjaglën, llëbo këguë le li, e tjlõkwo tjaglën, tjlõkwo këguë loklo.

Jesús shäng Nazaret kjokyo

⁵³ Jesús tjlëno llëbo jyäglö go pjir ga to ey dwayo.
⁵⁴ Jek öötong shäng ba kjokshko, tek chirawa ga kuno shäng lishko obi ga nopga pina ara judioga syõ uyo jong eshko li roshko. Kuya lok ga beno löng yëy le erä. Ga tjlë lok ëng kong ga «¿Kjwe kjok miydë ara opping kjone? ¿Llëbo ÿydëba llëm wleniyo shärye sorë? ⁵⁵ ¿Domer kjwe u shäryaga li wa llëmdo? ¿Mekë María llëmdo? ¿Lëmga Santiago, José, Simón, Judas llëmdo? ⁵⁶ ¿Dorga löng na bi tjok bako llëmdo? ¿Kjok miydë ara kjwe wlëya kjone?» le lok ëng kong eni. ⁵⁷ Ga tjlökwo kjre lok woydë llëm, iirkono lok ara erä.

Eshko ga Jesús tjlë ba kong lok ga «Kjok kjone pogo ga Sbö tjlökwo laga, e iëba tjwlö ara. Gueniyo ba kjok om go lishko, ba ushko ga iëba tjwlö llëme» le.

⁵⁸ Kjok eshko sopga mär Jesús go llëm kuzong ga llëbo ÿydëba llëm wleniyo shäryara ara eshko llëme.

14

Juan No Waga zrörabae

¹ Dbar eshkosshko ga Pjlu Herodes* parkë sök Galilea so ichaga. Jesús roy kuya ga ² tjlë ba parkagaga kong ga «E Juan No Waga li woshrokdo. Llëbo ÿydëba llëm wleniyo shärye ga pjlu e kjishko» le.

³⁻⁴ Kjupäbäshko ga Juan tjlë Herodes kong ga «Herodías kjwe kjrëp ber bop boy wlo ga ä, e bop shjiy Felipe boy kjishko» le. E kjishko ga Juan shara, bängzara Herodesdë, shdüya wlo. ⁵ Zröya woydë,

* **14:1** Pjlu Herodes, e kowëba Herodes Antipas bakoe.

gueniyo «Juan, e Sbö tjlökwo laga» lëba, ga oba bangkjre ara. E kjishko ga zröra llëme.

⁶ Öötong Herodes shrëzlong dbaryoshko ga Herodías wa walë li bërkonno oba löng kjlobi li boksho, ga Herodes beno sök wopjlú e kjishko.

⁷ E kjishko ga tjlëno ba kong jlökoyo ga llëye roke li twe ba kong. ⁸ Poshduna ba mekerë kjishko ga tjlë Herodes kong ga «Woydër ga no ichëp Juan No Waga kägä zë, ga tek söp bor kong kjwlë roshko» le.

⁹ Kuya ga woydë jonge. Gueniyo tjlëno jlökoyo nopga mana löng li boksho kuzong ga no ichara ba shäryë ba kong. ¹⁰ Eni ga Juan kägä zara tas, no shdüzlong uyo roshko, ¹¹ ga söra, twara kjoglo li kong kjwlë roshko. Eshko ga kjrara, ga söra, twara ba mekë kong. ¹² E irgo ga Juan oppinggaga öör lok ba doyo kjrë, ga söra, jnena lok sakshko. E irgo ga öötong löng Jesús shäng'lishko ga roy'lara lok ba kong pjire.

Jesús nopga sëno doglo sak dbäw dbäw pjoglo shkëng (5,000)

¹³ Juan roy kuya Jesúsdë ga opshino shäng'lishko dwayo ga opyono kyyong roshko, ga to kjok shto oblë, ber sök tjoksa wlo. Gueniyo ga miydara kjok eshko sopgarë, ga to jek lok ara ba irgo pjö lëkong. ¹⁴ E irgo ga Jesús opshino kyyong roshko dwayoshko ga nopga ëng tönno träk llëm li ña, ga songe le, ga swlopga söra lok tjeng eshko li poptara pjire.

¹⁵ Kjok ro zar kjwlë kuzong ga ba oppinggaga tjlë lok ba kong ga «Kjok sëng tjän. Kjok ëreshko llëye

drete. Pjłú wlo ga nopga kjwe ichos to na dwayo, jek llëbo soynekoba kjone lishko, dli tjwlëk wlo» le.

¹⁶ Kuya ga tjłë ba kong ga «Brik lok llëm ga pjłúe. Sëzĩ pjãydë dey» le.

¹⁷ Kuya lok ga tjłë ba kong ga «Ëreshko tjawa pjlung shosho suk pjir tjeng kjwo shkëng (5), mã tjeng do pjök erä» le.

¹⁸ Kuya ga tjłë ba kong ga «Tek sözĩ bor kong» le.

¹⁹ Eni ga nopga tjeng kjłobi li ichara wlar uunkong tōshko, shkwamsho kjing go. Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) li, mã do pjök li, e kjrara Jesúsdë, ga kjok dogo ĩya jem drëng ga tjłë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjłú bop tjok e kjışhko» le. E irgo ga pjlung shosho suk pjir li tora, ga twara ba oppinggaga kong. Ga pjłorgara lok nopga lōng kës li kong.

²⁰ Nopga uunkong iono beno lōng bö tjung, wopjłúe. E irgo ga dli worbo tōna ba oppinggagarë lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo sak kjwara kjingsho pjök (12), tjung tjunge.

²¹ Domerga iono uunkong doglo sak dbäw dbäw pjłoglo shkëng (5,000) dik. Walëga, kjwozirga, e shtak llëme.

Jesús jëktong di kjing go

²² E irgo ga Jesús ba oppinggaga ichono opyë kjong roshko, dipzë di bäng buk kësbang li kjwo kalëkong wlo. Nopga brik lok wopro ga Jesús beno shäng eshko. ²³ Briktong pjir ga Jesús jem öötong shäng dlup go tjoksa, syöshtë Sbö kong eshko wlo. Eni ga kjok ro zoktong shäng eshko tjoksa.

²⁴ Eshko ga kjong li jek öötong buk pjola tjän, ga jōya di iōya ararë, pjłuk tek jong ba shwo lëkong

kjĩshko. ²⁵ Kjøk shränto ga Jesús jek jæk shäng di li kjing go, ba oppinggaga löng li shwo lëkong. ²⁶ İya lok ga bangkjre lok ara, ga tjlë ëng kong ga «ıKjwe äya jlõe!» le.

²⁷ Jekdo eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «ıPjây wokjange! ıTja li jekdo shäng! Llëye bangkjrëmi llëme» le.

²⁸ Eni ga Pedro tjlë ba kong ga «Tjlapga, pja jlõ ga tja ichos jek jæk di kjing go, äär bop shwoy wlo» le.

²⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja tegö» le.

Kuya Pedrorë ga opshino kjoyong roy dwayo, ga jëktong jek di kjing go, Jesús shwo lëkong. ³⁰ Eshko ga İya ga pjluk tjwe jong dbo ara ga bangkjrara, ga pir jer jong, ga tjlë ga «ıTjlapga, tja kjimtozong!» le.

³¹ Eshko ga shara Jesúsde jekdo ba orkwo go, ga tjlë ba kong ga «Pja mär bor go jlökoyo llëme. ¿Pja kjimtër llëme lorop ega?» le.

³² E irgo ga opyono lok kjoyong li roshkoshko ga pjluk li beno tjëksoe. ³³ Eshko ga beno löng kjoyong roshko li, Jesús poshrëra, ga tjlë lok ba kong ga «Pja Sbõ Wa jlõe» le.

Swlopga poptara Jesúsde Genesaret kjokyo

³⁴ Dipzono lok di bäng buk kësbang li kjwo kalëkongshko ga öötong löng Genesaret kjokyo.

³⁵ Jesús miydara kjøk eshko sopgarëshko ga roy shdöra lok kjøk eshko kjwang jĩkong. Eni ga swlopga söra lok ba kong, ³⁶ tjlë ba kong ga «Swlopga kjwe ichos bop shwong worbo porwë sira döe» le. Ga porwara, ga poptono jekdo uunkong.

15

Nopga äär ber owa Sbö bokso sorë

¹ Eshko ga fariseoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, e kjone kjone tjwe löng Jerusalén kjokyo dwayo, tek shrono löng Jesús shwoy ga tjlë lok ba kong ga ² «¿Bop oppinggaga kjwe, bi tjlapgaga tek dënashko so sdëkwo bangkjre lok llëm ega? Ië lokshko ga orkwo shkwë llëme» le.

³ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Bomi sdëkwo kjishko ga Sbö kjok llgwekklo kolëmi llëm ega? ⁴ Sbö tjlëno ga “Bomi dataga, bomi mekëga, e bangkjrozi, iozi ber tjwlö ara.”* Sbö tjlëno obi ga “Ëye ba data, ba mekë läywono owa ga e zrökko.” ⁵ Gueniyo ga ëye tjlëno ba data, ba mekë kong ga “Pja kjimtër ga äe. Bor llëbo uunkong ëre tworor tjeng Sbö kong pjire” lara ba kong pjir ga ⁶ ba data, ba mekë kjimte ame ga pjluë lëmi eni. Eni ga bomi sdëkwo kjishko ga Sbö tjlökwo ioromi beno tjwlö llëme. ⁷ Pjây Sbö tjlökwo söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlík owa bomi pjluéshko! Llëye lara Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Isaíasdë bomi kjishko li, e jlöe. Tjlëno beno eni:

⁸ »“Nopga ëre, tja poshrëya ba kjamo go,
gueniyo tja woyotjlíya ba pjluéshko llëme.

⁹ Tja poshrëya löng li llëno llëm,
nopga píya kjok llgwekklo tak norë go erö
kjishko”»† le.

¹⁰ Eshko ga nopga rokara tek ba zlong bäng, ga tjlë ba kong ga «Tja kuzía. ¹¹ Nopga äär ber owa Sbö bokso laga dli ue lirë llëme. Miga ber löng eni li laga ba tjlökwo le om go lirë» le.

* **15:4** Éxodo 20.12; Deuteronomio 5.16. † **15:9** Isaías 29.13.

¹² Wop tjok ga ba oppinggaga tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlë ba kong ga «Llëye lorop li kjishko ga fariseoga iirkono ara. ¿E miydëpde?»

¹³ «Dwla dgara bor Data sök kjok dogo lirë llëm ga e skwako sleng go.† ¹⁴ Kjwepga löng wëyë. Kjok ïgö lok llëm, gueniyo löng oblë kjok ïgö llëm wleniyo wlosök. Eni ga no kjok ïgö llëm wleniyo wlosöya no kjok ïgö llëm wleniyorë ga lon tjeng pjöyïkong pjläbgwo kjwaraso roy» le ba kong.

¹⁵ Eshko ga Pedro tjlë ba kong ga «Llëye lorop llëbo jyäglo go li pjllölgwes borwa kong sira» le.

¹⁶ Kuya ga tjlë ba kong lok ga «¿Llëye lër shäng li llë loklo miydomirë llëm obire? ¹⁷ Dli uëy li jer bi kjamo roy, äär ber tjeng bi bö roshko. Pjir ga tur bi roy dwayo. ¿E miydëmi llëmdo? ¹⁸ Gueniyo ga tjlökwo lëy li wen tëm bi pjlushko dwayo, ga tur bi kjamo go. Nopga äär ber owa Sbö bokso laga erë. ¹⁹ No wotjlik owa, no zrök, pë no orkwosmono ba tjok llëm li tjok, lürkë, jyörkë, oblë jyöyotkë, oblë läywë owa, e wen tëm ba pjlushko dwayo uunkong. ²⁰ Nopga äär ber owa Sbö bokso laga llëbo tjeng kës ërerë. Gueniyo ëye ber pjlo bek Sbö bokso, iono orkwo shkwono llëm kjishko llëme» le.

Walë judío llëm wleniyo mär Jesús go jlökoyo

²¹ E irgo ga Jesús opshino to kjok eshko dwayo, jek öötong shäng Tiro kjokyo, Sidón kjokyo, e soshko. ²² Walë sök kjlara eshko Canaán so. Tek shrono shäng Jesús shwoy ga tjlë ba kong dbo go

† **15:13** Dwla dgara ba Data sök kjok dogo lirë llëm le li, e nopga mär Sbö go llëm li loklo. Epga ber skwako sleng go le li, e epga kje Sbörë ba bokshto dwayo loklo.

ga «¡Tjlapga, David tjëyo, tja songe lozong! Bor wa walë, goshko Ä sëya kjlara, ñn ga songe» le.

²³ Kuya ga dboryara llëme. Eni ga ba oppinggaga tjlë ba kong ga «“Pja nom na dwayo” los walë kjwe kong, tek shäng öö le ara bi irgo kjishko» le.

²⁴ Kuya ga tjlë walë li kong ga «Tja ichara Sbörë Israel tjëyoga kong döe. Epga öng wlëp ushko so jeno löng wleni» le.

²⁵ Eni ga walë li tek shrono shäng ba zlong bäng ga kjök tono, tjlë ba kong ga «¡Tjlapga, tja kjimtozong!» le.

²⁶ Kuya ga tjlë ba kong ga «Bi wapga dli li döy, twëy shjitiš kong wlo ga äe» le.

²⁷ Kuya ga tjlë ba kong ga «Jlëe, Tjlapga. Gueniyo ba sogo iëshko ga dli pjloyo lon ter töshko ga ue shjitiře ga pjluë» le.

²⁸ Kuya ga tjlë ba kong ga «Pja mär bor go jlökoyo. Woydorop sorë li shäryë eni» le. Ga ba wa li poptono jekdo eshko.

Swlopga poptara Jesúsde ara

²⁹ Jesús opshino to eshko dwayo, jek öötong shäng Galilea di bäng buk kësbang li sor go. Eshko ga to jem öötong sök dlup go. ³⁰ E irgo ga nopga shrono löng träk llëm sök lishko. Swlopga söra lok ara, nopga jëk llëm wleniyo, nopga kjök ñgö llëm wleniyo, nopga orkwo owa, dre owa wleniyo, nopga tjlë llëm wleniyo, nopga swlo oblë oblë bakoe. Eni ga söra lok Jesús zlong bäng, ga poptarae. ³¹ Eshko ga nopga swlo ara wleniyo, e

Š 15:26 Eshko dbaryo ga nopga judío llëm wleniyo kowara judiogarë shjiti, woyde lok llëm kjishko.

poptono, nopga tjlë llëm wleniyo, e tjlëno, nopga orkwo owa wleniyo, e orkwo poptono, nopga dre owa wleniyo, e dre poptono, nopga jëk llëm wleniyo, e jëktong, nopga kjök ïgö llëm wleniyo, e kjök ïno bakoe. Ïya löng lirë ga beno löng yëy le erä, ga Israel tjëyo Sbö poshrëra lok ara.

Jesús nopga sëno doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (4,000)

³² E irgo ga ba oppinggaga rokara Jesúsdë tek ba zlong bäng, ga tjlë ba kong ga «Nopga kjwe löng bor tjok na öötong dbargwo mya, ga llëye uako llëme. E kjishko ga songe lër. Jek ichër löng ba ushko ië llëm ga äe. Wopjir irbo kjwe» le.

³³ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «¿Nopga träk llëm kjwe sëy sorë? ¿Kjok no llëmshko ëre dli wlëy kjone?» le.

³⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Pjây pjlung shosho suk pjir tjeng kjwobi?»

«Tjeng kjwo kjäk (7), mã chilawa tjeng kjwöbö bakoe» le lok ba kong.

³⁵ Eni ga nopga li ichara Jesúsdë wlar uunkong töshko. ³⁶ Pjir ga pjlung shosho suk pjir kjwo kjäk (7) li, mã li, e kjrara, ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» le. E irgo ga dli li tora, twara ba oppinggaga kong. Ga pjloggara lok nopga tjeng kës li kong.

³⁷ Nopga uunkong iono beno löng bö tjung, wopjlúe. E irgo ga dli worbo töna ba oppinggagarë lok shing roshko, beno tjeng shing kjwo kjäk (7), tjung tjunge.

³⁸ Domerga iono uunkong doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (4,000). Walëga, kjwozirga, e shtak llëme.

³⁹ E irgo ga nopga brikotong pjir ga Jesús opyono kjong roshko, ga to ey dwayo, jek öötong shäng Magdala kjokyo.

16

Llëbo jyãglo kjok dogo dwayo

¹ Eshko ga fariseoga, saduceoga, e tek shrono löng Jesús shwoy, ba tjlík wlo. Tjlë ga «Llëbo ñydëba llëm wleniyo shäryos borwa kong kjrina, pja ichaga Sbörë jlöre miydërwa e go wlo» le.

² Kuya ga tjlë ba kong ga «Ími kjok sëng ga kjok dogo srëzrën ga bong ga kjok pjlué lëmi. ³ Ími kjok shröngto ga kjok dogo srëzrën, pjäng sho ara ga eeri ga kjok owa lëmi. Eni ga llëbo wen kjok dogo, e llë loklo miydëmi pjlué. ¿Eni ga llëbo shärye Sbörë eerishko dbaryo li, e llë loklo miydëmi llëm sorëro?

⁴ Eerishko dbaryo sopga, pjây owa. Pjây so domer orkwosmok shäng pjir, gueniyo jëk shäng walë oblë tjok kjoyoe. Woydëmi ga llëbo jyãglo shäryër bomi kong, gueniyo shäryër llëm, Sbö tjlökwo laga Jonás, e jyãglo shäryotë bomi kong eröe» le.

Fariseoga, saduceoga, ba pjlung shosho uukklo

⁵ E irgo ga Jesús oppinggaga dipzono tek shrono löng di bäng buk kësbang li kjwo na lëkong ga pjlung shosho suk pjir söra lok llëme. ⁶ Eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «Pjây sjëk, fariseoga, saduceoga, ba pjlung shosho uukklo wle tjok» le.

⁷ Kuya lok ga tjlë ëng kong ga «Shji pjlung shosho suk pjir söno llëme. Le shäng bi kong eni e kjishko» le.

⁸ Tjlë löng ëng tjok llë li miydara Jesúsdë kuzong ga tjlë ba kong ga «¿“Shji pjlung shosho suk pjir söno llëme” lëmi ega? ¿Pjãý mär bor go jlökoyo llëm ega? ⁹ ¿Bor tjlökwo li llë loklo miydomirë llëm obire? ¿Domerga sënor doglo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000), pjlung shosho suk pjir kjwo shkëng (5) goshko ga dli beno obi tönomi shingyo kjwobi woyo bomi kong llëmdo? ¹⁰ ¿Domerga sënor doglo sak dbäw dbäw pjloglo pkëng (4,000), pjlung shosho suk pjir kjwo kjäk (7) goshko ga dli beno obi tönomi shingyo kjwobi woyo bomi kong llëm bakoro? ¹¹ ¿Tja tjlë shäng pjlung shosho suk pjir kjishko llëm li miydëmi llëm sorë? Pjãý sjëk fariseoga, saduceoga, ba pjlung shosho uukklo wle tjok» le.

¹² Eshko ga miydara lok ga Jesús shäng tjlë li, e pjlung shosho uukklo layde llëme. No pïya fariseoga, saduceogarë löng sorë, e layde shäng.

No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e Jesús lara Pedrorë

¹³ Jesús jek öötong Filipino Cesarea kjokyo ga tjlë ba oppinggaga kong ga «¿No to ter kjok dogo dwayo ëre, e ëlëba?» le.

¹⁴ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «No kjone kjone tjlë ga pja Juan No Waga li woshrokdo le. Kjone kjone tjlë ga pja Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Elías li tjwayde shäng le. Kjone kjone tjlë ga pja Sbö tjlökwo laga tek dënashko so Jeremías li woshrokdo le. Kjone kjone obi tjlë ga pja Sbö tjlökwo lagaga tek

dēnashko so kjlara li woshrokdo le» le lok ba kong eni.

¹⁵ Kuya ga tjlē ba kong ga «E ga pjāy e, ħtja ē lēmi?» le.

¹⁶ Kuya Simón Pedrorē ga tjlē ba kong ga «No pjluyo ichara Sbörē shrono shäng li, e pja. Pja Sbö Sök İyado li Wa jlōe» le.

¹⁷ Kuya ga tjlē ba kong ga «Simón, Jonás wa, pja tjlēno li laga norē bop kong llēm, laga bor Data sök kjok dogo lirē bop kong. E kjīshko ga pja ber wopjlúe. ¹⁸ Lēr bop kong ga pja kowēr Pedro.* Oba u ywē wlo ga ak kjang iēba bām go, ber ba shakklo wlo. Eni ga nopga tjēyo shäryēr kjrina bor tjlōkwo kragaga kjlobi li go, so u kjoyo, ga ak lēr li, e ber u li shakklo wleni. Tjēyo li zāya Ärē ga äe. ¹⁹ Ga pja kong dbo twēr, pja ber Sbö nopga bapshiga wlo. Ba nopga ichēp sorē kjok ēre kjing go ga epga iche Sbörē kjok dogo eni bakoe» le.

²⁰ E irgo ga tjlē ba oppinggaga kong obi ga «No pjluyo ichara Sbörē shrono shäng li, e tja lēmi ē kong llēme» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjīshko

²¹ Eshko jek lēkong ga Jesús tjlē ba oppinggaga kong ga «Tja jongya Jerusalén kjokyo. Eshko ga judío tjlapgaga kjok llgwegga wleniyo, syōshtaga kägäyoga, no pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go, tja shdüya lok ara, ga tja zrökoba, gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörē irōng obi» le.

* **16:18** Grecia so tjlōkwo Pedro, e ak loklo.

²² Eni ga rokara Pedrorë tjoksa, ga tjlë ba kong ga «¡Tjlapga, woydër ga e wen bop kong eni llëme!» le.

²³ Gueniyo ga Jesús bojono Pedro shwo lëkong, ga tjlë ba kong ga «¡Ä, pja opkjos bor zlong dwayo! Tja ichëp woydë dir eröe. Llëye woyde Sbörë li woyotjlip shäng llëme. Llëye woyde norë li woyotjlipdë shäng eröe» le.

²⁴ Eshko ga tjlë ba oppinggaga kong ga «Ëye jëk woydë bor tjok jlökoyo ga ber shäng bor woyotjlik ïyado, wotjlik llëbo shäryë kjok ëre kjing goshko ame bakoe. Bor kjïshko ga llëye shäryëba ba kong llë pogoshko li, e zrökoba ëmdë ga e ba kong ga llëye llëme. ²⁵Ëye wotjlik opdë om go, zrökoba bor kjïshko llëm wlo le ga äär kjok dogo llëme. Gueniyo ëye jëk bor tjok jlökoyo, e zröraba bor kjïshko ëmdë ga era ber sök së ïyado kjok dogo. ²⁶Ëye llëbo tjeng kjok ëre kjing go kës li kjrara tjeng ba wloy ëmdë ga e llëno llëme. Wolono ga öötong kjok dogo llëm ga to jeno ba llëbo li tjok.

²⁷ »No to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe bor Data dbo kälä goshko, bor parkagaga kjok dogo so tjok. Eshko ga no kjlara kjlara potjwlën, llëbo shäryara dö li kjïshko. ²⁸Lër bomi kong jlökoyo ga pjäy kjone kjone löng ëreshko wolontë llëm obishko ga tja ber no pjluyo sorë li ïmi wëlle» le.

17

Jesús kjlopswono beno kälä lletlet

¹ Dbargwo tjer (6) irgo ga Pedro, Santiago, Juan (e Santiago kjlarayo), e söra Jesúsdë jem ba tjok

dboshko, dlup jong kjwara kjókshko li go. ² Eshko ga ñna ba oppinggaga jem löng ba tjok lirë ga Jesús kjlopswono, bokkwo beno kãlä lletilet dlo wleni, ga shwong beno pjlublún shjiye.

³ Ñya löng wopro ga Moisés, Elías, e weno bë löng lan Jesús tjok eshko. ⁴ Eni ga Pedro tjlä Jesús kong ga «Tjlapga, tjawa löng na ga pjlúe. Woydëp wleni ga tja ukwang shäryë kjwo mya, bop kong kjwara, Moisés kong kjwara, Elías kong kjwara bakoe» le.

⁵ Shäng tjlä wopro ga pjäng sho shjiy lono ter kjrina ba kjing go. Ga pjäng sho li roshko dwayo ga ybö kura lok, tjlä ga «Bor wa li ëre. Woydër ara. Tja wopjlú ba tjok. Ba tjökwo kuzĩa» le.

⁶ Kuya ba oppinggaga löng lirë ga jek rish löng töshko bokdo kjlay klung go, bangkjre lok ara kjishko. ⁷ Gueniyo Jesús tek ba zlong bäng, ga porwara, ga tjlä ba kong ga «Pjäy kojözong. Lläye bangkjre mi llëme» le. ⁸ Ñya lok obi ga nopga löng Jesús tjok li beno drete. Jesúsda beno shäng tjoksa erä.

⁹ Jer oplong löng dlup li go dwayoshko ga Jesús tjlä ba kong lok ga «Lläye ñnoma yë lanyotkëmi ë kong llëm, no to ter kjok dogo dwayo ëre woshwara Sbörë iröng obi guing» le.

¹⁰ Kuya lok ga tjlä ba kong ga «No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go tjlä lok ga “Borwa pjluyo iche le Sbörë li tjwe ber nopga uunkong pjluyo wlo. Gueniyo ga Elías tjwe bäm go” le. ¿Le lok eni ega?»

¹¹ «Elías tjwe bäm go jlöe. E tjwe llëbo uunkong poshäryaga. ¹² Gueniyo lër bomi kong ga e shrono öör tjän. Gueniyo ga to miydaraba llëme. Kong

llëbo owa shäryaraba, woydaraba sorë li eni. No to ter kjok dogo dwayo ëre kong llëbo owa shäryëba e kjoyo bakoe» le ba kong. ¹³ Miydara ba oppinggaga lirë eni ga Juan No Waga li lanyotkayde shäng.

Dwlas goshko Ä säya poptara Jesúsde kjlara

¹⁴ Jesús, ba oppinggaga li, e jer äär löng iröng nopga tjeng arashko ga domer tjwe shäng Jesús zlong bäng kjlara, kjök tono, ¹⁵ ga tjlä ba kong ga «Tjlapga, bor wa songe lozong. Llëbo owa tjwe ba kongshko ga jek kjlo dete, wopjir kjlulu erä. Olö ga dguë iök roshko, llëm ga lon dishko. ¹⁶ E kjishko ga söror bop oppinggaga wle kong, gueniyo to poptara lok llëme» lë.

¹⁷ Kuya ga tjlä ba oppinggaga beno löng li kong ga «Pjäy wotjlik owa. Pjäy mär Sbö go llëme. ¿Tja ber shäng bomi tjok kjër äär jong llono, pjäy mär ba go wlo? Tja sjeno shäng bomi tjok tjän. Dwlas li tek sös bor kong» le. ¹⁸ Eshko ga Ä säya li wlona, ichara to dwlas li go dwayo, ga dwlas li poptono jekdo beno shäng pjlué.

¹⁹ Döni ga ba oppinggaga löng tjoksa Jesús tjokshko ga tjlä lok ba kong ga «¿Ä säya li to ichororwa llëm ega?»

²⁰⁻²¹ «Pjäy mär Sbö go jlökoyo llëm kjishko. Lër bomi kong jlökoyo ga pjäy mär ba go sirawa kjwe ëmdë ga pjäy tjlä dlup ëre kong ga “Pja opkjos jek

pjola” lëmi, ga opkjë jek pjolae. Eni wleni ga llëye shäryëmi ga ä wlo li drete»* le ba kong.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjïshko pjlara obi

²² Jek tjeng uunkong Galilea kjokyoshko ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «No to ter kjok dogo dwayo ëre twëba ber tjeng nopga wloshko, ²³ ga tja zröya lok. Gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le. Kuya lok ga woydë lok ara.

Kä potjwlëkklo Sbö u kong

²⁴ Jesús, ba oppinggaga, e öötong löng Capernaúm kjokyoshko ga kä potjwlëkklo dburyo li tönnga Sbö u kong löng eshko li tjlë Pedro kong ga «¿Bop pingga kjwe kä potjwlëk llëmdo?»

²⁵ «Ëng, potjwlëya» le ba kong.

Döni ga Pedro opzrëno jek u roshko. Ga llëye layde Pedrorë ba kong llëm obishko ga Jesús tjlë ba kong ga «¿“Pjäy kä potjwlëk bor kong” le pjlpugarë ë kong? ¿Ba wapga kongde, de oba oblë kong?»

²⁶ «Oba oblë kong eröe» le ba kong.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Eni ga ba nopga baÿyara kä potjwlëk llëme. ²⁷ Gueniyo ëye barwëy llëm wlo ga pja nom diga, sö dbup jer dishko. Eshko ga mã ship kjlara bäm go li kjak roshko dburwa buk kjwara. Ship, söp, twëp dbur tönnga li kong, bi kä potjwlëkklo wlo» le.

* **17:20-21** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyä shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Eni kjwe ga llëye shäryëmi ga ä wlo li drete. Ä sëya eniyo ichëmi wlo ga woyde ga pjäy ië llëm Sbö kong, pjäy syöshhtë Sbö kong ara dey.»

18

Ëye tjwlō ara anmoyō

¹ Eshko ga Jesús oppinggaga tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlē ba kong ga «¿Sbö sök no pjluyo iyado lishko ga tjawa löng ère tjrëko, tjwlō kësbangyo li kjone dey?» le.

² Kuya ga kjwozirwa rokara kjlara, iara shäng ba tjrëko, ³ ga tjlē ba oppinggaga kong ga «Lër bomi kong jlōkoyo ga pjây opkjlopswë ber kjwozirwa jüni llëm ga pjây äär ber löng Sbö sök no pjluyo iyado lishko llëme. ⁴ Ëye opkjlopswë ber wotöy, kjwozirwa jüni ga tjwlō kësbangyo Sbö sök no pjluyo iyado lishko li e. ⁵ Ga ëye, kjwozirwa jüni wlokrara bor kjïshko ga tja wlokrara wleni.

«Shji nopga ichë llëbo owa shäryë llëme» lara Jesúsde

⁶ »Ëye, kjwozirwa mär bor go jüni ichara llëbo owa shäryë ga e song jlōe. Shäryayde llëm obishko ga shakko, apkwo kësbang pjrikko ba bängshko, ga dbukko jer dlung dorong dey. ⁷ Llëbo tjeng ara kjok kjwang jïkong no ichë llëbo owa shäryë wleni. Llëbo wen eni iyado. Gueniyo ëye no ichë llëbo owa shäryë ga e song jlōe.

⁸ »E kjïshko ga bomi orkwo, bomi dre, pjây iche llëbo owa shäryë wleni ga zëmi tas, dbumi pjolae. Pjây opzrëk jek äär Sbö sökshko dre kjwara llëm, orkwo kjwara llëm dey ga pjlú, pjây pjë bomi orkwo pjök li tjok, bomi dre pjök li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo. ⁹ Bomi bokkwo, pjây iche llëbo owa shäryë wleni ga shimi pjus, ga dbumi pjolae. Pjây opzrëk jek äär Sbö

sökshko bokkwo kjwara llëm dey ga pjlú, pjây pjë bomi bokkwo pjök li tjok, iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko llëm wlo.

Öng wlëp ushko so jeno kjlara

¹⁰⁻¹¹ »Kjwozirga kjwe tjwlõ llëme lëmi llëme. Lër bomi kong ga Sbö parkagaga kjok dogo so löng bor Data bokkwo ik kjok dogo iyado li, e kjwozirga kjwe daga.*

¹² »¿Llë lëmi? Domer shäng kjlara, e öng wlëp ushko so tjeng doglo sak dbäw (100). ¿Kjlara jeno wleni ga llamo sak shkaw kjingsho shkaw (99) li ie ber tjeng dlupshko, ga to jeno sök li wlëk llëmdo? ¹³ Wlënashko ga lër bomi kong jlökoyo ga öng doglo sak shkaw kjingsho shkaw (99) jeno llëm li woyotjlïya ara llëme. E ber sök wopjlú kjlara jeno, wlëna li kjïshko. ¹⁴ Eni ga woyde bomi Data sök kjok dogo lirë ga kjwozirga kjwe jer kjlara llëm bakoe.

Shji llëbo lgwek ëng kong sorë

¹⁵ »Bop kjlara opshäryono owa bop kong ga pja lan ba tjok tjoksa, llëye owa shäryara li jlõe le wlo. Jlõ lara ga pjây beno löng wopjlú ëng tjok. ¹⁶ Jlõ le llëm ga oblë rokëp jek bop tjok kjlara pjök, llëye lanyotkëp li, e jlõe le lok wlo, Sbö tjlökwo tjlë ga “Shji oblë rotëshko ga nopga söy pjök mya, e jlõe le lok wlo”† kjïshko. ¹⁷ Jlõ le llëm obi ga pja nom syõ uyo, ga lëp bor tjlökwo kragaga löng li kong. Eano

* **18:10-11** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyã shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlë ga «Lër bomi kong ga Sbö parkagaga kjok dogo so löng bor Data bokkwo ik kjok dogo iyado li, e kjwozirga kjwe daga. No to ter kjok dogo dwayo ëre shrono shäng no jeno löng li döga.»

† **18:16** Deuteronomio 19.15.

lok ba tjok pjir ga jlō le llēm obi ga iëp ber shäng nopga Sbō miydë llēm wleniyo dik, dbur tōngga Roma so kong dik bakoe.

¹⁸ »Lër bomi kong jlōkoyo ga no llgwemi sorë kjok ëre kjing go ga llgweya Sbörë kjok dogo eni bakoe.

¹⁹⁻²⁰ Lër bomi kong obi ga bor tjlōkwo kfragaga tön löng bor ko goshko ga tja shäng ba tjok eshko, epga pjökde myare dö gueniyo. E kjishko ga lër bomi kong ga pjây tön wotjlík kjrinaso kjok ëre kjing go, pjây löng do pjökde dö ëmdë ga llëbo rokëmi syō go ga twe bor Data sök kjok dogo lirë bomi kong» le.

Domer, ba parkaga pogo tjwlō ba kong li raye woydë llëme

²¹ Eni ga Pedro shrono shäng Jesús zlong bäng ga tjlë ba kong ga «Tjlapga, ¿bor kjlara llëbo owa shäryono bor kong li iër ber tjwlō llëm pjlobi ga pjlú? ¿Shäryër eni pjloglo kjäk (7) ga pjlúre?»

²² «Pjloglo kjäk (7) lër bop kong llëme. Llëbo owa shäryara bop kjlararë bop kong li iëp ber tjwlō llëm pjloglo sak kjäk kjingsho kjäk (77).†

²³ »Eni ga Sbō ber no pjluoyo sorë, e so llëbo lër bomi kong ëre kjoyoe. Pjlu sök kjlara. Pjlara ga ba parkagaga rokara, pogo tjwlō ba kong kjöme le lok ba kong wlo. ²⁴ Shärye shäng kjwlëshko ga ba parkaga söraba ba shwoy kjlara, pogo tjwlō ba kong ara, domerga doglo sak dbäw dbäw pjloglo sak kjwara (10,000) parkë lu pjloglo sak kjwara kjingsho shkëng (15) äska wleni. ²⁵ Tjwlëya ba

† **18:22** Grecia so tjlōkwo ëre llë'loklo miydëy yōtso llëme. E sak kjäk kjingsho kjäk (77) loklo, llëm ga sak kjäk (70) pjloglo kjäk (7) loklo. (Era sak dbäw pjloglo pkëng kjingsho sak shkaw (490) loklo.) Kjone dey miydëy yōtso llëme.

parkaga lirë llë go llëm kuzong ga p̄lu t̄lë ga “Kjwe soynezĩ jek ba boy, ba wapga, ba llëbo baĩya uunkong tjok, ber’lõng parkë oblë kong, pogo t̄wlõ li t̄wlëya bor kong e go wlo” le.

²⁶ »Kuya ba parkaga lirë ga kjök tonono, t̄lë ba kong dbo go ga “Tja songe lozong. Tja koshos sira ga t̄wlën bop kong uunkong” le. ²⁷ Īya p̄lurë ga songe le, ga t̄wlõ shira ba kong ame, dõra beno shäng oojong shara.

²⁸ »E irgo ga ba parkaga li opshino ey dwayo, ga ba parkaga wlëna kjlara obi bë shäng eshko, pogo t̄wlõ ba kong sira dõe, domer parkë dbargwo sak dbäw (100) äska wleni. Eni ga shakza pjä ba bëngso go, ga t̄lë ba kong ga “iPja pogo t̄wlõ bor kong li t̄wlës bor kong jekdo, eeri eröe!” le.

²⁹ »Kuya ba parkaga lirë ga kjök tonono, t̄lë ba kong dbo go ga “Tja songe lozong. Tja koshos sira ga t̄wlën bop kong uunkong” le. ³⁰ Gueniyo ga songe le llëme. Shduna, iara beno shäng no shdüzlong uyo roshko pogo t̄wlõ li t̄wlëna ba kong pjir guing.

³¹ »Īya p̄lú parkagaga oblërë ga beno ba kong owa, woydë lok ara. Ga llëye ĩna lok li roy lara p̄lu kong. ³² Eni ga ba parkaga li rokara p̄lurë, ga t̄lë ba kong ga “Pja parkaga owa. Pja pogo t̄wlõ bor kong ara ëmdë ga t̄wlõ shiror bop kong llëme. Pja kjloshtono bor kong ga pja songe loror. ³³ ¿Eni ga bop kjlara, e songe lorop botoya dik llëm ega?” le.

³⁴ Eni ga p̄lu iirkono ara ba kong, ga ba nopga iara beno tjeng no shdüzlong uyo roshko, pogo t̄wlõ kjõme li t̄wlëna ba kong pjir guing.

³⁵ »Llëbo owa shäryara bomi kjlararë bomi kong li iëmi ber t̄wlõ llëm wleni llëm ga bor Data sök

kjok dogo li omshäryë bomi tjok eni bakoe» le ba kong.

19

Shji ëng rayë

¹ Jesús tjlëno pjir ga to Galilea kjokyo dwayo, jek öötong shäng Judea kjokyo, Jordán diyo kjwo kalëkong. ² Nopga to jek ara ba tjok, ga swlopga poptara uunkong.

³ Eshko ga fariseoga kjone kjone tek shrono löng Jesús zlong bäng, ba tjlík wlo. Tjlë ba kong ga «¿Domer ba boy rayë llë pogo kjïshko ga pjlúre?»

⁴ «Sbö tjlökwo tak pjang eni: “Dämärshko ga nopga shäryara Sbörë domer, walë.”* ¿E lomirë llëmdo? ⁵ E kjïshko ga domer ba data, ba meké rayë, ga orkwosmok walë tjok, ga ber löng kjïlaraso wleni. ⁶ Eni ga ber pjök ame, ber kjïlaraso shara. Töna Sbörë ga e döy llëme» le ba kong.

⁷ Kuya fariseogarë ga tjlë ba kong ga «Domerga ba boy rayë wlo ga ichara Moisésdë kjibokwo ëng rayoklo twe ba boy kong kjwara, ga iche jek ba ushko dwayo. ¿Lara eni ega?»

⁸ «Llëye kumi woydë llëm kjïshko. Pjãy ichara Moisésdë ëng rayë eni e kjïshko. Gueniyo ga tek dämärshko ga e eni llëme. ⁹ Lër bomi kong ga ba boy pono domer oblë tjok llëm ga raye ga äe. Llëm ga shäryara eni, ga orkwosmono oblë tjok wleni ga llëbo owa shäryayde, e pono oma boy oblë tjok wleni» le ba kong.

¹⁰ Kuya ba oppinggagarë ga tjlë ba kong ga «Eni kuzong ga ëye orkwosmok llëm dey» le.

* **19:4** Génesis 1.27.

11 Kuya ga tjlë ba kong ga «Tjłkwo ëre kjraga uunkongdë llëme. Ëye kjimte Sbörë ga era omkjrë. 12 Domerga kjone kjone orkwosmok llëm, weno beno pë walë tjok ga ä kjışhko. Kjone kjone orkwosmok llëm, shäryaga norë beno löng eni kjışhko. Kjone kjone orkwosmok llëm, parkë Sbö, ba pjluyo li kong ga pjlú wlo. Ëre llë loklo, ëye ommydë woydë ga miyde ga pjlú» le.

Llëbo shäryara Jesúsde pjlú, kjwozirga kong

13 Pjlara ga kjwozirga sökoba Jesús kong, Jesús orkwo ië ba kjing go wlo, syöshtë Sbö kong ba kjışhko wlo bakoe. Eni ga kjwozirga sögaga li wlöya Jesús oppinggagarë löng. 14 Eni ga Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Kjwozirga somi llëm, tek wëyë bor shwoy. Ëye ber kjwozirga jüni ga Sbö ber ba pjluyo» le. 15 E irgo ga orkwo iono kjwozirga li kjing go. E irgo ga epga to ey dwayo.

Domer mite dbur ara

16 Pjlara ga domer mite tek shrono shäng Jesús zlong bäng ga tjlë ba kong ga «Tjłapga no pingga, ¿llëye pjlú shäryër, tja ber sök së ïyado Sbö tjok wlo?»

17 «¿Llëye pjlú jakrokëp bor kong li llëro? Pjlú li, e Sbö eröe. Pja ber sök së ïyado Sbö tjok wlo ga kjok llgwekklo tara Moisésde li kolozong» le ba kong.

18 Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Kjone dey?»

«Shji no zrök llëme. Shji pë oma boy oblë tjok llëme. Shji lürkë llëme. Shji oblë jyöyotkë llëme. 19 Bop data, bop mekë, e bangkjros, ios ber tjwłö ara,† ga pja opwoydë sorë ga bop kjlara, e woydos

† 19:19 Éxodo 20.12-16; Deuteronomio 5.16-20.

eni bakoe» † le ba kong.

²⁰ Kuya ga tjlē ba kong ga «Tjlōkwo lēp shäng kēs li shäryēr shäng eni tjan. ¿Llēye shäryēr obi?»

²¹ «Pja ber pjlo bek woydē ga pja nom bop llēbo tjeng kēs li soynek pjir, ga dburyo twos oba song wleniyo kong. Enira pja llēbo ara kjok dogo. Pjir ga pja tek bor tjok, pja pin wlo» le ba kong.

²² Kuya ga beno shäng woydē ara, ga to ey dwayo, dbur ara kjishko.

²³ E irgo ga Jesús tjlē ba oppinggaga kong ga «Lēr bomi kong jlōkoyo ga nopga dbur ara wleniyo äär ber löng Sbō sök no pjluoyo iyado lishko wlo ga kjange. ²⁴ Lēr bomi kong jek obi ga öng jëkklo sok kësbang wleniyo opzrëk jek shkō bokkwo bäng go ga kjange. Gueniyo nopga dbur ara wleniyo äär ber löng Sbō sök no pjluoyo iyado lishko wlo ga kjang anmoyō» le.

²⁵ Kuya lok ga beno löng yēy le erä. Ga tjlē ba kong ga «¿Enira ēye dardo?» le.

²⁶ Kuya ga İya drëng, ga tjlē ba kong ga «Nopga kong ga shärye ga äe. Gueniyo llēye shärye Sbörē ga ä wlo drete» le.

²⁷ Eshko ga Pedro tjlē ba kong ga «Borwa llēbo tjeng kēs li rayororwa beno pjir, tjawa jek bop tjok wlo. ¿Llēye wlēnwa e kjishko?» le.

²⁸ Kuya ga tjlē ba kong lok ga «Lēr bomi kong jlōkoyo ga kjok tjaglënshko ga no to ter kjok dogo dwayo ēre sirkek äär sök bor pjlu sökklo kälä lletlet li kjing goshko. Eshko ga pjāy sirkek äär ber löng sökklo tjeng sak kjwara kjingsho pjök (12) kjing go eni bako, Israel tjeyoga kjrिंगwo sak kjwara

† 19:19 Levítico 19.18.

kjingsho pjök (12) li llgwek wlo. ²⁹ Ga ëye, ba u, ba kjlara, ba data, ba mekë, ba wapga, ba kjok, e rayara bor kjishko ga äska wlëya llëye rayara li pjloglo sak dbâw (100) obi. Ga ber löng sê iyado Sbö tjok bakoe. ³⁰ Gueniyo eerishko ga nopga tjwlö ara wleniyo löng ara li, e ber löng tjwlö chira eshko. Ga eerishko nopga tjwlö chira löng ara li, e ber löng tjwlö ara eshko» le.

20

Nopga parkono kjillgwo bo ara kjokyo

¹ Jesús tjlë ba oppinggaga kong ga «Sbö ber no pjluvo sorë, e so llëbo lër bomi kong ëre kjoyoe. Domer shäng kjlara kjillgwo bo ara kjokyo sogo. Pjlara ga opshino jek kjok shröngteng, nopga wlëk parkë ba kong wlo. ² Eshko ga tjlëno parkagaga li kong ga potjwlëya dbar kjwara äska lara, ga ichara jek parkë ba kjok buk lishko.

³ »Dlo wenzong ga opshino jek obi, ga nopga wlëna löng kjlëbö pak dret, llëbo soynezzong. ⁴ Eshko ga tjlë ba kong ga “Pjäy nom parkë bor kjokshko, ga pjäy potjwlën bëye” le. ⁵ Eni ga to jek lok parkë ba kong.

»Dlo dlwv ga shäryara eni jek obi. Dlo pjölë wleni ga jek shäryara obi.

⁶ »Dlo töy wleni ga opshino jek obi, ga nopga wlëna löng kjlëbö pak drete. Eshko ga tjlë ba kong ga “¿Pjäy dbo ga löng parkë llëm ega?”

⁷ »“Tjawa parkë ë tjok llëm kjishko” le lok ba kong.

»Kuya ga tjlë ba kong ga “Pjäy nom parkë bor kjokshko” le.

⁸ »Öötong kjok shkë ga kjok sogo li tjlë ba parkaga kägäyo kong ga “Parkagaga to rokëp, ga potjwlëma. Shrono parkë iröng li potjwlëp bäm go, shrono parkë bäm go li potjwlëp ber iröng” le
⁹ Eshko ga parkagaga shrono dlo töy li potjwlëna dbar kjwara äska.

¹⁰ »Roy kuya parkagaga shrono bäm go lirë ga wotjlik ga potjwlëya lok iröng li kjinmo le. Gueniyo potjwlëna dbar kjwara äska bakoe. ¹¹ Potjwlëna lok pjrshko ga kjok sogo li läywe lok owa ëng kong, ¹² tjlë lok ga “¿Nopga tjwe löng iröng kjwe parkono wop tjok erä, ga potjwlëna borwa tjok bëy ega? ;Tjawa song parkono dlo roshko dboe!” le lok ëng kong eni.

¹³ »Eni ga kjok sogo li tjlë parkaga kjlara kong ga “Tja shäng llëbo owa shäryë bop kong llëme. Pja potjwlën eni loror bop kong, ga jölö lorop bor kong. ¹⁴ Bop dburwa kjros, ga pja nom na dwayo. Parkagaga tjwe löng iröng li potjwlën woydë bopoya dik bako ga ¹⁵ miydaga ber tjarë, dbur li botoya kjïshko. ¿Pjây wotjlik owa bor kong, tja no sëng ä kjïshkore?” le.

¹⁶ »Eni ga tjwlö ara eerishko li, e ber löng tjwlö chira eshko, e ga eerishko tjwlö chira li, e ber löng tjwlö ara eshko» le.

Jesús lano ba wolon dbaryo kjïshko jek obi

¹⁷ Jesús jek shäng Jerusalén kjokyosho ga ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li rokara dboshko, ga tjlë ba kong ga ¹⁸ «Shji to Jerusalén kjokyo. Eshko ga no to ter kjok dogo dwayo ëre twëba ber tjeng syöshtaga kägäyoga wloshko, no pinggaga kjok ilgwekklo tara

Moisésdë li go wloshko bakoe. Eshko ga tja iche lok, zrökoba wlo, ¹⁹ ga tja twe lok nopga judío llëm wleniyo kong. Eshko ga tja joywe lok, tja shpoya lok no shpokklo go, ga tja zröya lok pjang kjlös go. Gueniyo äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi» le.

Santiago, Juan, e mekë llëbo rokono Jesús kong

²⁰ Eshko ga Zebedeo wapga ko Santiago, Juan, e mekë tek shrono löng Jesús zlong bäng ga kjök tono, tjlä ba kong ga «Llëbo shäryëp bor kong sira» le.

²¹ Kuya ga tjlä ba kong ga «¿Llëye woydëp?»

«Pja ber sök no pjlyuyoshko ga bor wapga do pjök ëre iëp ber löng bop tjök, or milë kjlara, or këlä kjlara» le ba kong.

²² Kuya ga tjlä ba kong lok ga «Llëye rokëmi löng bor kong li, e llë miydëmi löng llëme. ¿Pjäy shdungoba, bokrotkëba botoya dik ga pjläre?»

«Ëng» le lok ba kong.

²³ Kuya ga tjlä ba kong ga «Lër bomi kong ga pjäy shdungoba, bokrotkëba, zrökoba botoya dik jlëe. Gueniyo ga pjäy kjrër ber tjeng bor or këlä, or milë, e laga tjarë llëm, e laga bor Datarë. Shto bor or këlä, or milë, e ber ëye kjrara bor Datarë tjeng li kong» le.

²⁴ Kuya ba oppinggaga doglo sak kjwara (10) lirë ga iirkono ba pjeyoga pjök li kong. ²⁵ Gueniyo rokara Jesúsde uunkong, ga tjlä ba kong ga «Miydëmi pjlä ga kjök ëre kjing go ga nopga judío llëm wleniyo ichagaga ba nopga ichë parkë ara ba kong. Nopga dbo ara wleniyo ba nopga ichë parkë ara ba kong bakoe. Ëye songe le llëm, iche

parkë ara ba kong erä. ²⁶ Gueniyo woydër ga pjäy omshäryë eni llëme. Eye opyë woydë ber tjwlö ara oblë kjinmo ga opyë ber shäng oblë kjimtaga dey. ²⁷ Eye opyë woydë ber bäm go ga opyë ber shäng parkaga tjwlëk shäng pjir wleniyo oblë kong dey. ²⁸ No to ter kjok dogo dwayo ëre shrono shäng kjok ëreshko, eye parkë bor kong wlo llëme. Tja shrono shäng parkë oblë kong wlo. Ga tja optwë, wolon wlo, tja ber nopga ara potjwlëkklo wlo, epga där wlo» le.

Domerga kjok ïgö llëm wleniyo poptara Jesúsde do pjök

²⁹ Jesús opshino jek shäng Jericó kjokyo dwayo ba oppinggaga tjokshko ga nopga to jek ara ba tjök. ³⁰ Eshko ga domerga löng irbo sor go do pjök kjok ïgö llëm wleniyo. Kuya lok ga Jesús jek shäng eshko ga tjlëno dbo go, tjlë ga «¡Tjlapga, David tjëyo, tjawa songe lozong!» le.

³¹ Eni ga nopga jëk löng Jesús tjök li tjlë ba kong ga «Pjäy kjinkozong» le.

Kuya lok ga gueniyo kjinkë lok llëme. Tjlë lok dbo go jek obi ga «¡Tjlapga, David tjëyo, tjawa songe lozong!» le.

³² Eni ga Jesús kojongö shäng, ga tjlë ba kong ga «¿Llëye woydëmi ga shäryër bomi kong?»

³³ «Tjlapga, tjawa kjök ik woydë» le ba kong.

³⁴ Eshko ga songe le Jesúsde, ga bokkwo porwara. Jekdo eshko ga beno löng kjök ïgö wëllë, ga to jek lok Jesús tjök.

21

Jesús opzrëno Jerusalén kjokyo, p̄jlu dik

¹ Jesús jek shäng jongya Jerusalén kjokyo ba oppinggaga tjokshko ga öötong löng Betfagé kjokyo, e ber buk Olivos dlupygo poglo go. Eshko ga ba oppinggaga jek löng ba tjok li rokara do pjök, ² ga tjlẽ ba kong ga «Pjãy nom kjok buk bi boksho kjweshko. Kjweshko ga öng so kwomgla kjoyo dre töshko popga wlẽmi sök kjlara kjro go, ba wa wlënggla tjok. Komi, ga tek sömi bor kong. ³ Eshko ga ëbo llëbo lë bomi kong wlenishko ga “Woyde Tjlapgarë” lëmi ba kong eni, ga iche tek bomi tjok jekdo» le.

⁴ Shäryono eni, tjlökwo lara Sbö tjlökwo laga tek dënashko sorë li ber jlökoyo wlo. Tjlëno beno eni:

⁵ «Lëmi Sión* sopga kong ga

“Bomi p̄jlu tek sök döro bomi shwoy wlëp,
öng so kwomgla kjoyo dre töshko kjing go.

Tjwe öng llëbo shgoklo wa kjing go” lëmi ba kong eni.»†

⁶ Kuya lok ga shäryara eni. ⁷ Öng li söra tek shrono ba wa tjok. Ga ba shwong kop lëkong li iara öng do pjök li kokso kjing go. Eshko ga Jesús opyono sök öng li kjing go.

⁸ Eshko ga nopga jek löng ba tjok ara. Kjone kjone, ba shwong kop lëkong skwara lok, ga kwoptara lok irbo bäng go. Kjone kjone, kjor korga zara, ga kwoptara lok irbo bäng go bakoe.‡ ⁹ Nopga jek

* **21:5** Sión kjokyo, e kowëba Jerusalén bakoe. † **21:5** Zacarías 9.9. ‡ **21:8** Eshko dbaryo ga p̄jlupga opzrëk jek kjok roshkoshko ga shäryëba ba kong eni.

l'öng ba bäm go, nopga jek'löng ba irgo, ö'le'lok ara.
Tjlä ga

«David tjëyo kjwe pjlú jlõe.

Kjwe ichara Tjlapgarë shrono kjok ëreshko.

Kjwe kjimte Sbörë.

Sbö sök kjok dogo, e pjlú jlõe» le.

¹⁰ Jesús jek opzrëno Jerusalén kjokyo roshkoshko ga nopga tjeng eshko li shdöktong uunkong llaw pogo, ga tjlä ga «¿Kjwe ëro?» le.

¹¹ Nopga jek'löng Jesús tjok'li tjlä ba kong ga «Kjwe Jesús. E Sbö tjlökwö laga. E Nazaret so. Nazaret kjokyo, e Galilea kjokyo obi» le.

Lläbo soynegaga löng Sbö u zlong bäng li ichara Jesúsde drete

¹² E irgo ga Jesús jek opzrëno öötong shäng Sbö u zlong bäng, ga nopga löng eshko llëbo soynek, llëbo tjwläk li ichara uunkong ey dwayo. Ba dbur bapkwö kjlopswozlong oba kong li poskara beno tjeng töshko. Dunggwo soynega sökklo li poskara beno tjeng töshko bakoe. ¹³ Ga tjlä ba kong lok ga «Sbö tjlökwö tak pjang eni: “Bor u, e kowëba ber syö uyo wlo. § Gueniyo ioromi beno jong lü uyo”» le.

¹⁴ Eshko ga nopga kjok igö llëm wleniyo, nopga jëk llëm wleniyo, e tek shrono löng Jesús zlong bäng, ga poptara. ¹⁵ Syöshtaga kägäyoga, no ping-gaga kjok llgwekklo tara Moisésde li go, e löng eshko. Jesús shäng llëbo ÿydëba llëm wleniyo shäryë li ina lok. Eshko ga öö le kjwozargarë löng Sbö u zlong bäng, tjlä ga «David tjëyo kjwe pjlú jlõe» le li kura lok bakoe. Eni ga iirkë lok ara, ¹⁶ ga tjlä lok Jesús kong ga «¿Lläye le lok li kup shängde?»

§ 21:13 Isaías 56.7.

«Ëng. Sbö tjlökwo tak pjang eni: “Kjwozirga, chidaga, e ichorop bop poshräk, ba tækwo go.”* ¿E lomirë llëmdo?» le ba kong. ¹⁷ E irgo ga nopga li beno löng eshko, ga Jesús to opshino Jerusalén kjokyo dwayo, jek öötong shäng Betania kjokyo, ga pono beno buk shkër kjwara eshko.

Tjlökwo lara Jesúsde beno owa kjor kjlara bo uako wleniyo kong

¹⁸ Wëshko kjok shröng ga Jesús to jek shäng iröng obi Jerusalén kjokyoshko ga pjli arae. ¹⁹ Eshko ga kjor jong kjlara irbo li sor go ko *higuera*. Ìya ga jek äär ba zlong ga jong bo dret, korga tjok erä. Eni ga tjlë kjor jong li kong ga «Pja ber botjyë ame» le ba kong, ga kjor li dano jekdo beno jong dogroe.

²⁰ Ìya ba oppinggarë ga beno löng yëy le erä. Ga tjlë ba kong ga «¿Kjor kjwe dano jekdo sorë?»

²¹ «Pjäy mär bor go jlökoyo, ga bor dbo ara äär llë go llëme lëmi llëm wleni ga lër bomi kong jlökoyo ga llëye shäryoror ère shäryëmi ga pjlu, ga pjäy tjlë dlup ère kong ga “Dlup, pja opkjos jer dlung roy” lëmi ga shäryë eni bakoe. ²² Pjäy llëbo rokë syö goshko ga woyotjlëmi ga twe Sbörë lëmi jlökoyo ga wlëmi» le ba kong.

«¿Pja ichaga èrë?» lara Jesús wloyogarë ba kong

²³ E irgo ga Jesús opzrëno jek öötong shäng Sbö u zlong bäng. Eshko ga oba pīya shäng wopro ga syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo, e tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlë lok ba kong ga «¿Llëye shäryëp shäng li shäryëp ega? ¿Pja ichaga èrë?»

* **21:16** Salmo 8.2.

24-25 «Pjãy kong llëbo kjakrokër bakoe. ¿Juan No Waga, e ichaga ërë no wë? ¿Ichaga Sbörëre, de norë? Tja dboryoromi ga tja ichaga ërë lër bomi kong bakoe» le ba kong.

Kuya lok ga tjlë lok ëng kong ga «Ichaga Sbörë loroy ba kong wleni ga “¿Tjlökwo kjroromi llëm ega?” le bi kong. ²⁶ Gueniyo Juan, e Sbö tjlökwo laga le nopga uunkongdë. E kjishko ga ichaga norë lëy ga ä bakoe. Nopga li bangkjrey ara kjishko» le. ²⁷ Eni ga tjlë lok Jesús kong ga «Miydërwa llëme» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «E kjishko ga tja ichaga ërë lër bomi kong llëm bakoe» le.

Wapga do pjök domerga

²⁸ E irgo ga Jesús tjlë ba kong ga «Llëye lër bomi kong ëre woyotjlizã. Domer shäng kjlara, wapga tjeng domerga do pjök. Pjlara ga tjlë ba wa kjlara kong ga “Pja nom parkë bor kjokshko, kjilgwo bo ara lishko” le. ²⁹ Kuya ga tjlë ba kong ga “¡Tja jek parkë woydë llëme!” le. Gueniyo döni ga wotjlino oblë, ga to jek parkë. ³⁰ E irgo ga domer li tjlë ba wa kjlara obi kong ga “Pja nom parkë bor kjokshko” le. Kuya ga tjlë ba kong ga “Jölö, Data. Tja to parkë” le, gueniyo to jek llëme. ³¹⁻³² ¿Kumi ga ba wa kjone dey ga ba data kolara?» le.

Nopga löng eshko li tjlë ba kong ga «Bäm go lira ba data kolono» le.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Lër bomi kong jlökoyo ga nopga dbur töngga Roma so kong, walëga to löng opsoynek domerga oblë oblë kong wleniyo, e äär ber löng Sbö sök no pjluyo iyado lishko bomi bäm go. Juan No Waga shrono shäng irbo pjlo bek li ping bomi kong, ga tjlökwo kjroromi llëme.

Gueniyo ga nopga owa lër li, epgara omtjłokwo kjrono. Īnomi eni ëmdë ga llëbo owa shäryëmi lōng li, e owa jlōe loromi llëm, ga rayoromi llëm, ga tjłokwo kjroromi llëm obi. E kjĩshko ga nopga owa lër li kongda, Sbö, e ber ba pjluyo, bomi bäm go.

Parkagaga owa

³³ »Tja tjłë bomi kong llëbo jyāgļo go. Kuzĩa. Domer shäng kjlara kjok sogo. Pjlara ga kjillgwo dwlayo dgara ba kjokshko, kjëryo tyara jong pjribri, klung kjara ber kjillgwo bo llruzlong shtoyo wlo, ga u shäryara jong kjwara ba dwla li doklo. Pjir ga kjok li poskwona parkagaga kjłöbö kong, potjwlëya ĩ, ga to kjok shto oblë.

³⁴ »Öötong kjillgwo bo kjrozlong dbaryo ga ba parkagaga ichara kjłöbö, kjillgwo bo ber ba kong li rokë parkagaga beno lōng ba kjok daga li kong.

³⁵ Gueniyo ga ba parkagaga ichara tjwe lōng li shara kjok dagaga lōng lirë, kjlara shpora, kjlara zröra, kjlara lōra ak go. ³⁶ E irgo ga ba parkagaga ichara jek kjłöbö obi, ichara bäm go li kjinmo. Öötong lōng kjok buk lishko ga llëye shäryara kjok dagaga lōng lirë bäm go sorë ga shäryara jek eni obi parkagaga ichara obi li tjok.

³⁷ »E irgo ga ba wa ichayde shara. Wotjlik ga “Miydër ga bor wa ërera bangkjre lok” le.

³⁸ Gueniyo öötong shäng eshko ga ba wa li ĩya kjok dagaga lōng lirë ga tjłë lok ëng kong ga “Llono ga kjwe ber kjok ëre sogo. Zröroy wleni ga kjok ëre kjrëy, ber bi kong wlo” le. ³⁹ Eni ga shara lok, shira kjok li roy dwayo, ga zröra lok.

⁴⁰ »¿Eni ga kjok sogo li tjwe irōng obishko ga llëye shärye ba tjok lok lëmi?» le.

⁴¹ Kuya lok ga tjlë ba kong ga «Parkagaga owa li songe le llëme. Zröya jekdo. Pjir ga parkagaga wlëya oblë, dwla bo kjrozlong dbaryo ga dwla ba kong bayo kjöme li twe ba kong wlo» le.

⁴² Kuya ga tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni:

»«Akkwo woydara u shäryagagarë lok llëm li,
e iak beno buk bäm go,
beno tjwlö ara, oblë kjinmo.

Shäryara Tjlapgarë eni,

ga tjawa beno löng yëy lërwa erä.»†

¿E lomirë llëmdo? ⁴³ E kjishko ga lër bomi kong ga pjây kjrara Sbörë, e ber bomi pjlu wlo. Gueniyo pjây omkolë llëm kuzong ga oblë omkolë pjlu li kjrayde, e ber ba pjlu shara wlo. ⁴⁴ Eÿe lono akkwo ëre kjing go ga tar pjäs erä. Ga akkwo ëre lono ë kjing go ga e sho shguir ber tjeng lulue» le.

⁴⁵ Tjlëno llëbo jyäglo go li kuya syöshtaga kägäyoga, fariseogarë ga miydara lok ga ba layde shäng. ⁴⁶ Eni ga shaya lok woydë, bängzaya lok wlo. Gueniyo oba bangkjre lok ara, Jesús, e Sbö tjlökwo laga lëba kjishko.

22

Pjlu wa orkwosmozlong dbaryo shrëkklo

¹ Jesús tjlëno ba kong llëbo jyäglo go jek obi. Tjlë ga ² «Sbö ber no pjluo sorë, e so llëbo lër bomi kong ëre kjoyoe. Pjlu shäng kjlara, ba wa domer orkwosmozlong dbaryo shrëkklo poshärye shäng. ³ Eni ga ba parkagaga ichara kjlobö nopga mana li

† **21:42** Salmo 118.22-23.

rokë, gueniyo tek lok woydë llëme. ⁴ E irgo ga ba parkagaga oblë ichara jek tjlë nopga mana löng li kong ga “Bor wa orkwosmozlong dbaryo shrëkklo, e poshäryak pjire. Nopga ichoror öng tjeng kjlo dik li zrök, ga shäryak tjeng pjir tjän. Pjäy tek malinge” le.

⁵ »Kura lok, gueniyo kolara lok llëme. Kjone kjone jek lok ba kjokshko. Kjone kjone jek lok ba pakshko. ⁶ Kjone kjone, pjlu parkagaga li shara lok, shpokza tjä tjä, ga zrörae.

⁷ »Roy kuya pjlorë ga iirkonoe. Eni ga ba ëngkwagaga ichara ba parkaga zrögaga li zrök, ba kjok li suk pjir bakoe. ⁸ Döni ga tjlë ba parkagaga kong ga “Dli llë shäryak tjeng pjir tjän, gueniyo nopga manor bäm go li tjwlö llëm, tek tjwe na wlo. ⁹ Eni ga pjäy nom irbo bäng, nopga tön arashko ga ë pogo wlënomi li mami, bor wa orkwosmozlong dbaryo shrëya lok bi tjok wlo” le. ¹⁰ Eni ga ba parkagaga opshino jek, ga nopga pjlu, nopga owa, e wlëna irbo bäng go kjlobi li mana lok drete. Eni ga ba u dlino jong tjung no erä.

¹¹ »Pjlu opzrök jek äär nopga mana löng li ikshko ga ïya ga domer jek shäng kjlara, do go shwong orkwosmökklo wleniyo drete. ¹² Eni ga tjlë ba kong ga “¿Pja tek shäng doyono shwong orkwosmökklo wleniyo go llëm ega?” le. Kuya kjing erä. ¹³ Eni ga pjlu tjlë ba parkagaga löng li kong ga “Kjwe shazī, pjrizī ba dre go, ba orkwo go, ga dbuzī jek kjoko, kjok ro sī roshko, ber shäng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjīy” le. ¹⁴ Nopga mak ara, gueniyo kjrak li kjlobö erä» le.

Shji kä potjwlêk pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li kong

¹⁵ E irgo ga fariseoga töno, lano lok ëng kong. Woydara ga llëbo kjakroke Jesús kong, dborye bëy llëm ga doshaya lok e go, rote wlo. ¹⁶ Eni ga ba oppinggaga ichara kjlëbö, Herodes pjloyoga tjok. Öötong löng Jesús shwoy ga tjlë ba kong ga «Tjlapga no pingga, miyderwa ga pja tjlë beke. Woyde Sbörë ga shji jëk sorë li lëp jlökoyo. No tjlëshko ga tjlökwo kup llëm, tjwlö kjöm pogo, e bop kong ga tjwlö beke. Pja tjlë bek ë pogo kong. ¹⁷ ¿Eni ga shji kä potjwlêk pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li kong ga pjlué?» le.

¹⁸ Kuya ga miyde ga löng wotjlik owa. E kjishko ga tjlë ba kong ga «iPjây Sbö tjlökwo söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjluéshko! ¿Tja tjlimi ega? ¹⁹ Dburwa kä potjwlêkklo li tek sözi bor kong kjwara, in wlo» le, ga tek söra lok ba kong kjwara. ²⁰ Eni ga tjlë ba kong ga «¿Domer jyäglo sök dburwa ëre go jü ë? ¿Ko tak pjang ëre go jü ë?»

²¹ «Kjwe pjlu kësbangyo sök Roma kjokyo li i» le lok ba kong.

Kuya ga tjlë ba kong ga «Eni ga llëye pjlu i li, e twozi pjlu kong, gueniyo llëye Sbö i li, e twozi Sbö kong bakoe» le. ²² Kuya lok ga beno löng wotjlik ara, ga to lok ey dwayo.

No woshrozlöng dbaryo

²³ Saduceoga wotjlik ga no wolono ga woshre ame le. Eni ga eshko dbaryo ga saduceoga tek shrono löng Jesús shwoy kjlëbö ga tjlë ba kong ga ²⁴ «Tjlapga no pingga, kjibokwo tara Moisésdë

beno pjang li tjlē ga “Ëye wolono, wapga beno ba boy tjok llēm ga shinmo kjlarayo li orkwosmok ba boy beno sök li tjok, wa tjok wleni ga ber shinmo li ĩ wleni wlo.”

²⁵ »Pjlara ga borwa tjrēko ëreshko ga domerga löng doglo kjäk (7), epenga döe. Ba këguëyo orkwosmono, ga wolono, ga wapga beno llēm kuzong ga ba lëng orkwosmono ba syā tjok. ²⁶ Eni ga ba lëng wolono jek bakoe. Ba lënga kjlobi li orkwosmono ba syā tjok eni bako, ga wolono uunkong, ga wapga beno ba boy tjok llëme. ²⁷ E irgo ga walë li to wolono bakoe. ²⁸ ¿Eni ga domerga doglo kjäk (7) li orkwosmono uunkong walë li tjok kuzong ga no woshrozlong dbaryoshko ga walë li ber domerga kjone dey li boy?»

²⁹ «¡Pjāy diktong löng jlōe! Sbö tjlōkwo tak pjang li miydëmi llēm, ba dbo kësbang li miydëmi llēm bakoe. ³⁰ No woshrozlong dbaryoshko ga ëye orkwosmok ame. Eshko ga nopga ber löng Sbö parkagaga kjok dogo so wleni shara. ³¹⁻³² Pjāy wotjlīk ga no wolono, ga woshre ame lëmi. Gueniyo ga Sbö tjlēno bomi kong ga “Tja Abraham, Isaac, Jacob, e Sbö”* lara. ¿E lomirë llëmdo? E shinmoga Sbö llëme. E nopga löng sē li Sbö» le ba kong.

³³ Kuya nopga löng lirë ga beno löng yëy le erä.

Kjok llgwekklo tjwlō kësbangyo

³⁴ Saduceoga kjinkara Jesúsde li kuya fariseogarë ga ëng tōno lok. ³⁵ Eshko ga fariseo shäng kjlara, kjok llgwekklo tara Moisésde li miydaga pjlu wleniyo. E tek shrono shäng Jesús zlong bäng,

* **22:31-32** Éxodo 3.6.

ba tjlík wlo. Tjlě ba kong ga ³⁶ «Tjlapga no pingga, ¿kjak ilgwekklo tjwlō kěsbangyo li kjone dey?»

³⁷ «“Llěbo woydēpshko, llěbo woyotjlīpshko, llěbo shāryēpshko, pja sōk sē obishko ga Tjlapga, bop Sbō li woydos jlōkoyo ŷyado.”† ³⁸ Kjak ilgwekklo tjwlō kěsbangyo li e. ³⁹ Kjak ilgwekklo kjrina obi tjwlō ara, e so bām li kjoyoe. Tjlě ga “Pja opwoydē sorē ga bop kjlara, e woydos eni bakoe.”‡ ⁴⁰ Kjak ilgwekklo kjring pjōk ěre tjwlō ara anmoyō. Kjak ilgwekklo llamo tak lok li, llēye tara Sbō tjlōkwo lagagarē li, e beno shji Sbō woydē sorē, shji ěng woydē sorē, e pingglo bi kong erōe» le ba kong.

¿No pjluyo iche le Sbōrē li, e ě?

⁴¹ Fariseoga lōng eshko obi wopro ga ⁴² Jesús tjlě ba kong ga «¿No pjluyo iche le Sbōrē li, e ě tjěyo lēmi?»

«E David tjěyo» le ba kong.

⁴³ Kuya ga tjlě ba kong ga «¿Eni ga David go Sbō Sēyashko ga no pjluyo li kowara ba Tjlapgayo ega? Eshko ga David tjlě ga

⁴⁴ »“Tjlapga tjlěno bor Tjlapgayo kong ga

‘Pja tek wlar ber sōk bor orkwo kēlěkong,

äär jong bop moskwoga zanor pjir guing,

eshko ga twēr ber bop kong ichēp wlo’ le.”§

⁴⁵ »¿Eni ga no pjluyo li kowara Daviddē ba Tjlapgayo kuzong ga e ber ba tjěyo tek ber ba irgo li sorē?» le. ⁴⁶ Kuya lok ga to dboryara ěrē llēme. Eshko dbaryo jek lēkong ga ěye wokjang llěbo kjakrokē ba kong wlo ame.

† 22:37 Deuteronomio 6.5. ‡ 22:39 Levítico 19.18. § 22:44 Salmo 110.1.

23

No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, e wlonä Jesúsdë

¹ E irgo ga Jesús tjlë nopga tjeng ara li kong, ba oppinggaga kong ga ² «No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, e wotjlík lok ga no pinggaga Sbö tjlökwo go jlökoyo li epga, ëye oblë drete le lok eni. ³ E kjîshko ga pjây pîya sorë ga shäryozî eni, gueniyo epga omshäryë löng sorë li, pjây omshäryë eni llëme. Nopga kjwe tjlë ga “Llëbo shäryëy jûni” le, gueniyo omshäryë löng oblë.

⁴ »Oba pîyashko ga tjlökwo le lok ara li shäryëba uunkong ga äe. E so llëbo kwing ä twe oblë kong söya wlo kjoyoe. Shärye lok eni, gueniyo epga om go omkjimtë ba sök llëm, ba sakkwo go ëmdë llëm bakoe. ⁵ Llëbo shärye lok kës li, e ikoba wlo erä. Sbö tjlökwo tak pjang kjibokwo go li pjriya lok ba bokdo go, ba sjäksö go ÿyado. Ba shwong kjarbo shëshë li shärye lok kur may, pjë äär kjlay klung go wlo.* ⁶ Oba tön, iëshko ga woyde ga löng bäm goshko, sökklö pjlú goshko, shärye lok eni judioga syö uyo roshko bakoe. ⁷ Woyde lok ga miga llë lëba ba kong yötso llëbo soynezlöng, ga kowëba no pingga.

⁸ »Gueniyo ga pjâyda epenga dö wleni. Pjây pingga sök kjlaraso. E kjîshko ga pjây kowëba no pingga llëm dey. ⁹ Pjây Data kjlaraso, Sbö sök kjok dogo li e. E kjîshko ga kjok ëre kjing goshko ga ëye kowëmi data llëm dey.† ¹⁰ Pjây bapshiga kjlaraso.

* **23:5** Shäryara lok eni, ikoba ga Sbö woyde lok ara anmoyö wlo.

† **23:9** Kjok ëre kjing goshko ga ëye kowëmi data llëm dey le li, e ëye iëmi ber Sbö shtoshko llëme loklo.

Tja, no pjluyo ichara Sbörë shrono shäng ëre li e. E kjïshko ga pjây kowëba no bapshiga llëm dey bakoe.

¹¹ Ëye opyë woydë tjwlō kësbang, oblë kjinmo ga opyë ber shäng oblë kjimtaga dey. ¹² Ëye opyono tjwlō ara ga ie ber tjwlō llëme. Ëye opkjlpswono beno wotöy ga ie ber tjwlō ara.

¹³⁻¹⁴ »jNo pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, pjây song jlō, pjây shdungko! jPjây Sbō tjlōkwo söga jlōkoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjlúshko! Nopga, Sbō ie ber ba pjluyo wlo li le ga somi ara. E so u bäng bängzami, nopga opzrëk jek ba roshko llëm wlo kjoyoe. Pjây opzrëk eshko llëm, ga no oblë opzrëk woydë eshko li ichëmi opzrëk eshko llëm bakoe.†

¹⁵ »jNo pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, pjây song jlō, pjây shdungko! jPjây Sbō tjlōkwo söga jlōkoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjlúshko! Pjây to löng dlung kjing, kjok shto oblë oblë, no wlëk ber bomi oppingga wlo. Wlënomishko ga pimi owa. Eni ga ber shäng owa, bomi kjinmo. Pjây shdungko, pjây ber löng iök pjë jong ri ri sjer llëm shtoyo li roshko wlo. Gueniyo bomi oppinggaga li, e shdungko, bomi kjinmo anmoyō.

¹⁶ »jPjây song jlō, pjây shdungko! Pjây so no kjok ïgō llëm wleniyo kjoyo, gueniyo no wlosömi

† **23:13-14** Tek dënashko ga kjibokwo ëre jyã shiraba oblë oblë ara. Ga kjone kjone tjlä ga «Pjây opzrëk eshko llëm, ga no oblë opzrëk woydë eshko li ichëmi opzrëk eshko llëm bakoe. Syäpga jyäpgwëmi, ga ba u li dömi ba shjiryo. E irgo ga pjây syöshtë wop ara, “Nopga kjwera pjlúe” lëba wlo lëmi. E kjïshko ga pjây shdüya Sbörë ara anmoyō, oblë kjinmo.»

lëmi. Pjãý tjlë oba kong ga “Shji tjlëno jlökoyo Sbö u kjishko ga e llëno llëme. Gueniyo shji tjlëno jlökoyo dbur sho shöylör smok lok Sbö u goshko li kjishko ga llëye loroy jlökoyo li shäryëy kjluwe” lëmi oba kong eni. ¹⁷ Pjãý kjok miydë sira llëme. Pjãý so no kjok ïgö llëm wleniyo kjoyoe. Dbur sho shöylör smok lok Sbö u goshko li iak beno tjeng dboy Sbö kong, Sbö u li kjishko. ¿Eni ga llëye tjwlö ara anmoyö li llë, dbur sho shöylör lire, de Sbö u li?

¹⁸ »Pjãý tjlë oba kong ga “Shji tjlëno jlökoyo öng sho sukklo li kjishko ga e llëno llëme. Gueniyo shji tjlëno jlökoyo öng twara, zröra, suya buk öng sho sukklo kjing go li kjishko ga llëye loroy jlökoyo li shäryëy kjluwe” lëmi oba kong eni. ¹⁹ Pjãý so no kjok ïgö llëm wleniyo kjoyoe. Öng twara, zröra, suya buk öng sho sukklo kjing go li iak beno buk dboy, öng sho sukklo li kjishko. ¿Eni ga llëye tjwlö ara anmoyö li llë, öng lire, de öng sho sukklo li?

²⁰ »E kjishko ga ëye tjlë shäng jlökoyo öng sho sukklo li kjishko ga tjlë shäng jlökoyo ba kjishko dö llëme. Tjlë shäng jlökoyo llëbo buk ba kjing go li kjishko bakoe. ²¹ Ëye tjlë shäng jlökoyo Sbö u kjishko ga tjlë shäng jlökoyo Sbö sök eshko li kjishko bakoe. ²² Ëye tjlë shäng jlökoyo kjok dogo kjishko ga tjlë shäng jlökoyo Sbö pjlu sökklö kjishko bako, Sbö sök ba sökklö kjing go kjishko bakoe.

²³ »¡No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, pjãý song jlö, pjãý shdungko! ¡Pjãý Sbö tjlökwo söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjãý wotjlik owa bomi pjluúshko! Llëbo wlënomi li shtëmi äär ba sakyö (10) go, ba sakyö (10) go, shimi kjrina kjrina,

ga twëmi Sbö kong. Bomi dli mokyö oblë oblë tjok ga shäryëmi löng jlökoyo eni bakoe. Gueniyo kjok ilgwekklo tak pjang tjwlö ara, ba kjinmo lira kolëmi löng llëme. Pjây kjok ilgwek bek llëme. Oblë songe lëmi llëme. Llëbo lëmi oblë kongshko ga shäryëmi llëm bakoe. Pjlú wlo ga kjok ilgwekklo tjwlö ara ëre shäryomirë dey, kjok ilgwekklo oblë li shäryozĩ iyado bakoe. ²⁴ Pjây so no kjok igö llëm wleniyo kjoyo, gueniyo no wlosömi lëmi. Kjok ilgwekklo, e llë loklo miydëmi llëme. E kjishko ga llëye tjwlö ara llëm li, e shäryomirë löng. Gueniyo llëye tjwlö ara li, e shäryëmi löng llëme. Pjây so no sök di ië kjoyoe. Llgwirwa buk ba di ioklo roshko li shira, gueniyo öng kësbang buk ba roshko lira dwara jer, miydara llëme.

²⁵ »¡No pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, pjây song jlö, pjây shdungko! ¡Pjây Sbö tjlökwo söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjlúshko! Pjây llëbo shäryë ara, pjây pjlúe lëba wlo, gueniyo ga pjây kirkë ara, pjây wotjlik dbur töng bomi kong erö. Pjây so di ioklo, dli uoklo kjoyoe. E kwoshkwak ba poglo go, gueniyo roshko wliwlie. ²⁶ ¡Fariseoga, pjây so no kjok igö llëm wleniyo kjoyoe! Pjlú wlo ga di ioklo, dli uoklo, e ro kwoshkwëmi bäm goshko. Pjir ga ber drëpdre jlöe.

²⁷ »¡No pinggaga kjok ilgwekklo tara Moisésdë li go, fariseoga, pjây song jlö, pjây shdungko! ¡Pjây Sbö tjlökwo söga jlökoyo lëmi, gueniyo pjây wotjlik owa bomi pjlúshko! Pjây so shinmo bap-kwo poshtik pjlublún, wolësowa kjoyoe. Ikoba ga poglo go pjlú, gueniyo roshko shinmo dboglo, llëbo

wliwli tjeng ara eshko. ²⁸ Pjāy so e kjoyo bakoe. Īkoba ga pjāy pjlo beke lēba, gueniyo pjāy wotjlik owa erā, llēye lēmi ga shāryēmi llēme.

²⁹ »iNo pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdē li go, fariseoga, pjāy song jlō, pjāy shdungko! iPjāy Sbō tjlōkwo sōga jlōkoyo lēmi, gueniyo pjāy wotjlik owa bomi pjlushko! Sbō tjlōkwo lagaga shinmotkono tjeng dēnashko li, ak sho shāryēmi ba sak kjing go, ber lōng kjone miydēba wlo. Nopga pjlo bek shinmotkono li sakyō poshāryēmi, ber wolēsowa wlo. ³⁰ E irgo ga pjāy tjlē ga “Tjawa kjwe lōng borwa tjlapgaga tek dēnashko so dbaryoshko ga Sbō tjlōkwo lagaga zrōrora llēme” lēmi eni. ³¹ Eni ga miydēmi ga pjāy Sbō tjlōkwo lagaga zrōga li tjēyoga. ³² Shāryara bomi tjlapgaga tek dēnashko so lirē sorē ga pjāy omshāryē jek eni bakoe. ³³ iPjāy so dgur kjoyoe! Pjāy shdungko, pjāy ber lōng iōk pjē jong ri ri sjer llēm shtoyo li roshko wlo. ¿Pjāy dār, āär eshko llēm wlo ga sorēro?

³⁴ »E kjīshko ga Sbō tjlōkwo lagaga, nopga kjok miydē ara, no pinggaga, e ichēr jek bomi kong. Gueniyo kjone kjone zrōmi, kjone kjone zrōmi lok kjlōs go, kjone kjone shpomi no shpokklo go judioga syō uyo roshko, ga tōktong lok. Eni ga irpjami to lōng kjok shto oblē oblē go. ³⁵ Tek dāmār ga nopga pjlo bek li srēng kwono ara. Tek jong Abel go āär jong Zacarías, Berequíás wa li go eni. Zacarías pjlo bek, gueniyo zrōromi Sbō u jong li, ōng sho sukklo jong li, e tjrēko. Llono ga owa ēre ber pjang bomi go. Pjāy shdungko e kjīshko. ³⁶ Lēr bomi kong jlōkoyo ga eerishko dbaryo sopga, pjāy shdungko llēbo owa ēre uunkong kjīshko.

Jesús slatong Jerusalén sopga kjĩshko

³⁷ »¡Jerusalén sopga, tja kuzĩa! Sbö tjlökwö lagaga zrömi. Sbö tjlökwö roy lagaga ichara bomi kong li lömi ak go, zrömi wlo. Woydoror enido ga pjäy tön, kjörkö meyo ba wapga tönö tjeng ba sjägä dirko wleni, gueniyo woydoromi llëme. ³⁸ Tja kuzĩa. Bomi u, e raye Sbörë ber jong tjoksa. ³⁹ Lër bomi kong ga tja ère ïmi ame, äär jong pjäy tjlë löng ga »«Kjwe ichara Tjlapgarë tjwe kjok èreshko.

Kjwe kjimte Sbörë”Š lëmi löng guing» le.

24

«Sbö u pjir ber drete» lara Jesúsde

¹ E irgo ga Jesús opshino jek Sbö u jong lishko dwayo. Jëk shängshko ga ba oppinggaga tek löng ba zlong bäng ga tjlë lok ba kong ga «U lok ère ïzong» le.

² Kuya ga tjlë ba kong ga «¿U lok ère ïmi löngde? Lër bomi kong jlökoyo ga èreshko akkwo ëmdë ber tjeng ëng kjing go kjwara llëme. Llëbo tjeng kës ère pjir ber drete» le.

Kjok pjir dbaryo jyäglo

³ E irgo ga jem öötong löng Olivos dlupyö ga Jesús sirkeno sök eshko. Ba oppinggaga tek löng ba zlong bäng, tjlë ba kong tjoksa wlo. Eshko ga tjlë lok ga «¿Llëye lëp shäng li, e shäryë llono? ¿Pja tjwe iröng dörö li jyäglo wen llë? ¿Kjok pjir dörö li jyäglo wen llë?»

⁴ «Pjäy sjëk, pjäy jyäpgwëba llëm wlo. ⁵ Eshko ga nopga wen tjwe ara tjlë ga “No pjlyo ichara Sbörë shrono shäng li tja” le. E go ga oba jyäpgwe ara.

⁶ »Roy kumi ga oba ëngkjwë kjok shto oblë oblë arashko ga llëye bangkjrëmi llëme. E shäryë eni kjluwe. Gueniyo eshko ga kjok pjir dbaryo li äätë llëm obi. ⁷ Tjëyoga oblë oblë ëngkjwë lok ëng tjok. Nopga kjok shto oblë oblë so ëngkjwë lok ëng tjok bakoe. Pjli tjwe ara kjok shto oblë oblë. E ga yo tjwe ara kjok shto oblë oblë bakoe. ⁸ Gueniyo llëbo wen tjwe owa anmoyõ li soye llëbo kës ëre go kjwlë jä.

⁹ »Eshko ga pjäy twëba kjok llwegaga kong, pjäy shdüya lok wlo, ga pjäy zröya lok bakoe. Bor kjishko ga pjäy ïywaba shjiktëng kjok kjwang jikong. ¹⁰ Eshkoshko ga nopga ara mär bor go ame. Epga ëng ïywõ shjiktëng, ëng rotë kar kar, ëng twë kjok llwegaga kong bakoe. ¹¹ Eshko ga nopga ara to löng tjlä ga “Tja Sbõ tjlökwo laga” le, gueniyo e ichaga Sbörë llëme. E go ga oba jyäpgwe ara. ¹² Eshko ga nopga wotjlik owa ëng kong ara. E kjishko ga nopga löng ara ëng woydë ame. ¹³ Gueniyo ga ëye mär bor go äär jong ba dbo go ga era där ber shäng pjlu ïyado. ¹⁴ Sbõ ber no pjlu yo sorë li roy pjlu, e shdär kjok kjwang jikong, miyde tjëyoga uunkongdë wlo. Eshko ga öötong kjok pjir dbaryoshko.

¹⁵ »Dënashko ga Sbõ tjlökwo laga Daniel, e tjlökwo tono llëbo shäryë owa anmoyõ Sbõ shto zrek roshko kjishko. Ère woydër ga kumi yõtsõ. ¹⁶ Eshko ga pjäy löng Judea kjokyo ga pjäy tökzong dlup lëkong; ¹⁷ pjäy löng bop u dbo kjing sdok li kjing go ga pjäy tökzong maling, pjäy opzrëk jek bomi u roshko llëbo kjrë llëme; ¹⁸ pjäy löng bomi kjokshko ga pjäy jek bomi ushko iröng bomi shwong kop

lëkong li kjrë llëm bakoe. ¹⁹ E dbaryo ga walëga löng kjlaraso llëm, e song jlõe. Walëga kjwozirwa tjeng nä ië, e song jlõ bakoe. ²⁰ Rokozī Sbõ kong ga pjây tøk kjok owa dbaryo llëm, woshtozlong dbaryo llëm bakoe.

²¹ »E dbaryo ga llëbo wen nopga kong owa an-moyõ. Llëbo eni, e ïkdaba tek dämärshko dwayo llëm, ga wen e kjoyo ame. ²² Llëbo owa ère ie Sbörë ber dbar ara llëm, ba nopga kjrara li woyde ara kjishko. Eni llëm kjwe ga èye dār ber sök sē kjlara llëme.

²³ »Eshko dbaryo ga no tjwe shäng tjlä ga “iNo pjluyo ichara Sbörë li shäng na ïzīa!” le. Oblë tjlä ga “iShäng kjwe!” le bomi kong, gueniyo jlõ lëmi llëme. ²⁴ Eshko ga nopga ara to löng tjlä ga “No pjluyo ichara Sbörë shrono shäng li, e tja” le. “Tja Sbõ tjläkwo laga kjok ère so” le. Gueniyo e ichaga Sbörë llëme. Llëbo ïydëba llëm wleniyo shärye lok kësbang oblë oblë ara. Llëbo jyäglo shärye lok oblë oblë bakoe. Shärye lok eni, oba ara jyäpgwe wlo, Sbõ nopga kjrara li ëmdë jyäpgwe wlo le, gueniyo epga jyäpgwe ga äe. ²⁵ Gueniyo miydëmi pjir wlo ga llëye wen eshko li loror bomi kong tjän. ²⁶ E kjishko ga èye tjlä ga “iNo pjluyo ichara Sbörë li shäng kjok dogro no llëmshko!” le bomi kongshko ga pjây jek eshko llëme. Èye tjlä ga “iOpjnenno sök na!” le bomi kongshko ga jlõ lëmi llëm bakoe. ²⁷ No to ter kjok dogo dwayo ère tjwe iröng obishko ga e ber so llgwläng ller kälä lletlet kjok dogo llaw pogo kjoyoe. Eni ga tja ïga nopga uunkongdë wëlle. ²⁸ Shinmo doyo buk kjone ga lä tjwe tön ara eshko.

No to ter kjok dogo dwayo li tjwe iröng obi

dbaryo

²⁹ »Llëbo owa ëre dbaryo irgo ga
 »“Dlo ber pjang yët,
 ga mok kâlã të ame.

Dbala lon ter kjok dogo dwayo,
 ga kjopkwo ber dete erä.”*

³⁰ »Eshko ga ïkoba ga no to ter kjok dogo dwayo ëre
 jyãglo li wen kjok dogo ga bangkjrëba kjok kjwang
 jïkong, ga slar lok ara. Eshko ga ïkoba ga tja ter tjwe
 pjäng sho roy ga bor dbo kâlã ïkoba wëlle. ³¹ Bor
 parkagaga kjok dogo so ichër wli kësbang të, ga bor
 nopga kjrara li kjre lok kjok kjwang jïkong, tÿya
 wlo.

³² »Tja kuzïa. Pjãy pin, kjor ko *higuera* li go. Kjor
 kowo wen mite, korga wen tjaglënshko ga miydëmi
 e go ga lushko dbaryo äätoe. ³³ Eni ga llëbo tjeng
 kës ëre shäryë li ïmishko ga miydëmi e go ga no to ter
 kjok dogo dwayo ëre tjwe iröng obi dbaryo li ääto
 eni bakoe. ³⁴ Lër bomi kong jlökoyo ga nopga löng
 eerishko dbaryo kjone kjone wolontë llëm obishko
 ga llëye lër shäng bomi kong ëre shäryë uunkong.
³⁵ Kjopkwo, kjok ëre, e pjir ber drete. Gueniyo bor
 tjlökwoora ber pjang iyado.

³⁶ »E dbaryo llono, kjok orë, ëye ommydë
 llëme. Miydaga Sbö parkagaga kjok dogo sorë llëm,
 miydaga Sbö Wa ërerë llëm bakoe. Miydaga Data
 Sbörë eröe. ³⁷ No to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe
 iröng obi döröshko ga llëbo shäryë kjok ëre kjing
 go li, e ber so llëbo shäryono Noé dbaryoshko li
 dik. ³⁸ Eshko ga kjok ëre pitë llëm obishko ga
 nopga to löng wlëp dli uë, di ië, orkwosmok ëng tjok

* **24:29** Isaías 13.10; 34.4.

öötong Noé opzrëno jem kÿyong kësbang roshko dbaryoshko. ³⁹ Llëye tjwe shäryë eshko li miydaraba llëme. Eshko ga shunyo shrono kësbang, ga nopga li söra dirë, shtena drete. No to ter kjok dogo dwayo ëre tjweshko ga e shäryë eni bakoe. ⁴⁰ Eshko dbaryo ga domerga löng do pjök parkë ba kjokshko. Kjlara söya, kjlara ie ber shäng eshko. ⁴¹ Ga walëga löng do pjök llëbo kläk. Kjlara söya, kjlara ie ber shäng eshko.

⁴² »E kjïshko ga pjäy löng sjëk ÿyado, bomi Tjlapga ëre tjwe dbar llono miydëmi llëm kjïshko. ⁴³ Tja kuzïa. Æye tjwe lürkë llono miyde u sogo lirë kjwe ga koshe, ba u de, llëbo lüyotkëba llëm wlo. ⁴⁴ No to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe llono miydëmi llëm kuzong ga pjäy ber löng bor koshë, poshäryak pjir ÿyado.

Parkaga pjlú, parkaga owa

⁴⁵ »Parkaga ie ba pjlurë ber ba parkagaga oblë daga, sëya äär ba dloyo go kjok orë ga woyde ga parkaga llëye le ba kong li shärye eni wleniyo, kjok miydë ara wleniyo bakoe. ¿Gueniyo ga kjre sorë? ⁴⁶ Tjwe iröng obishko ga parkaga wlëya ba pjlurë shäng ba pak shäryë pjlú li, e kongda ber pjlúe. ⁴⁷ Lër bomi kong jlökoyo ga era ie ba pjlurë ber shäng ba llëbo uunkong kägäyo. ⁴⁸ Gueniyo ga parkaga li wotjlik owa wleni ga wotjlik ga ba pjlú tjwe maling llëme le, ⁴⁹ ga opyorgö to shäng parkagaga oblë shdung, ga glö ara nelöga tjok. ⁵⁰ Eni wleni ga koshe shäng llëm dbaryoshko ga ba pjlú tjwe. ⁵¹ Eshko ga parkaga owa li shdüya, iche nopga Sbö tjlökwo söga jlökoyo le, gueniyo wotjlik

owa ba pjlúshko tjeng'lishko, ber shäng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjïy.

25

Kjogloga doglo sak kjwara (10)

¹ »Sbö ber no pjluyo sorë, e so llëbo lër bomi kong ëre kjoyoe. Pjlara ga orkwosmozlong dbaryo ga kjogloga töno tjeng doglo sak kjwara (10), kjoglo orkwosmok wlo li yorkaga. Ba iök shjiy bapkwo söra ba tjok kjlara ï ï, ga beno löng domer orkwosmok wlo li koshë. ² Kjogloga doglo shkëng (5) wotjlïk llëm wleniyo, kjogloga doglo shkëng (5) obi, era wotjlïk pjlú wleniyo. ³ Kjogloga wotjlïk llëm lira iök dyo söno ba tjok llëme. ⁴ Kjogloga wotjlïk pjlú lira iök dyo söno ba bapkwo roy, ga iök dyo söra lok bapkwo oblë roy bakoe. ⁵ Eshko ga domer orkwosmok wlo li shrono mäling llëm kuzong ga poywõ lok uunkong, ga ponoe.

⁶ »Kjok rong ga oba tjlë dbo go ga “iDomer li tek shäng döröe! iPjây opshis ba wlokjrë!” le.

⁷ »Kuya kjogloga lirë ga kojono lok uunkong, ba iök shjiy li poshãrye wlo. ⁸ Kjogloga wotjlïk llëm li tjlë lok llamo löng li kong ga “Borwa iök sjer woydë. E kjïshko ga tjawa sëzï iök dyo sira” le.

⁹ »Gueniyo kuya wotjlïk pjlú lirë ga tjlë lok ba kong ga “Llëme. Borwatoy kjwõr shji uunkong kong wlo llëme. Twërwa bomi kong kjwe ga borwatoy pjir bakoe. E kjïshko ga pjây to ba tjwlëk bomi kong om go dey” le.

¹⁰ »Gueniyo jek lok ba tjwlëk wopro ga domer li shronoe. Kjogloga löng ïyado ba koshë li opzrëno jek orkwosmozlong uyo li roshko. Ga u bäng li

bängzaraba tuke. ¹¹ E irgo ga kjogloga kjrina li shrono lok iröng obi ga tjlē ga “;Tjlapga, Tjlapga, u bäng dös borwa kong!” le.

¹² »Gueniyo kuya domer orkwosmok wlo lirë ga tjlē ba kong ga “Lër bomi kong jlökoyo ga pjây ë miydër llëme” le.

¹³ »No to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe iröng dbar llono, kjok orë, e miydëmi llëme. E kjïshko ga pjây ber löng sjëk ÿyado.

Parkagaga doglo mya

¹⁴ »Sbö ber no pjluyo sorë, e so llëbo lër bomi kong ëre kjoyoe. Pjlara ga domer shäng kjlara. To kjok shto oblë go kjwlë wleni ga ba parkagaga rokara, ie ber löng ba dbur dë wlo. ¹⁵ Ba parkaga dbur dë pjlú anmoyö li kong dbur sho pjlublún twara kjwo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000). Ba parkaga dbur dë pjlú li kong twara kjwo sak dbäw dbäw pjloglo pjok (2,000). Ba parkaga dbur dë pjlú anmoyö llëm li kong twara kjwo sak dbäw dbäw (1,000). E irgo ga toe.

¹⁶ »Parkaga kong dbur twara kjwo sak dbäw dbäw pjloglo shkëng (5,000) li, llëbo tjwllëna dbur li go, ga soynena jek obi, ga dbur shano öötong bayo eni obi. ¹⁷ Parkaga kong dbur twara kjwo sak dbäw dbäw pjloglo pjök (2,000) li omshäryono e kjoyo bako, ga dbur shano bayo eni obi bakoe.

¹⁸ Gueniyo parkaga kong dbur twara kjwo sak dbäw dbäw (1,000) lira pjlëbgwo kjono kjwara klung roshko, ga dbur li jnena beno tjeng e roshko.*

* **25:18** Eshko dbaryo ga nopga dbur jneno tjeng klung roy, lüyotkëba llëm wlo.

19 »Dbar kop ara irgo ga domer li shrono shäng iröng obi ga ba parkagaga rokara, dbur li llgweya ba tjok wlo. 20 Ba parkaga kong dbur twara kjwo sak dbäw dbäw p̄loglo shkëng (5,000) li shrono shäng ba shwoy ga tjlë ba p̄luyo kong ga “Tjlapga, tja kong dbur sho p̄lublún tworop kjwo sak dbäw dbäw p̄loglo shkëng (5,000). Tja dbur shano bayo eni obi” le, ga dbur li twara ba kong uunkong.

21 »Kuya ga tjlë ba kong ga “P̄lúe. Pja parkaga p̄lú wleniyo, llëye le bop kägäyorë bop kong li shäryëp eni iyado. Pja kong llëbo tworor chira, ga dorop p̄lo beke. E kjishko ga llëbo twër bop kong ara, dëp wlo. Pja opzrëk tek bor tjok na, pja ber sök wop̄lú wlo” le.

22 »E irgo ga ba parkaga kong dbur twara kjwo sak dbäw dbäw p̄loglo p̄jök (2,000) li shrono shäng ba shwoy ga tjlë ba kong ga “Tjlapga, tja kong dbur sho p̄lublún tworop kjwo sak dbäw dbäw p̄loglo p̄jök (2,000). Tja dbur shano bayo eni obi” le, ga dbur li twara ba kong uunkong.

23 »Kuya ga tjlë ba kong ga “P̄lúe. Pja parkaga p̄lú wleniyo, llëye le bop kägäyorë bop kong li shäryëp eni iyado. Pja kong llëbo tworor chira, ga dorop p̄lo beke. E kjishko ga llëbo twër bop kong ara, dëp wlo. Pja opzrëk tek bor tjok na, pja ber sök wop̄lú wlo” le.

24 »E irgo ga ba parkaga kong dbur twara kjwo sak dbäw dbäw (1,000) li shrono shäng ba shwoy ga tjlë ba kong ga “Tjlapga, miydër p̄lú ga pja kjange. Pja dwla bo kjrë, dwla dgorop llëmshko. Dwla sguinop llëmshko ga dwla bo jöp eshko bakoe.

25 E kjishko ga pja bangkjrörör ara, ga bop dbur li

jnenor beno tjeng klung roshko. Tjeng ëre” le ba kong.

²⁶ »Kuya ga tjlë ba kong ga “Pja parkaga owa, shmi ara. Miydëp pjlú ga tja dwla bo kjrë, dwla dgoror llëmshko. Dwla sguinor llëmshko ga dwla bo jör eshko bakoe. ²⁷ E kjïshko ga bor dbur ëre sörop, jnenop dbur jnezlóng uyo roshko dey. Eni kjwe ga tja tjwe iröng obi ga tja dbur töno e kjinmo kjwe” le ba kong.

²⁸ »Eshko ga ba pjluyo tjlë oba kong ga “Dbur tjeng ba wloshko kjwe dözï, twozï kjlara shäng dbur shano kjwo sak dbäw dbäw pjloglo sak dbäw (10,000) li kong. ²⁹ Eye llëbo tjok ga sëya jek obi, ber llëbo ara wlo. Eye llëye llëm ga llëye tjeng sirawa li döya ba shjiryö drete. ³⁰ Parkaga llëno llëm kjwe dbuzï jek kjoko, kjok ro sï roshko, ber shäng slar eshko, kowo uë, llëbo bang ara ba kong kjïy” le.

No ilgwezlóng dbaryo

³¹ »No to ter kjok dogo dwayo ëre tjwe bor dbo kãlã go, bor parkagaga kjok dogo so tjokshko ga tja sirkek wlar sök bor pjlú sökklo kãlã lletlet li kjing go. ³² Eshko ga tjëyoga kjrina kjrina kjok kjwang jïkong tjwe tön uunkong bor boksho. Öng daga, ba öng wlëp ushko so, ba shwling ushko so, e kje dboy dboy sorë ga nopga kjër dboy dboy eni bakoe.

³³ »Nopga so öng wlëp ushko so kjoyo li iër ber tjeng or këlëkong. Nopga so shwling ushko so kjoyo li iër ber tjeng or mlëkong. ³⁴ E irgo ga no pjluyo ëre tjlë nopga tjeng or këlëkong li kong ga “Pjãy kjimtara bor Datarë. Pjãy tek löng kjok ëreshko. Kjok ëre poshãryak buk pjir, kjok ëre shãryara Sbörë

tek lëkong. ³⁵ Tja pjli arashko ga tja sënomi. Tja wodogroshko ga tja kong di tworomi. Tja song, tjwe shto oblë so dwayoshko ga tja wlokjroromi bomi ushko. ³⁶ Tja shwong llëmshko ga tja kong shwong tworomi. Tja swlo arashko ga tja kjimtoromi. Tja sök no shdüzlong uyo roshko ga tja ñnomi öör jong ey” lër.

³⁷ »Kuya nopga pjlo bek lirë ga tjlë lok bor kong ga “Tjlapga, ¿pja ñnorwa pjli arashko ga pja sënorwa lëp li, e llonoshko? ¿Pja wodogroshko ga pja kong di twororwa lëp li, e llonoshko? ³⁸ ¿Pja song, tjwe shto oblë so dwayoshko ga pja wlokjrororwa borwa ushko lëp li, e llonoshko? ¿Pja shwong llëmshko ga pja kong shwong twororwa lëp li, e llonoshko? ³⁹ ¿Pja swlo arashko, pja sök no shdüzlong uyo roshko ga pja ñnorwa öör jong lëp li, e llonoshko?” le.

⁴⁰ »Eshko ga tja tjlë ba kong ga “Lër bomi kong jlökoyo ga shäryoromi eni bor pjeyo song wleniyo kjlara kong wleni ga shäryoromi bor kong wleni” lër.

⁴¹ »E irgo ga tja tjlë nopga tjeng or milëkong li kong ga “Pjäy shdungko. Pjäy opkjos bor zlong dwayo. Iök jong kjwara pjë jong ri ri ñyado. Shäryak jong Ä kong, ba pjeyoga kjok dogo so kong bakoe. Pjäy nom ber löng eshko ñyado. ⁴² Tja pjli arashko ga tja sënomi llëme. Tja wodogroshko ga tja kong di tworomi llëme. ⁴³ Tja song, tjwe shto oblë so dwayoshko ga tja wlokjroromi bomi ushko llëme. Tja shwong llëmshko ga tja kong shwong tworomi llëme. Tja swlo arashko, tja sök no shdüzlong uyo roshko ga tja ñnomi öör llëm bakoe” lër.

44 »Kuya lok ga tjlě lok bor kong ga “Tjlapga, ħpja ĩnorwa sorě lěp li ga pja kjimtororwa llēm llonoshko?” le.

45 »Eshko ga tja tjlě ba kong ga “Lěr bomi kong jlōkoyo ga llēye shāyroromi eni bor pjeyo song wleniyo kjlara kong llēm wleni ga shāyroromi bor kong llēm wleni” lěr.

46 »E irgo ga epga jongya ber tjeng shdūya ĩyado wlo. Ga nopga pjlo bek li jongya ber tjeng sē ĩyado Sbō tjok wlo» le ba kong.

26

«ĶJesus, e shay, zrōy wlo sorě ga pjlú?» lara ba wloyogarē

1 Jesús tjlěno pjir ga tjlě ba oppinggaga kong ga
2 «Miydēmi pjlú ga Israel tjēyoga dōktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrēkklo li kjönma. Eshko dbaryo ga no to ter kjok dogo dwayo ěre twēba bor wloyoga kong, tja zrōya lok pjang kjlōs go wlo» le.

3 Eshkoshko ga syōshtaga kägāyoga, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo, e tōno lok syōshtaga kēsbangyo ko Caifás ushko, 4 ga tjlě lok ěng kong ga «ĶJesus, e shay, zrōy wlo sorě ga pjlú? Shay wlo ga jyōyotkēy. 5 Gueniyo dbar shrēzlong dbaryo llēme. Llēm ga nopga ara ga wlike lok äe» le.

Walē kjlara, poshtikklo lō pjlēblē tjwlō ara wleniyo tyara Jesús dlu kjing go

6 E irgo ga Jesús jek öötong shäng Betania kjokyo, Simón ushko. Dēnashko ga Simón li poglo go swlo ara, sho an do ĵikong, gueniyo poptonoe. 7 Jesús sök Simón ushkoshko ga walē shrono shäng ba

zlong bäng kjlara, wloshko poshtikklo bapkwo tjwlõ ara shäryak akkwo ko *alabastro** go, roshko poshtikklo lõ pjleblë tjwlõ ara wleniyo. Eshko ga söra jek Jesús sök ië lishko, ga tyara ba dlu kjing go. ⁸ İya ba oppinggagarë ga iirkë jong, ga tjle lok ëng kong ga «¿Kjwe zäya kjweni ega? ⁹ Zok ga kjwe soynena dburyo ara, oba song wleniyo kjimtoklo wlo dey» le.

¹⁰ Tjle löng llë li miydara Jesüsdë pjir kuzong ga tjle ba kong ga «¿Walë kjwe läywëmi eni ega? Lëye shäryara bor kong ëre beno pjluë. ¹¹ Oba song wleniyo löng bomi tjok İyado, gueniyo tjara shäng bomi tjok İyado llëme. ¹² Poshtikklo tyara bor doyo go ëre, e bor doyo poshäryoklö, tja iëba sakshko wlo. ¹³ Lër bomi kong jlökoyo ga kjok kjwang jikong kjone pogo ga Sbö tjlokwo roy pjluë lëbashko ga llëye shäryara walë kjwerë bor kong ëre woyoshrëba, ga roy lëba bakoe» le.

«Jesús soyner; twër ba wloyoga kong» lara Judasdë

¹⁴ Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjlara ko Judas Iscariote. E öör shäng syöshtaga kägäyoga İk, ¹⁵ ga tjle ba kong ga «¿Jesús, e twër bomi kong ga tja potjwlëmi kjöm?» le. Eni ga potjwlëna lok dbur sho pjluë kjwo sak mya (30). ¹⁶ Eshko jek lëkong ga Judas beno shäng wotjlük ga «¿Jesús twër ba kong sorë ga pjluë?» le.

Jesús iono ba oppinggaga tjok

* **26:7** Alabastro, e ak pjluë wleni, ga poshtikklo bapkwo shäryëba e go.

17 E irgo ga pjlung shosho suk pjiir shäryak ba uukklo tjok llëm dbaryo li öötonge. E dbaryo ga Jesús oppinggaga tek shrono löng ba zlong bäng ga tjlë ba kong ga «¿Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklo li dliyo shäryërwa kjone ga pjlú?»

18 «Pjäy to Jerusalén kjokyo roshko. Domer shäng kjlara eshko. Pjäy tjlë ba kong ga “Tjlapga no pingga tjlë ga ‘Tja dbaryo äätoe. Tja jek bop ushko bor oppinggaga tjok, Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo li shrërwa wlo’ le” lëmi ba kong eni» le ba kong. 19 Kuya lok ga shäryara lok eni, ga dbar shrëkklo li dliyo poshäryara lok pjire.

20 Öötong kjok shkë ga Jesús sök ië, ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) li tjok. 21 Löng ië wopro ga Jesús tjlë ba kong ga «Lër bomi kong jlökoyo ga pjäy kjlara, tja soyneya, twe oba kong» le.

22 Kuya lok ga beno löng woydë arae. Ga kjlara kjlara tjlë Jesús kong ga «Tjlapga, ¿tja llëm llëmdo?» le.

23 Kuya ga tjlë ba kong ga «Ëye sök bor tjok, ba pjlung shosho suk pjiir li pöya sök bor tjok ioklo kjwaraso roy ga bor soynega li e. 24 No to ter kjok dogo dwayo ëre wolon, tak pjang Sbö tjlökwo go sorë li eni. Gueniyo bor soynega, era song jlöe. Weno llëm kjwe ga pjlú ba kong dey» le.

25 Eni ga Judas, ba soynega li tjlë ba kong ga «No pingga, ¿tja llëm llëmdo?»

«Lëp sök om go liro» le ba kong.

²⁶ Löng ië wopro ga pjlung shosho suk pjir kjrara Jesúsde kjwara, ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong dli tworop ëre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» le. E irgo ga pjlung shosho suk pjir li tora, twara sira sira ba oppinggaga kong, ga tjlë ba kong lok ga «Kjrozĩ, uozĩ, ëre bor sho wleni» le.

²⁷ E irgo ga di ioklo kjrara kjwara, roy kjillgwo bo dyo dbo ara, ga tjlë Sbö kong ga «Tjawa kong kjillgwo bo dyo tworop ëre. Tjawa ber wopjlú bop tjok e kjishko» le. E irgo ga twara ba oppinggaga kjlara kjlara kong, ga tjlë ba kong lok ga «Iozĩ pjãy uunkongde sira sira. ²⁸ Ère bor srëng wleni. E go ga tjlökwo twara Sbörë, beno iyado wlo li, e shärye. Bor srëng li kwon, nopga ara kong. E go ga owa pjang ba go li löya Sbörë ber drete. ²⁹ Gueniyo lër bomi kong ga kjillgwo bo dyo iër ame, äär jong bor Data ber sök no pjluyo dbaryoshko jã. Eshko ga iër bomi tjok jek obi» le.

«Pjãy tjeng uunkong ëre, tja rayëmi pjire» lara Jesúsde ba oppinggaga kong

³⁰ E irgo ga tono lok pjlara Sbö kong, ga to jem lok Olivos dlupyo. ³¹ Öötong löng eshko ga Jesús tjlë ba kong ga «Sbö tjlökwo tak pjang eni:

»“Öng daga li zrör,
ga öng wlëp ushko so tjeng li shdär ber kjloro erä.”†

Eni ga eeri shkëyo ga pjãy tjeng uunkong ëre, tja rayëmi pjire. ³² Gueniyo ga tja wolono, ga tja woshrara Sbörë iröng obishko ga tja äär Galilea kjokyo bomi bäm go. Pjãy koshër shäng eshko» le.

† 26:31 Zacarías 13.7.

³³ Kuya Pedrorë ga tjlë ba kong ga «Llamora, pja rayara uunkong pjir ëmdë ga tjara, pja rayër llëme» le.

³⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «Lër bop kong jlökoyo ga pjesit kjok shränto ga kjörkö kjluntë llëm obishko ga “Jesús, e ë miydër llëme” lorop oba kong pjloglo mya tjän» le.

³⁵ Gueniyo kuya ga tjlë ba kong obi ga «Eni llëme. Tja zrökoba jek bop tjok ëmdë ga “Jesús, e ë miydër llëme” lër ë kong llëme» le.

Ba oppinggaga llamo li omlono e kjoyo bakoe.

Jesús syöshtono Sbö kong Getsemaní kjokyo

³⁶ E irgo ga Jesús jek öötong shäng Getsemaní kjokyo ba oppinggaga tjok. Eshko ga tjlë ba kong lok ga «Tja to syöshtë Sbö kong këm ëre wle wopro ga pjäy wlar ber tjeng na» le.

³⁷ Eni ga jek syöshtë lishko ga ba oppinggaga tjeng li söra jek ba tjok doglo mya, Pedro, Santiago, Juan. Jek löngshko ga Jesús wosong, woydë ara. ³⁸ Ga tjlë ba kong lok ga «Tja woydë ara bor pjluhshko. Kur ga tja wolon kjoyoe. Pjäy ber tjeng na, ga pjäy sjëke» le.

³⁹ Eni ga opkwono jek këgo sit, ga kjök tono, kujono bokdo kjlay klung go, ga syöshtono Sbö kong, tjlë ga «Data, rokër bop kong sira ga llëbo wen bor kong owa dörö li, e wen tjwe bor kong llëm kjwe dey. Shäryë eni ga pjlu kjwe ga woydër eni. Gueniyo ga e laga tjarë llëme. E laga ber pjarë. Woydër ga llëbo shäryë, woydëp sorë li eni» le.

⁴⁰ E irgo ga tek shrono shäng ba oppinggaga doglo mya beno tjeng lishko ga wlëna bë tjeng pëe. Eni ga tjlë Pedro kong ga «¿Pjäy löng së wop sira ga

äre? ⁴¹ Pjãý pë llëme. Pjãý sjëke. Pjãý syõshtozong. Eni ga pjãý tjľıya Ärëshko ga pjãý kjimte Sbörë, llëbo owa shãryëmi llëm wlo. Pjãý llëbo pjľú shãryë woydë jlõ, gueniyo pjãý womae» le.

⁴² E irgo ga jek syõshtë obi. Tjľë ga «Data, llëbo wen tjwe bor kong owa li kjëp ga ä wleni ga laga ber pjarë» le.

⁴³ E irgo ga tek shrono shãng irõng obi ba opping-gaga beno tjeng lishko ga wlëna bë tjeng pë obi, bokkwo llir woydë ëng go poywõrë kjïshko. ⁴⁴ Eni ga jek syõshtë pjłara obi, õõtong pjloglo mya. Eshko ga tjľëno jek obi, lara bãm go sorë ga eni.

⁴⁵⁻⁴⁶ Syõshtono pjir ga tek shrono shãng irõng obi ba oppinggaga beno tjeng lishko ga tjľë ba kong ga «¿Pjãý lõng pë, woshtë obire? No to ter kjok dogo dwayo ëre twëba ber tjeng nopga owa wloshko li dbaryo õõtonge. İzĩa. Bor soynega tek shãng dõrõ tjãn. Pjãý kojõzong. Shji to ëng dowľëk ba tjok» le.

Jesús shara ba wloyogarë

⁴⁷ Jesús tjľëydë pjitë llëm obishko ga ba opping-gaga doglo sak kjwara kjingsho pjök (12) kjłara ko Judas, e shrono shãng eshko. Nopga shrono lõng trãk llëm ba tjok, kjone kjone wloshko drõng, kjone kjone wloshko wlëng no shpokklo. Epga ichaga syõshtaga kãgãyoga, judío tjłapgaga kjok llgwega wleniyorë. ⁴⁸ Lunashko ga llgwera Judasdë nopga li kong pjir tjãn, Jesús, e ë miyde lok wlo. Tjľëno ba kong ga «İmi ga ëye lõ shir† ga domer li e. E shamirë» lara eni.

† **26:48** Lõ shik lanyo, e tak pjang Génesis 27.26 go.

⁴⁹ Eni ga Judas jek öötong shäng Jesús zlong bäng ga tjlē ba kong ga «¡Miga, Tjlapga no pingga!» le ba kong, ga lõ shira.

⁵⁰ Kuya ga tjlē ba kong ga «Kjobe. Pja bor kjlara. Llëye shäryëp wlo li shäryozong» le.

Eni ga nopga li tek shrono löng Jesús zlong bäng ga shakza lok pjä erä. ⁵¹ Eshko ga nopga löng Jesús tjok eshko li kjlara dröng shino kjwangna, ga syöshtaga kësbangyo parkaga kwomgwo zakza tas jer lon pjik buk töshko erä.

⁵² Eni ga Jesús tjlē ba kong ga «Bop dröng kjwe jnes ba shtoy iröng obi. Èye èngkjwë dröng go ga zrökoba dröng go bakoe. ⁵³ Eni tjok ga rokër bor Data kong kjwe ga tja kong ba parkagaga kjok dogo so iche träk llëm ga pjlu, kjringgwo sak kjwara kjingsho pjök (12) wleni. ¿E miydëp llëmdo? ⁵⁴ Gueniyo llëye wen bor kong li, e tak pjang Sbö tjlökwö go tjän. Rokër bor Data kong eni kjwe ga llëye tak pjang li shäryë eni llëme» le.

⁵⁵ Ga Jesús tjlē nopga li kong ga «¿Pjäy tjwe bor shak dröng tjok, wlëng no shpokklo tjok kjweni ega? ¿Tja shamishko ga tja èngkjwë bomi tjok lëmiro? Tja öör shäng oba ping ara, Sbö u zlong bäng. ¿Tja sharomi eshko llëm egaro? ⁵⁶ Gueniyo ère shäryë jüni, tjlökwö tara Sbö tjlökwö lagaga tek dënashko sorë li ber jlökoyo wlo» le.

Eshko ga ba oppinggaga Jesús rayono uunkong, ga töktong to lok ey dwayo.

Jesús söraba öötong shäng Judío Kjok Llgwegaga Këskësyö bokshto

⁵⁷⁻⁵⁸ E irgo ga Jesús söra lok to jongya syöshtaga kësbangyo ko Caifás ushko. Pedro jek shäng kä

kjwaraso kä kjwaraso ba irgo. Öötong löng eshko ga opzrëno jek u li roshko, ga Pedro beno sök u bongkjako, Sbö u dagaga löng li tjok, llëye shäryëba pjir ber sorë İya wlo.

No pinggaga kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, judío tjlapgaga kjok llgwegaga wleniyo, e tönö löng u li roshko tjan. ⁵⁹ Syöshtaga kägäyoga, Judío Kajok Llgwegaga Këskësyo uunkong, Jesús zröya lok woydë. E kjışhko ga nopga rokara ara tönö tjeng lishko, Jesús jyöyotkë wlo, rote lok e go wlo. ⁶⁰ Jyöyotkara lok ara, gueniyo llëye to wlëna llëme. E irgo ga nopga kojono oblë do pjök, Jesús rotë wlo. ⁶¹ Tjlë lok ga «Domer ëre tjlëno ga “Sbö u ëre shdör dret, ga äär dbargwo mya ga shäryër ber ba shtoshko iröng obi” lara eni» le.

⁶² Eni ga syöshtaga kësbangyo li kojono, ga tjlë Jesús kong ga «Pja rote löng ara. ¿Dboryëp llëmde?» le. ⁶³ Kuya ga beno shäng kjinge. Eni ga syöshtaga kësbangyo li tjlë ba kong ga «¿No pjlyo ichara Sbörë shrono shäng li, Sbö Wa lëba li, e pjare? Los borwa kong jlökoyo, Sbö Sök İyado li ko go» le.

⁶⁴ Kuya ga tjlë ga «Lëp shäng pjarë om go eni. Gueniyo lër bomi kong ga Sbö, llëye shärye woydë li shärye ga pjluë. Ga llono ga no to ter kjok dogo dwayo ëre İmi sök ba orkwo këlëkong, § tja İmi ter tjwe kjok dogo pjäng sho tjrëko bakoe» le.

⁶⁵ Kuya syöshtaga kësbangyo lirë ga ba shwong dwlëkza tjä tjä iirdë. Tjlë ga «¿Domer kjwe shäng Sbö lāywë owa, ber tjwlö llëm wlo le! ¿Ëye wlëy

§ 26:64 Ëye sök pjlu orkwo këlëkong ga e tjwlö ara anmoyö.

ba rotë obi llëno? Llëye lara li kuromi pjiir tjan.
⁶⁶ ¿Kumi ga sorë?» le.

Kuya nopga töno tjeng uunkong lirë ga tjlë ga
 «¡Kjwe zrökko!» le.

⁶⁷ Eshko ga Jesús yora lok. Bokso go tröng twara
 lok bakoe. Kjone kjone omkwomso shpono, ⁶⁸ ga
 tjlë ba kong ga «Pja no pjluyo ichara Sbörë shrono
 shäng li jlökoyo wleni ga pja shpoga ërë los borwa
 kong» le.

«Jesús, e ë miydër llëme» lara Pedrorë

⁶⁹ E wopro ga Pedro sök kjoko, u bongkjako.
 Eshko ga kjoglo shäng kjlara, syöshtaga kësbangyo
 parkaga wleniyo. Tek shrono shäng Pedro zlong
 bäng ga tjlë ba kong ga «Nopga jëklöng Jesús, Galilea
 so li tjok, e kjarayo pja» le.

⁷⁰ Kuya ga tjlë ga «¡Jyõ! Llëye lëp shäng li miydër
 llëme» le. ⁷¹ E irgo ga jek öötong shäng kjër pjlor
 kalëkong, u bäng jong lishko.

Eshko ga kjoglo oblë omïno, ga tjlë nopga löng li
 kong ga «Kjwe jëk shäng Jesús, Nazaret so li tjok» le.

⁷² Kuya Pedrorë ga tjlë nopga li kong ga «¡Jyõ!
 Lër bomi kong jlökoyo ga domer, e ë miydër llëme»
 le.

⁷³ E irgo ga nopga löng eshko li tek shrono löng
 ba zlong bäng ga tjlë ba kong ga «Miydërwa pjlu ga
 pja ba kjarayo. Pja ba pjeyo jlõe, bop tjlë wle go ga
 wëlëe» le.

⁷⁴ Kuya ga tjlë ba kong ga «¡Jyõ! Lër bomi kong
 jlökoyo ga domer, e ë miydër llëme. Eni llëm ga
 rokër Sbö kong ga tja shdüya» le.

Jekdo eshko ga kjörkö kjlunoe. ⁷⁵ Eshko ga
 woyoshre kjlay ga Jesús tjlëno ba kong ga «Kjörkö

kjluntë llëm obishko ga “Jesús, e ë miydër llëme” lorop oba kong pjloglo mya tjän» lara. Eni ga opshino ey dwayo, ga slatong jlôkoyo.

27

Jesús söraba Pilato bokshto

¹ Wëshko kjok shröng ga syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo, Jesús zröya lok sorë li, e llgwera lok pjire. ² E irgo ga Jesús orkwo pjirira, ga söra lok jek, ga twara Pilato kong. Pilato, e kjok eshko so ichaga.

Judas wolonoe

³ Jesús roy kura Judas, ba soynega lirë, ga miydara ga Jesús, e zrökko. Eshko ga bangyo ba kong ara, ga dbur sho pjublún kjwo sak mya (30) ba potjwlëkklo li twara iröng syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo kong, ga tjlë ba kong lok ga ⁴ «Llëbo owa shäryoror. Domer pjlo bek tworor bomi kong, zrömi wlo» le.

Gueniyo kuya lok ga tjlë ba kong ga «E borwa kong ga llëye drete. E miydaga ber pjarë om go» le.

⁵ Eni ga dbur sho li dbukza Judasdë shläw, beno tjeng Sbö u dburyo jnezlong uyo li roshko, ga to jek ey dwayo, ga opskunoe.

⁶ Dbur sho li tona syöshtaga kägäyogarë, ga tjlë ëng kong ga «Dbur sho ëre, e domer potjwlëkklo, zrökoba wlo. E kjishko ga iëy ber jong Sbö u li dburyo jnezlong ga äe» le. ⁷ Eni ga lanyotkara lok pjir ga kjok tjwlëna kjrina ko Klung Sbiyo Shäryaga kjokyo, ber buk sakshko, oba shto oblë so kong wlo. ⁸ E kjishko ga kjok eshko kowaraba beno srëng

kjokyo, ga eerishko ga kowëba jong eni obi. ⁹ Eni ga tjlõkwo lara Sbõ tjlõkwo laga tek dënashko so Jeremíasdë 'li beno jlõkoyo. Tjlëno beno eni:

«Dbur sho pjlublún kjwo sak mya (30) 'li kjrara lok, e tjwlõ iara Israel tjëyogarë beno eni.

¹⁰ Ga Klung Sbiyo Shäryaga kjokyo 'li tjwlëna lok dbur 'li go, tja ichara Tjlapgarë sorë 'li eni.»*

Jesús söra Pilato bokshto

¹¹ Jesús söra lok öötong shäng kjok eshko so ichaga Pilato bokshtoshko ga Pilato tjlë ba kong ga «¿Judío pjluyo 'li pjare?»

«Lëp sök om go 'liro» le ba kong.

¹² Eshko ga Jesús rote syöshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyorë löng ara. Gueniyo dboryara Jesúsdë llëme.

¹³ Eni ga Pilato tjlë ba kong ga «¿Pja rote löng ara 'li kugöp llëmdo?» le. ¹⁴ Gueniyo dboryara kjak kjwara llëme. E kjïshko ga woyotjlïya Pilatorë arae.

Jesús ichara Pilatorë, zrökoba wlo

¹⁵ Äär lu pjlöbi go ga Israel tjëyoga döktong tek Egipto kjokyo dwayo dbaryo shrëkklöshko ga nopga bängzak tjeng no shdüzlöng uyo roshko li, enido ga raye Pilatorë kjlara. Woyde nopgarë kjone dey ga e rayayde. ¹⁶ Eshko ga no bängzak shäng kjlara ko Barrabás, roy kësbange. ¹⁷ Eni ga nopga shrono löng arashko ga Pilato tjlë ba kong lok ga «¿Woydëmi ga ëye dör, Barrabásde, de Jesús, e kowëba no pjluyo ichara Sbörë shrono shäng 'li?»

* **27:10** Zacarías 11.12-13; Jeremías 19.1-13; 32.6-9.

le. ¹⁸ Miydara pjlú ga Jesús woydëba ara kjîshko ga ymoyotke ba wloyogarë ara, ga söra lok ba kong e kjîshko.

¹⁹ Pilato sök no llgwezlong shtoyo wopro ga ba boy tjlökwo ichono ba kong. Tjlë ga «Domer llgwep sök li, e pjlo beke. Kjupke shkëyo ga e yoyoñnor owa anmoyô. ¡E kjîshko ga wëyë, barwëy llëme!» le.

²⁰ Gueniyo ga nopga tjeng ara eshko li poshduna syôshtaga kägäyoga, judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyorë arae. Tjlë ga «Rokozi ba kong ga Barrabás, e döyde bi kong dey lozi eni. Rokozi obi ga Jesúsda zrökko lozi eni» le.

²¹ Eshko ga Pilato tjlë nopga löng li kong ga «¿Nopga do pjök ère dör bomi kong kjone dey?»

«¡Barrabás, e döpdë!» le lok ba kong.

²² Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Eni ga llëye woydëmi ga shäryër Jesús, no pjluyo ichara Sbörë shrono shäng lëba li kong?»

«¡Zrös pjang kjlös go!» le lok eni.

²³ Kuya ga tjlë ba kong ga «¿Llë kjîy? Llëbo owa shäryara li lozi bor kong» le.

Gueniyo nopga tjlë jek obi ga «¡Zrös pjang kjlös go!» le eni.

²⁴ Eni ga ïya Pilatorë ga nopga li tjlökwo jong kjwaraso, nopga shdöktong engkjwë woydë wleni, llëye le ba kong, kjlopswë ber wotjlîk oblë wlo ga äe. E kjîshko ga di rokara sira, ga orkwo shkwono nopga li bokshto.† Tjlë ga «Kjwe ichër zrökoba wlo, gueniyo miydaga ber tjarë llëme. Miydaga ber pjäydë om go» le.

† **27:24** Pilato orkwo kwoshkwono, llëye shärye Jesús tjok li miydaga ber erë llëme loklo.

²⁵ Kuya nopga lirë ga tjlë ba kong ga «Woŕono ga miydaga ber tjawarë, borwa wapgarë bakoe» le.

²⁶ Eni ga Barrabás, e shira, ga rayarae. E irgo ga Jesúsda twara ba ëngkjwagaga kong, shpoya lok no shpokklo go wlo, zröya lok pjang kjlös go wlo bakoe.

Jesús joywara ëngkjwagagarë

²⁷ Eni ga söra lok, öötong shäng Pilato u bongkjako. Shto eshko, e kowëba *pretorio*. Ga ëngkjwagaga töno tjeng uunkong eshko, ba zlong bäng pjribrie. ²⁸ Eshko ga Jesús shwong skwara lok, äska wlëna lok kara pjlungga shwong wleniyo ko dingding shwëshwë, ga pjuna lok ba do go. ²⁹ Ga shkö sho ywara lok kjwara, beno pjlu dlu ioklo wleni, ga iara lok pjang ba dlu go, ga kong kjë twara kjwangna, ba orkwo këlëkong. Eshko ga tjlë lok ba kong dbo go ga «¡Judío pjluoyo, pja pjlu, pja tjwlö arae!» le lok eni, ba joywoklo. ³⁰ Eshko ga go tröng twara, shpokza lok tjä tjä kjë li go ara ba käshko bakoe.

³¹ Joywara lok pjir ga ba shwong pjang ba do go li skwara lok, ga ba shwong baŕya li pjuna lok jek iröng obi. E irgo ga söra lok to, zröya lok pjang kjlös go wlo.

Jesús zröraba pjang kjlös go

³² Jek löng kjwlë irbo bäng go ga domer wlëna lok kjlara ko Simón, e Cirene so, ga ichara lok dbo go Jesús kjlös li sök.

³³ E irgo ga jem öötong löng kjokyo ko Gólgota. (E «No Kä Dboglo dlupyo» loklo.) ³⁴ Eshko ga kjillgwo

bo dyo dbo ara ropsrära lok llëbo këä wleniyo†
tjok, ga twara lok Jesús kong, ie wlo. Tjlïna sira,
gueniyo iara llëme.

³⁵ Eshko ga löra lok pjang kjlös go irgo ga
ëngkjwagaga tjeng li tjöto lok llëbo jyäglo go, Jesús
shwong li ber ë kong ïya lok wlo. § ³⁶ E irgo ga
sirkeno löng eshko ba dë. ³⁷ Jesús lök pjangshko
li kopshko, kjibokwo iak pjang kjwara, e zröya lok
llë kjïy miydëba wlo. Kjibokwo tak pjang li tjlä ga
«Domer ëre ko Jesús. E judío pjluvo.» ³⁸ Jesús löra
pjangshko ga nopga lü ä wleniyo löra lok do pjök
kjlös go bakoe. Kjlara pjang or këlä, kjlara pjang
or milë, kjlösyo dboy dboye.

³⁹ Eshko ga nopga jek löng Jesús lök pjangshko li
kä wikza tjä tjä, joywe lok wlo. Ga läywe löng owa
bakoe. ⁴⁰ Tjlë ga «Pja Sbö u shdök ber dret, ga äär
dbargwo mya ga shäryëp ber ba shtoshko iröng obi
lorop eni. Pja Sbö Wa jlökoyo ga pja opdös om go,
pja ter oplös töshko kjlös kjwe go dwayo» le.

⁴¹ Jesús joywe syöshtaga kägäyoga, no pinggaga
kjok llgwekklo tara Moisésdë li go, judío tjlapgaga
kjok llgwega wleniyorë eni bakoe. Tjlë lok ëng
kong ga ⁴² «Oba oblëra döra, gueniyo opdök om go
ga äe. Kjwe Israel tjëyo pjluvo le. Woyde ga oplong
töshko kjlös kjwe go dwayo. Enira tjawa mär ba
go kjwe. ⁴³ «Tja mär Sbö go» lara. Enira woyde
Sbörë ga döya. «Tja Sbö Wa» lara bi kong om go» le.
⁴⁴ Nopga do pjök lü ä wleniyo lök lok kjlös go Jesús
pjlor kar kar ëmdë ga omläywë löng eni bakoe.

† 27:34 Llëbo këä wleniyo le li, e dwlo wleni, ga twaraba nopga lök
lok kjlös go li kong, bang kuga ara llëm wlo. § 27:35 Löyde lok
pjang kjlös go llëm obishko ga ba shwong skwara lok pjire.

Jesús wolono pjang kjlös go

⁴⁵ Öötong dlo dluw bek ga kjok ro zoktong kjok kjwang jikong beno yet erä. Beno eni äär jong dlo pjö lë wleni. ⁴⁶ Dlo öötong eni ga Jesús tjläno dbo go, tjlä ga «*Elí, Elí, ¿lama sabactani?*» le. (E «Bor Sbö, bor Sbö, ¿tja rayorop jüni ega?» loklo.)

⁴⁷ Kuya nopga tjeng eshko lirë ga tjlä eng kong ga «Sbö tjläkwo laga tek dëdashko so Elías, e ro kayde pjang» le. ⁴⁸ Eshko ga domer shäng kjlara jek tji tji, ga llëbo llukluk di shak ara wleniyo kjrara kjwara, pöra kjillgwo bo dyo shpoä go, kjrochara kjor dbo go, ga poyona jem, shuya Jesúsde wlo lara. ⁴⁹ Eshko ga llamo löng li tjlä ba kong ga «Wëyë. Elías tjwe ba dökde ÿ» le.

⁵⁰ E irgo ga ay le Jesúsde dbo go obi, ga wolonoe. ⁵¹ Eshko ga Sbö u roshko ga shwong kësang iak pjang eshko li dwlëtong aas ter kjomo dwayo äär jong töshko, beno kjing pjök. Klung iano jek shkik shkik, guëng woktong aas, ⁵² ga sak roshwino ara. Eshko ga Sbö nopga kjone kjone wolono tjeng li, e woshrara Sbörë iröng obi, beno löng së, ⁵³ ga opshino ba sak roy dwayo. Ga Jesús woshrara Sbörë iröng obi irgo ga epga jek öötong opzrëno löng kjok zrek ko Jerusalén li roshko. Eshko ga ikoba löng arae.

⁵⁴ Jesús lök pjang kjlös go li boksho ga engkjwagaga löng kjlöbö ba dë, ba kägäyo shäng ba tjok. Yo li kura lok, ga llëbo shäryono li ina lok uunkong. Eni ga bangjrara lok tira llëm, ga tjlä lok eng kong ga «Shinmo lök pjang kjlös go kjwe, e Sbö Wa jlö» le.

⁵⁵ Eshko ga walëga tjeng kjlöbö, tek tjeng Galilea kjokyo dwayo Jesús tjok, ba kjimté wlo. Eshko ga llëye shäryëba Jesús kong li ïya tjeng pjola sit. ⁵⁶ E tjrëko tjeng doglo mya, kjlara ko María Magdala so, kjlara, e Zebedeo boy, kjlara ko María. María, e Santiago, José mekë.

Jesús doyo jnena José

⁵⁷ Domer dbur ara wleniyo shäng kjlara ko José, e Arimatea so. E oppino ara Jesús tjok. Kjok sëng ga ⁵⁸ jek öötong shäng Pilato shwoy ga Jesús doyo rokara ba kong, jneya wlo. Eni ga ba nopga ichara Pilatorë, Jesús doyo twë ba kong wlo. ⁵⁹ Eni ga kjrara José, popgara shwong ko pjlublún, pjlú wleniyo go, ⁶⁰ ga söra jek öötong sak baïyashko. Eshko ga pjlëbgwo jong kjwara guëmkwota roshko, kara José om go. Shinmo iaydëba eshko llëm obi. Eshko ga doyo li iara beno buk ba roshko, ga bängzara ak kësbang wleniyo go, ga toe.

⁶¹ María Magdala so, María oblë li, e sirkeno beno löng sak li boksho.

Jesús doyo buk li dagaga

⁶² Wëshko, woshtozlong dbaryo ga syöshtaga kägäyoga, fariseoga, e jek lok Pilato shwoy. Öötong löng ba shwoy ga ⁶³ tjlä lok ba kong ga «Tjlapga, woyoshrërwa ga jyögwang li shäng së obishko ga tjläno ga “Äär dbargwo mya ga tja woshre Sbörë iröng obi” lara eni. ⁶⁴ E kjishko ga rokërwa bop kong sira ga nopga ichëp ba doyo buk sakshko li dë, äär jong dbargwo mya. Eni llëm ga ba oppinggaga tjwe ba lüyotkë kjwe. Eni kjwe ga tjlä lok oba kong

ga “E woshrara Sbörë iröng obi” le kjwe. Eni ga jyõ ère ber owa anmoyõ, jyõ lara bäm go li kjinmo» le.

⁶⁵ Kuya ga tjlē ba kong ga «Jölö. Èngkjwagaga sözi kjlöpö, doyo buk kjone li dëmi yõtso wlo, miydëmi sorë li eni» le. ⁶⁶ Eni ga jek öötong löng sak lishko ga jyā iara lok beno pjang ak jong ba bängzakklo li go, dökoba llëm wlo, ga èngkjwagaga li iara beno löng ba dë eshko.

28

Jesús woshrara Sbörë iröng obi

¹ Woshtozlong dbaryo li pjitonge. Wëshko kjok shröng, sondëshko ga walëga do pjök ko María Magdala so, María oblë li, e jek lok jongya sak li ik. ² Eshko ga Sbö parkaga kjok dogo so ter shrono shäng eshko kjlara. E kjishko ga yo ian pjang kjok eshko dbo träk llëme. Ga Sbö parkaga li jek öötong shäng sakshko ga ak iak beno jong ba bängzakklo li dira, kjara beno jong ba sor go, ga sirkeno sök ba kjing go. ³ Sbö parkaga li kälä ara so llgwläng kjoyo, shwong ko pjublún so pjäng sho kjoyo bakoe. ⁴ İya èngkjwagaga löng lirë ga sëya llëm, kjlo dete erä, ga dgono jek rish rish tjeng töshko, beno wolono löng wleni.

⁵ Eshko ga Sbö parkaga li tjlē walëga li kong ga «Llëye bangkjrëmi llëme. Miydër ga pjây tek löng ère Jesús, zröraba pjang kjlös go li doyo wlëga. ⁶ Gueniyo ga e buk na llëme. E woshrano iröng obi, lara om go sorë li eni. Pjây tek iak beno buk li shtoyo imia. ⁷ İnomi ga pjây nom mäling ba oppinggaga löng li shwoy, ga pjây tjlē ba kong ga “Jesús, e woshrara Sbörë iröng obi. E jek Galilea

kjokyo bomi bäm go. Īmi eshko” lëmi ba kong eni. Llëye lër bomi kong wlo li e» le.

⁸ Eshko ga kjok bangkjre lok ara, gueniyo löng wopjlú bakoe. Eni ga jek zron jong jongya Jesús oppinggaga löng lishko, roy söya lok ba kong wlo. ⁹ Eshko ga Jesús ëng wlëno ba tjok ga tjlë ba kong ga «Miga» le. Īya lok ga tek ba zlong bäng, ga dre popjlura lok, poshrëya wlo. ¹⁰ Eni ga Jesús tjlë ba kong ga «lëye bangkjrëmi llëme. Pjây nom tjlë bor pjeyoga kong ga “Pjây nom Galilea kjokyo. Jesús ĩmi eshko” lëmi ba kong eni» le.

Jesús doyo dagaga icharaba jyörkë

¹¹ E wopro ga ëngkjwagaga Jesús doyo daga li kjone kjone jek öötong löng Jerusalén kjokyo roshko, syöshtaga kägäyoga ĩk. Öötong löng eshko ga llëye shäryono kës li lara lok ba kong pjire. ¹² Kuya lok ga to lan judío tjlapgaga kjok llgwega wleniyo tjok, llëye shärye wlo li woyotjlïya jong kjrinaso wlo. E irgo ga dbur twara lok ëngkjwagaga li kong arae. ¹³ Ga tjlë lok ba kong ga «lëye ĩnomi li roy lëy ë kong llëme. Pjây to löng tjlë oba kong ga “Shkëshko ga tjawa löng pë wopro ga ba oppinggaga tek shrono löng eshko, shinmo doyo buk li lüyotkara, ga söra toe” lëmi oba kong eni. ¹⁴ Roy kuya nopga kjok ëre so ichagaga lirë ga tjawa lan ba tjok yötso eshko. Pjây woydë llë kjïy llëme» le. ¹⁵ Kuya ëngkjwagaga lirë ga dbur li kjrara, ga llëbo shäryara, lara lok ba kong sorë li eni. E kjïshko ga dbar eerishko ga judióga omroy lë löng eni.

Jesús weno ba oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11) li kong

¹⁶ E irgo ga Jesús oppinggaga doglo sak kjwara kjingsho kjlara (11)li to öötong'löng Galilea kjokyo, dlup jong lara Jesúsdë ba kong 'li go. ¹⁷ Eshko ga Jesús ñna lok, ga poshrëra. Gueniyo kjone kjone wotjlik ga e Jesús llëm dikjoyoe le. ¹⁸ Eshko ga Jesús tek ba zlong bäng ga tjlä ba kong ga «Tja kong dbo twara Sbörë, tja ber sök kjok dogo sopga, kjok ëre sopga löng kës 'li, e ichaga wlo. ¹⁹ Eni ga pjây jongya jong kjok kjwang jikong, tja roy lëmi tjëyoga uunkong kong, epga ber löng bor oppingga wlo. Ga Data Sbö ko go, Sbö Wa ëre ko go, Sbö Sëya ko go ga epga wëmia. ²⁰ Ga llëye loror bomi kong, shäryëmi wlo 'li pimi ba kong pjir, shärye lok eni bako wlo. Ga tja ber shäng bomi tjok ñyado, äär jong kjok pjir dbaryo lishko» le.

**Sbö Tjłõ^{kwo}
New Testament and Shorter Old Testament in Teribe
(PM:tfr:Teribe)**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Teribe

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Teribe [tfr], Panama

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Teribe

© 2008, 2007, Wycliffe Bible Translators, Inc.
All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022

539cf8e3-01bf-5f34-8833-610f18367f8c